

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15 } చెన్న పట్టణము 1928-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 6-వ తేది సోమవారము } No. 258
సంపుటము ౧౫ } శ్రీ ప్రభవసామనంవత్సర మాఖమాస బహుళ వ్రథము. } సంచిక ౨౫౮

అమృతాంజనము అన్ని నొవ్వులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొవ్వుల మాన్పును, వాయు పోట్ల
బాపును, పార్శ్వపునొవ్వుల బారదోలును,
పోట్ల బోగొట్టును, బెఱుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.
ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
పలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొవ్వులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములకు
నొవ్వులకు నంతవిదమోదది.
పంచభాష చీటి చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా పిసా 1-3 0-10-0
డజన్ 1-3 రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండవలసినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేట, మద్రాసు
249, ఫ్రేరిరోడ్డు, పోర్టు, బాంబాయి.

వీటియొక్క నుగుణములను గుఱించి యిదివర కే అందరికిని
బాగుగా ఎల్లచోట్లయందును తెలిసియున్నది
అట్లు తెలియని వారు ఆలసింపక తక్షణమే

మా లోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను

Regd Trade Mark కెప్పింది, ఒకదఫా వాడిన మీర మిక్కిలి తృప్తిచెందవలసి వచ్చి తాళిప్రాయము. ప్రతిదినము అడుగకరే
మాత్ర వచ్చుచున్న ప్రకంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రబలిదర్శనము.
ఇది మేలైనకస్తూరి, కుంకుమపువ్వు, అపూర్వమైనపింఛణలు మొదలగునవి చేర్చి, కాస్తాక్షయముగా తయారు
చేయబడినది. తంబూలముతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగించవచ్చును. కలువిధజ్వరములు, దగ్గులు, శీతలము
అజీర్ణము, ప్లేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లలు కడిగెను, త్రక్కల తాడు, అగ్నిమాంద్యము, మలబద్ధము
జులపీసక మొదలగువాటికి వైఖాయుధమావలె తనిచేయును. స్త్రీలు కసిపిల్లలకు చూపలివారు మొదలగువాటికి
అమృతపదమానము. 250-300 మాత్రలు గల బాడి 1 క ధగ ౫ 0-4-0 6 పోస్టు ఖర్చు 0-4-0 జి. పోస్టుఖర్చు
తో సహా ౧-8-0, 12 క ౫. 2-8-0, 25 క ౫ 5-8-0.

భిషగ్గరత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, పొత్తైలు.
సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

లిజరుకలము

సుమారు 100 రకములలో
తయారు చేయబడుచున్నది
మీకు తగినది
ఒకటి గలదు
మామూలు 10 ఆర్. సేట్ 100 పి.
సెల్ఫు-షిల్డింగు 40 పి.
H.P. Co. LONDON

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.
P. O. BOX 237 3434
MADRAS.

1927-28 సం॥రము

మద్రాసు పరిషత్తులు

గిండి

రెండవ స్పీంగు మీటింగు

ఐదవ దినము

8-2-1928 బుధవారము

జ్యోతిష గ్రంథములు

1. జ్యోతిషము ప్రథమ భాగము	ర. ఆ.
2. జ్యోతిషము 2	0-8
3. జ్యోతిషము 3	0-8
4. జ్యోతిషము 4	0-8
5. జ్యోతిషము 5	0-8
6. జ్యోతిషము 6	0-8
7. జ్యోతిషము 7	0-8
8. జ్యోతిషము 8	0-8
9. జ్యోతిషము 9	0-8
10. జ్యోతిషము 10	0-8
11. జ్యోతిషము 11	0-8
12. జ్యోతిషము 12	0-8
13. జ్యోతిషము 13	0-8
14. జ్యోతిషము 14	0-8
15. జ్యోతిషము 15	0-8
16. జ్యోతిషము 16	0-8
17. జ్యోతిషము 17	0-8
18. జ్యోతిషము 18	0-8
19. జ్యోతిషము 19	0-8
20. జ్యోతిషము 20	0-8
21. జ్యోతిషము 21	0-8
22. జ్యోతిషము 22	0-8
23. జ్యోతిషము 23	0-8
24. జ్యోతిషము 24	0-8
25. జ్యోతిషము 25	0-8
26. జ్యోతిషము 26	0-8
27. జ్యోతిషము 27	0-8
28. జ్యోతిషము 28	0-8
29. జ్యోతిషము 29	0-8
30. జ్యోతిషము 30	0-8
31. జ్యోతిషము 31	0-8
32. జ్యోతిషము 32	0-8
33. జ్యోతిషము 33	0-8
34. జ్యోతిషము 34	0-8
35. జ్యోతిషము 35	0-8
36. జ్యోతిషము 36	0-8
37. జ్యోతిషము 37	0-8
38. జ్యోతిషము 38	0-8
39. జ్యోతిషము 39	0-8
40. జ్యోతిషము 40	0-8
41. జ్యోతిషము 41	0-8
42. జ్యోతిషము 42	0-8
43. జ్యోతిషము 43	0-8
44. జ్యోతిషము 44	0-8
45. జ్యోతిషము 45	0-8
46. జ్యోతిషము 46	0-8
47. జ్యోతిషము 47	0-8
48. జ్యోతిషము 48	0-8
49. జ్యోతిషము 49	0-8
50. జ్యోతిషము 50	0-8
51. జ్యోతిషము 51	0-8
52. జ్యోతిషము 52	0-8
53. జ్యోతిషము 53	0-8
54. జ్యోతిషము 54	0-8
55. జ్యోతిషము 55	0-8
56. జ్యోతిషము 56	0-8
57. జ్యోతిషము 57	0-8
58. జ్యోతిషము 58	0-8
59. జ్యోతిషము 59	0-8
60. జ్యోతిషము 60	0-8
61. జ్యోతిషము 61	0-8
62. జ్యోతిషము 62	0-8
63. జ్యోతిషము 63	0-8
64. జ్యోతిషము 64	0-8
65. జ్యోతిషము 65	0-8
66. జ్యోతిషము 66	0-8
67. జ్యోతిషము 67	0-8
68. జ్యోతిషము 68	0-8
69. జ్యోతిషము 69	0-8
70. జ్యోతిషము 70	0-8
71. జ్యోతిషము 71	0-8
72. జ్యోతిషము 72	0-8
73. జ్యోతిషము 73	0-8
74. జ్యోతిషము 74	0-8
75. జ్యోతిషము 75	0-8
76. జ్యోతిషము 76	0-8
77. జ్యోతిషము 77	0-8
78. జ్యోతిషము 78	0-8
79. జ్యోతిషము 79	0-8
80. జ్యోతిషము 80	0-8
81. జ్యోతిషము 81	0-8
82. జ్యోతిషము 82	0-8
83. జ్యోతిషము 83	0-8
84. జ్యోతిషము 84	0-8
85. జ్యోతిషము 85	0-8
86. జ్యోతిషము 86	0-8
87. జ్యోతిషము 87	0-8
88. జ్యోతిషము 88	0-8
89. జ్యోతిషము 89	0-8
90. జ్యోతిషము 90	0-8
91. జ్యోతిషము 91	0-8
92. జ్యోతిషము 92	0-8
93. జ్యోతిషము 93	0-8
94. జ్యోతిషము 94	0-8
95. జ్యోతిషము 95	0-8
96. జ్యోతిషము 96	0-8
97. జ్యోతిషము 97	0-8
98. జ్యోతిషము 98	0-8
99. జ్యోతిషము 99	0-8
100. జ్యోతిషము 100	0-8

మొత్తం. 10-0

8249

జ్యోతిషము ప్రథమ భాగము లన్నియు ఒకేసారి తెప్పించు కొనుగోలుకు రూ. 9/లకే యివ్వబడును జాతకములు వ్రాయించుకోవలసినవారు, పాఠశాలలో చేరదలచుకొన్నవారు వివిధధనము వ్రాయించును. వి. పి. ఖర్చులు వేరు.

ఆంధ్ర వెంకటేశ్వరస్వామి, గ్రంథకర్త.

గోపాలపురం Via క్రొత్తపేట, తూర్పుగోదావరిజిల్లా.

ఫోన్: 42, సింగరాచారిపేట, ట్రైప్లికేట్, మద్రాసు.

FREE Good Health & Dental Welfare' కడిగినపల్లు కదలదు, తోమినపల్లు తొలగదు."

Apply to:-

Dr. H. Venkata Rao, L. M. & S.

కొంతకాలము జనరల్ ఆసుపత్రిలో

వంతవైద్యనిపుణులై యున్నవారు.

250, వై. న. బజార్ రోడ్డు, పుష్పాలగడి పోలీసుస్టేషనుకు 4246 ఎదురు, మద్రాసు

వేదాంత దీపిక

1474

ఆంధ్ర మాసపత్రిక (మద్రాసు శ్రీ వైష్ణవసిద్ధాంత సభ వారిచే ముద్రించబడుచున్నది)

హిందూమతవేదాంతములు, వేదాంతము ప్రత్యేకముగా విశ్లేషణకై వేదాంతము మొదలగువాటి ప్రచారమునకే ఇది వినియోగింపబడును.

జుర్రుకొట్టిన విద్యార్థులచే వ్రాయబడిన మిక్కిలి విలువ యైన గ్రంథములు ముద్రించబడును. సం. 10 చందా రూ. 3.

Apply to:-The Secretary, SRI VAISHNAVA SIDDHANTA SABHA, Triplicane, MADRAS.

పూర్వ చంద్రోదయం

3357

అంగారతో చేయబడినది, బుహీనుల పాలిటి సంచీవి, తేనెపూ, కుయ, పాండు, కుకనవ్వము, పురాణజ్యోతిషము విశ్లేషణ, నిష్కర్తృత మొదలగువాటిని పొంది బలమును తీర్చుకొని, కాంతిని గలిగించు జ్యోతిషగ్రంథము, రు. 1. 12-0-0, 20 మాత్రం సీసా రు. 2-0-0. వి. పి. ఖర్చులు 6 ఆ.

మకరధ్వజ

3

అక్షరములను శ్రేష్ఠము రక్షణకొని, బలమును కలిగించును రు. 1 12-0-0 16 శ్రీమంతులు రు. 1-0-0. వి. పి. ఖర్చులు 6 ఆ. అందుకో అయ్యుత్తరసమాజం, పెరిచేవి, నెల్లూరుజిల్లా

ఆరోగ్యవంతుడవు

భగవంతుడవు కాగోరెదవా?

అలాగయిన కామశాస్త్రమును చదువుము

ఇదిచితముగా పొందుఖర్చులేకనే పంపబడును.

అంతక నిగహ ఫార్మసీ

26, బాజ్జే మదరాసు.

"స్వర్గ వంగం"

ఇది భగవాం మేహములకు చక్కనిమందు సెగబాడ్డములకు (సెగబాడ్డ) సింజిల్-మక్లన్ యు మాత్రవ్యాధులను పోగొట్టును. యింగ్లెండ్ క్రికి పుట్టించును. రు. 1 కిర రు. 1.

చరకాశ్రమం, తిరువూరు (కృష్ణా)

ఆంధ్రదేశములో హర్తాలము

రాజమహేంద్రవరం

(స్వకీయవిలేఖరి)

హర్తాలము జరుగడముగా జరిగినది. మార్వాడీలు మహమ్మదీయులకూడా దుకాణములను మూసివేసిరి సోదా బుద్ధ దుకాణములు తమలపాకు దుకాణములకూడా మూయబడి నవి. చేపలబజారుకూడా మూసివేయబడెను. హిందూసమాజము నేవనల మార్వాడీలు మూసివేయబడెను. విశేషలింగంహైస్కూలు మునిసిపలు హైస్కూలు, యితర పాఠశాల విద్యార్థులు జాతీయపతాకములతో పురవీధులం దూరేగింపు జరిపిరి. సత్యవా రాయణగారు వాసుదేవరావుగారు సైనును బహిష్కరణమును గూర్చి యుపన్యసించిరి బహిష్కరణ తీర్మానమును టి. సీతారామస్వామిగారు ప్రతిపాదించిరి. సభలో ఏకగ్రీవముగా నామోదించబడెను.

రాజమండ్రినుండి శివరామ కృష్ణయ్యగారిట్లు తెలిసెను:

మొన్న సాయంకాలము మునిసిపలు హైస్కూలు విద్యార్థులందరూ సభచేసి హైస్కూలు మూసివేయవలసినదిగా ఆధికారులను కోరిరి.

మ్యునిసిపలు వైసు చెయ్యకపోయినందున విద్యార్థులకోరిక ననుసరించి మ్యునిసిపలు కాన్సిలు మీటింగును నిన్న మధ్యాహ్నం 1 గంటకు జరిపిరి. 10 మంది కాన్సిలర్లు హాజరైరి. మీర్ ఆక్రాం ఆలీగారు సభకు వచ్చిరి. పి. గురుమూర్తిగారు సభాధ్యక్షులుగా నిన్నుకోబడిరి. వైసు చెయ్యకపోయినందున సభలో హాజరకాలేదు. మ్యునిసిపలు పాఠశాలలు మూసివేయవలసినదని తీర్మానము ఏకగ్రీవముగా చేయబడెను. 1-30 గంటలకు సభముగి సెను రెండు అప్పలస్వామిగారి పార్టీలో చేరిన 9 మంది మ్యునిసిపలు సభ్యులు ఆపుడు హాలులోకి వచ్చి యీ విషయమై చర్చించుకొనిరి.

పట్టణమంతటకు హర్తాలపు ఏర్పాటులు బాగుగానే చేయబడినవి.

సైనును కవిషను బహిష్కరణకారముగా రాజమండ్రిలో నిశ్చయించుకొని యీ విషయములో ను ఆఫీసు మూయుటకు తీర్మానించిరి అని పెదప్రాలు రామన్నగారు తెలిసెను.

నర్సాపురం

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఇది అంతర్వేది తీర్థయాత్రాదినము లైసప్పటికిని ఇచ్చటి దుకాణము లన్నియు హర్తాలముకొరకై పూర్తిగా మూసివేయబడినవి.

ప్రేక్షకు మాత్రము యధాప్రకారము కోర్టుకు వెళ్లిరి. మాలాలాకా బోర్డువారు కూడా పాఠశాలను కార్యాలయమును మూయుటకు తీర్మానించినందుండలేదు.

నిడదవోలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

పడవలు బండ్లు ఆది వివిధములైన రాకపోకలు హాల్ము

ఆలమూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఇచటనున్న రైసుఫ్యాక్టరీ లన్నియును, కాఫీహోటళ్ల న్నియును, దుకాణములు, పాఠశాలలు, మిడిల్ స్కూలు అన్నియును మూయబడినవి. కో. ఆఫ్ రిలేవ్ ల్యాంకి, యూనియన్ ఆఫీసులకూడ మూయబడెను. రామమందిరములో బహిరంగ సభ జరిగెను. జోన్సుల రామమూర్తిగారు ఆధ్యక్షతవహించిరి. సబ్బువీను కృష్ణారావు, పంగిపల్లె జమీందారుగారు, నరసింహ దేవస్వామిగారు ఉపన్యసించిరి. బహిష్కరణ తీర్మానము సభలో ఆమోదించబడెను.

భజనశ్రీ/తాళములతో జాతీయ పతాకములతో నల్ల జెండా లతో కార్మికులు, వర్తకులు స్టేషన్ల ఆందరముకలిసి పురవీధులనెంట్ల ఊరేగిరి. తాలూకా గ్రామములనుండి ముఖ్యముగా కాటేనుండి ఆనేకమంది జనులువచ్చిరి.

సాయంకాలము జరిగిన బహిరంగ సభకు వేలకొలది ప్రజలువచ్చిరి.

నెన్నటి సత్యవారాయణగారు ఆధ్యక్షత వహించిరి. అన్నపూర్ణయ్య, జి. నూర్యవారాయణశర్మగారు, అప్పనకు బ్హారావు, (నర్తకులు) వారాయణస్వామి, డా|| గురుమూర్తి, సుబ్రహ్మణ్యం, పండిత లక్ష్మీనరసింహంగార్లు, పునలూరు కోరండరామయ్యగారు ఉపన్యసించిరి.

విశాఖపట్నం

ఇచట హర్తాలముత్యద్వారముగా జరుగడముగా జరిగినది 5 వేల జనము బహిరంగసభలో సమావేశమైరి. రామచంద్ర కాశ్రిగారధ్యక్షత వహించిరి. కాశీతీర్థానము సభలో ఆమోదించబడెను. బుచ్చి సుందరరావుగారు ఆంధ్రేయగారు యుపన్యసించిరి.

నూర్యవారాయణ గుప్తగారు తీర్మానమును బలపరచిరి.

రమణురీ రామస్వామిగారు మ్యునిసిపలు కాన్సిలువారు జాతీయభావమునకు ప్రతిహతులై యున్నందులకధిక్షేపించుచు నోరీ తీర్మానమును ఊపపాదించిరి. గుప్తగారు సదరు తీర్మానమును బలపరచిరి. సభలో ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను.

కాకినాడ

ఇచటనున్న 90 మంది స్టేషన్లలో 15 మంది మాత్రము కోర్టుకు వెళ్లిరి. కళాశాల విద్యార్థులు 500 మందిలో 480 మంది కళాశాలకు పోలేరు. కళాశాలలోని ప్రీవిద్యార్థియులు కళాశాలకు పోలేరు. హైస్కూల్లోనూ ఎల్మెంటరీ స్కూల్లోనూ విద్యార్థుల త్యంతస్వల్పముగా హాజరైరి. బజారులన్నియు మూయబడెను. కాఫీహోటళ్లు చేపల బజారులు ఫ్యాక్టరీలు మూయబడెను సాయంకాలం 5 గంటలకు తీర్మానించిన ప్రదేశములందుగూడ నల్ల హర్తాలము జరుగబడెను.

బులును సాంబమూర్తిగారి శాశ్వతమున గొప్ప యూరేగింపులు జరిగినవి. స్వరాజ్యపతాకము తెగరవేయబడెను. వెంకటేశ్వరం ధర్మములు విన్ను ముట్టెను.

సాయంకాలం 5 గంటలకు టౌనుహాలులో సభజరిగెను జనులు క్రీక్కిరిసిరి.

సాంబమూర్తిగారు ఆధ్యక్షత వహించిరి.

గ్రేమును కవిషనునారి నిచారణ వ్యవహారములకై సంచారము చేయునప్పుడు వారిసంచార కార్యక్రమములో కాకినాడ కూడ జేర్చబడవచ్చుననియోచనవచ్చును యింతకన్న ఎ. ఎ. సాంబమూర్తిగారు

కవ
మ
డ
కటి
చూ
మ

రామ గ్రంథపురం

బిక్కిని వెంకటరత్నంగారిట్లు తంజివర నండిరి:—
సైమకు బహిష్కరణ తీర్మానమును రామచంద్రపుర
పాఠశాల బహిష్కరణసభలోను ఆమోదించిరి.
పార్టీలను జరుపబడెను.

తుని

తాలూకాకార్యకర్తల కార్యదర్శిగారిట్లు తంజివర:—
కాఫీవర్కబుట్టు అన్ని దుకాణములు మూయబడినవి. మో
గాకబమ్మలు నడవలేదు. ఫ్యాక్టరీలు ఆపలేదు. ఎలిమెంటరీ
పాఠశాలలయొక్క యు పైకప్పులు లోనియూ విద్యార్థులు
పూర్తిగా పాఠశాలలను ఆపి బహిష్కరించిరి.
ఒక రై నెన్నెమిపు తెరవవలసినదని మేజిస్ట్రేటుగారు
చాటివనగడను నిర్ణయించిరి. కాని వారు వెళ్ళినవెంటనే
పాపు తిరిగి మూసివేయబడెను
దేవులపల్లి లక్ష్మీపతికాస్త్రిగారి అధ్యక్షతన సాయం
కాలము బహిష్కరణసభ జరిగెను. ప్రజలత్యంతాహుతమై
యెన్నార.

శ్రీకాకుళము

(స్వతంత్ర విలేజ్)

మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలువారు 2 తేదీన నై నువబహిష్క
రణ తీర్మానమును సభలో ప్రతిపాదించి ఆమోదించబడిన
తీర్మానమును గవర్నరుగారికి నివేదించిరి.
పార్టీలను పూర్తిగా శాంతియుక్తముగా జరిగినది
మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలువారు విద్యార్థులు పాఠశాలను ఆనాడు బహి
ష్కరించిరి.
సాయంకాలం బహిష్కరణసభలో బహిష్కరణతీర్మాన
ము చేయబడెను.

బెజవాడ

పనివాండ్లందరను పూర్తిగామాసివేసిరి. కాలామాలీలు
చేతిపనిచాడెను, కంసాలలు, అందరు పని మానివేసిరి. వాసిరుల
లోను దేవాలయములలోను ప్రార్థనలుజరిగినవి.

వెంకటేశ్వరస్వామి ఉపాధ్యాయులను విద్యార్థులను హె
చ్చరించుచు మ్యునిసిపల్ కౌన్సిలు వారు హాల్లో కాశీశ్వరరా
వుగా రుపన్యసింపిరి. ఎలిమెంటరీవిద్యార్థులను ఉపాధ్యాయు
లను హెచ్చరించుటకు వేణుగోపాలరావుగారి అధ్యక్షతన
సభచేసి బాన్ సెంకయ్య, జనార్దనరావుగార్లు హిందీసమ్మే
ళన కార్యదర్శిగారును హైస్కూలు ఆవరణలో నుపన్య
సింపిరి.

మేకొలది నల్ల జెండాతో చెద్రె యూరేంపు పూజనల
చే జరుపబడెను. స్వరాజ్యసత్కమలతోను గాంధీ బిరుదు ఆలీ
సోదరలపటములతోను ఉరేంపు జరిగినది. గాంధీ మోక్షన
ములో బహిష్కరణసభలో సాయంత్రము సభావేదికలు ఏర్పరు
పబడెను. 10 వేలమంది ప్రజలు వచ్చిరి. చిన్నచిన్న బాలికలు
ప్రార్థనకును జాతీయగీతములను పాడిరి. మ్యునిసిపల్ ఎలి
మెంటరీ పాఠశాలలోని పాఠశాలకు పిల్లలను కొందరు క్రైస్త
వులను జాతీయగీతములను పాడిరి.

8 సభావేదికలకు, కందుల గోవిందంగారును, అయ్యంకి
వెంకటరమణయ్యగారును, వేలూరి సత్యనారాయణగారును
అధ్యక్షులుగానుండిరి. కాశీశ్వరరావుగారు మూడువేళలయూ
8 ఉపన్యాసములనిచ్చిరి. లక్ష్మీయ్య చౌదరి, రామచంద్ర
చౌదరి, కుబ్రమయ్యనప్ర, చూనికోండ, సత్యనారాయణ,
దాసు త్రివిక్రమరావుగారు యామూడు సభావేదికలపై యు
పన్యసింపిరి. 5 గంటలకాలము సభ నిరంతరముగా శాంతిముగా
జరిగెను.

బహిష్కరణ తీర్మానము రామచంద్ర చౌదరిగారిచే
ప్రతిపాదించబడి ఏక గ్రీవముగా ఆమోదించబడెను.

ప్రజలత్యంతాహుతమై నున్నార.

చీమూరు

పాలీసువారి బెరకంపులకును జడియక దుకాణము
న్నియు నిన్న మూసివేయబడినవి—మ్యునిసిపల్ కార్యాలయ
ములలోపాఠశాలలు, మూసివేయబడెను. నల్లని జెండాతో జాతీ
య గీతములతో ప్రజలుబృందములు పురకేంద్రమువెంట బయలుదేరి
యూరేగెను. ఇవటి ప్రిడెన్టుమాదా పార్టీలను జరిపిరి. దొర
స్వామిగారి అధ్యక్షతన గాంధీవాడులో బహిష్కరణసభ జరిగెను.
8 వేలమంది జనులు సభావేదికమీ మునిస్ట్రీలువారునుగారు
పంచమ సోదరల వంశరీని యుద్ధోపించిరి. మహావృద్ధి ములు
పార్టీలనుబట్టి పాల్గొనవలసినదనియు విదేశీయులయందుకున్న
దేశీయులయందే యెక్కువ విశ్వాసాభిమానము ఉండుననియు
పని హెచ్చరించిరి. పార్టీసారధి అయ్యంగారు అంతవారా
యూయ్యంగారు బహిష్కరణమునుగూర్చి వివరించిరి. 17
తేదీనకూడ పార్టీలను జరుపవలయునని నిర్ణయించిరి ఆ
య్యంగారును ముద్రేకపూరితమై యుండెను. పాలీసువారు
వారి యుపన్యాసమును వ్రాసికొనిరి. అన్ని రాజకీయపక్షము
నివారును పార్టీలనును జరుపుటకు తోడ్పడిరి.

కుష్మరోగులకు వరప్రసాదము

మీన్యాధి యెట్టిదైనను నివర్తించేయు శక్తికల తామ్రతాళక, అభ్రక, సర్వ, భస్మములు మొదలైనవి, వే
క్కుకాలముగా శ్రమపడి అనేకమహాత్ముల అనుగ్రహముబడసి నూన్యను సంపాదించి తయారుచేయబడిన దివ్యోష్ణ
ములు, 26 సంవత్సరముల కాలముగా ననుభవముకలరై చెక్కునోళ్లచే గొనియాడబడుచున్నవి.

గ్రంధి, మేహములు, కుష్మలు.

తామ్రభస్మము:—జ్వరములు, జన్మి, దోషములు, వాయువులు, మేహములు, కుష్మలు, గూలము, గ్రంధి,
తిమ్మెరలు, గుల్మములు, దగ్గులు, తుయలు, ఉబ్బసములు, కవిత్రిములు, కంఠమాలలు, గ్రహణి, విషనీర, ఎక్కిన్లు,
సగుమ్మ, వణములు, తెలుపు, మేహఉడుకులు, తంజిమేహము, మూత్రన్యాధులు మొదలగు వాటిని ఖండించుటకుండు
సందియము లేదు. 100 దినములకు కావలసిన తామ్రభస్మము రు 100-0-0 లు, 50 దినములకు కావలసినది రు 50 లు.

ధాతుపుష్టికి స్వర్ణభస్మము, వరసింహలేప్యామే

యీ ఔషధము. ధాతువును వృద్ధిపఱచుటయందు అపారశక్తికలది. అనుభవజ్ఞులు, వేదశేలు శానివారు
యన్నార. యాభస్మములను మూత్రన్యాధులు, గుల్మములు, తుయలు, దగ్గులు, అతికష్టమైనవిద్యాధిమములు, కశ్లే,
కఫము, కుష్మ, గూలము, గ్రంధి, కరిమేహము, మూలన్యాధి, పవిత్రము, తెలుపు, మేహఉడుకు మొదలగు వ్యాధు
లకు పాఠదోలి రక్తమును వృద్ధిపరచి, శరీరమునకు నూతనబలమును యిచ్చును. స్వర్ణభస్మము 100 రోజులకు రు 30 లు,
50 రోజులకు రు 20-0-0 లు.

అన్ని దగ్గులకు

తాళకభస్మము:—చాలాకాలముగా యుంటాయన్న 8 దినములైన ఉబ్బసములు, తుయలు దగ్గులు, కష్ట
ముగా క్యాపనిడములు, కశ్లే, కఫముకట్టుట పీచువును, మొదలగునవి అయినను తాళకముచే వెంటనే నివర్తి అగును.
20 రోజులకు కావలసిన అవుషధము రు 20-0-0 లు.

అతి మూత్రములకు.

అభ్రకనిదూరము:—అతిమూత్రమును ఖండించును, దాహమును తగ్గించును, మూత్రశుంధు చక్కెరను తగ్గిం
చును, శరీరము తెలుపుబారిచూండుటను నివర్తించేయును. ఏనుడుచే తీరనిన్యాధులు యాదేవోష్ణముచే కుదురునని
మీకే ఆశ్చర్యము కలుగజేయును యంతవరకును యెట్టి ఔషధమును జల్లడిచేసినవారులేక. 40 రోజులకు రు 40 లు.
యొకను చెక్కు అవుషధములు మాచేత మారుచేయబడుచున్నవి. అంగవైద్యులచే నివారణ కాని రోగములు వైద్య
ము మాదిన్య అవుషధములచే కదురునని గ్యారంటీ చేయగలము. వ్యాధులుకదురునని మీరు భయపడనవలయులేదు.
మా ఔషధములు ఎట్టిన్యాధులైనను అంజీతముగా నివర్తించె అపరిమితము సంతోషమును బొందజేయుచున్నట్లు
వేదశేలు యోగ్యతాపత్రములను బడసియున్నవి. వలయువాటికి మాకేటలారు ఉచితముగా పంపింతుము.

25-8-1908 సంవత్సరములో చెన్నపట్టణములో జరిగిన సిద్ధ ఆయుర్వేద మెడికల్ కాన్ఫరెన్స్లో
వైద్య ఆసిరియర్ ఆను బిరుదును, బంగారు పతకమును పొందియున్నాము.

వైద్య ఆసిరియర్.

ఆర్. యు. కె. వేలుస్వామి పిళ్ల,

సిద్ధ ఆయుర్వేద మెడికల్ హాల్, పళ్లని, 28, 29, బ్రాడ్వే, మద్రాస్.

విజయనగరం

ఇవటి పార్టీలను అసమానముగా జరిగినది. పూర్వము
తయూ పాడునడినట్లు అయిపోయినది. బజారులో కాశీశ్వర
ము, హోల్లెస్, మూయబడెను. తాలూకాబోర్డు మ్యునిసిపాలి
టీల అధికారులతోను పాఠశాలలు మూసివేయబడెను. బం
ద్లు మోటార్లు అన్నియు ఆగిపోయినవి. జిల్లా బ్యాంకుకో-ఆప
రేటివు ప్రోగ్రెస్సుమాదా మాటు మూసిపోయినవి. అన్నిన్యాపార
ములు కట్టిపెట్టబడినవి.

సాయంకాలము బహిష్కరణసభకు పదివేలమంది వచ్చిరి
సి. బి. సీతారామరాజుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. యస్.
వెంకటనారాయణగారు తదితరప్రముఖులు ఉపన్యసింపిరి.

అంబాజీపేట

ముంగిండ్ ఫిర్కాలోని పెంట్రలు చెడ్డై రహితులు
యిగుట పార్టీలను జయ పదముగా కొనసాగించిరి. పాఠశా
లన్నియు మూసివేయబడెను. న్యాపారములన్నియు కట్టుబడి
పోయెను.

సాయంకాలం బహిష్కరణసభలో పదివేలజనము హాజరైరి.
మహాధీర కామేశ్వరరావుగారధ్యక్షత వహించిరి. బహిష్కర
ణతీర్మానమును, బ్రిటిష్ నకుబహిష్కరణతీర్మానము సంపూర్ణ
స్వాతంత్ర్యతీర్మానము ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను.

మండవల్లి

ఇవటి కళాకాలమును హైస్కూలును విద్యార్థులచే
నిన్న బహిష్కరింపబడినది. దుకాణములన్నియు మూయబడి
నవి. జాతీయ నాయకుల పటములతో జాతీయసత్కమలతో
యూరేంపుజరిగినది. బహిష్కరణ తీర్మానము సాయంకాల
పు బహిష్కరణసభలో ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబడెను.

నారాయణపరం

ఈ పట్టణ పౌరులందరను పార్టీలను జరిపిరి. 5 వేల
పనివాండ్లు, సాలెవాండ్లు, కుమ్మరులు, తెలగవాండ్లు, తాపీ
పనివాండ్లు, బుడదవాండ్లు అందరు పనులుమానివేసిరి.

సాయంకాలం చెద్రెబహిష్కరణసభ జరిగెను. సి. గోవింద
రాజ మొదలయూరుగారధ్యక్షతవహించిరి.

బహిష్కరణతీర్మానము సభలో ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించబ
డెను. పాలీసువారి బెరకంపులకు ప్రజలు జడియలేదు.

కర్నూలు

ఇవట జరుగవలసియున్న ఆరోగ్యవార కార్యక్రమము
నిలిపివేయబడినది. మునిసిపల్ కౌన్సిలువారు కార్యాలయము
ను, పాఠశాలలను మూసివేసిరి. పార్టీలను పట్టువట్టి జరుప
బడినది.

తాడిపత్రి

ఇవటి దూదిఫ్యాక్టరీల మూయబడినవి. దుకాణములన్ని
యు మూసుబడినవి. జాతీయసత్కమలతో నల్ల జెండాతో
నిన్న యూరేంపు జరిగినది. పి. పదాభిరావుగారి అధ్యక్షత
ను బజారులో సాయంత్రం బహిష్కరణసభ జరిగినది. వెంకటరా
మాచార్యులు సిద్ధరామయ్య కృష్ణకాస్త్రిగార్లు, వరికొండరు
రాయల కమిషను బహిష్కరణము గూర్చి యుపన్యసింపిరి.

17 తేదీన తిరిగి పార్టీలను జరుపవలయునని హెచ్చ
రించిరి. బహిష్కరణ తీర్మానము సభలో ఏకగ్రీవముగా ఆ
మోదించబడెను.

దినమంతయు ముబ్బురట్టి సాయంకాలము వర్షించినది.

ధర్మవరం

యవజన సమితి అధ్యక్షుల రీతిగా తంజివరసిరి:—పా
ర్టీలను పూర్తిగా జరిగినది. దుకాణములు హోల్లెస్ మూసి
వేయబడినవి. తాలూకాబోర్డు కార్యాలయములు, పాఠశాల
లు మూయబడెను. జాతీయసత్కమలు నల్ల జెండాలు చేతప
ట్టి ప్రజలూరేంపులు జరిపిరి.

సాయంకాలం బహిష్కరణసభ జరిగెను.

బహిష్కరణతీర్మానము కాశీలోని సర్వరాజకీయ
పక్షము వారు నిర్వహించిన ప్రకారము ఆమోదించబడెను.

కోటబామ్రాల్మిన్సన్ (గంజాంజిల్లా)

ఫి బవరి రిని తేదీన మా గ్రామంలో సంపూర్ణమైన
పార్టీలను జరిగినది శ్రీయుతులుంటుకాల రంగస్థల, యీ.
గంపతి, ఎ. అమృతరావుగార్లు వైద్యరాలయిక్కు. ప్రాప్త్యా
హము చేతను యీ ప్రేమనలోయున్న ఫ్యాక్టరీల పనియున్నా,
దుకాణములు యావత్తు మూయబడినవి. యీ రోజున
యీ గ్రామములో కుకనారము సంత అయినప్పటికి, పూజ
నుం యావత్తు భజనలతో, 'మహాత్మా గాంధీకీ జే' అను
జనుస్మృతితో సంతవాటికు జల్లి, అతిశాంతిముగా కంటల
వాసిని, నైనును కమిషనుయొక్క రాక, వారు మనకు చేసిన
బోధే అపకారము, వారివల్ల వనన కలుగుచున్న భిక్షువు
ము, ప్రస్తుత దేశముయొక్క దుస్థితిలో వారిరాక నిరాకరిం
చుటయే మనక ర్యమని బోధించె సంతలో దుకాణము
ని, కూరకాయలు దుకాణము కట్టివేయమని శ్రీయత రంగస్థ
గారు ప్రబోధము చేసిరి. విశేషప్రయత్నము చేయబడి
శాంతిముగా సంతయావత్తు పూర్తిగా కట్టుబడినందున సంత
చుచున్నార. మా గ్రామంలో సంపూర్ణమైన పార్టీలను
జరిగినది.

ఎం. కృష్ణమూర్తిరావు.

నిడదవోలు దక్షిణామూర్తి

ప్రభవ సంవత్సర మాఖమాస బహుళ ప్రథమ (౬-౨-౧౯౨౮) సోమవారము

సిందూ హైస్కూలు చరిత్ర

స్థాపకులు—పరిపాలకులు

- చ॥ అరయగ డెబ్బ డేండ్లక్రిత మన్య మతస్థు లొనర్చు బోధనల్
మరగి కళార్థు లందు గల మర్మ మెఱుంగక నష్టబుద్ధు లౌ
టరసిన ముంజులూరి కలశాంబుధిసోముడు పూరుషోత్తముం
డు రహి నృజించె దీనిని కడుంగడు వృద్ధికి దెచ్చె నాతడే. 1
- చ॥ పదపడి యామహామహునివద్దను తా గ్రహించె దీని గీ
ర్వదననమానుడైన యమరావతి శేషయశాస్త్రి ఆతడ
భ్యుదయము గూర్చు కొండొక మహోచ్చదశం గనినాడు నాట నీ
'యది యధికారసత్కృతుల కాకరమయ్యె కరంబు డంబుగన్. 2
- చ॥ బ్రతినియనంతరమ్మున జనాదృతిపాత్రుడు ముంగమూరి వం
శతిలకు డున్న తాధిక్యతు లందిన యట్టి పరోపకారి యీ
క్షితి నలరించునట్టి నరసింహసమాఖ్యుని యాజమాన్యపుం
గతి కిది భాజనం బయి యగణ్యదశన్ వహించె మించగన్. 3
- ఉ॥ చేకొని ముంగమూరి నరసింహుడు దీనికి నిష్పాదున్న యీ
ప్రాకటసాధరాజము నపారపు మూలధనంబు కూర్చుట
కాక నిజస్వ మెల్ల తమకంబున దీని కొనంగె నీపురీ
లోకులలోచనంబుల నెలుంగ కనీనికయై నితాంతమున్. 4
- శా॥ బందర్బట్టణభాగధేయమయి సంపన్నాంధ్రదేశావసీ
మందారద్రుమకందమై సకలసామ్రాజ్యైకసంబంధమై
బృందారణ్యముచందమై నిఖిలవిద్విద్యజ్ఞానానందమై
హిందూస్కూలు చెలంగు నాంగలకళాహేలాప్రతిద్వంద్వమై. 5
- నీ॥ దేవర్పువంశవర్ధిష్ఠుండు నాగభూషణు డొక కొన్నాళ్లు సంతరించె
కంది రామారావు కడుయోగ్యు డతిధర్మపరుడొక కొన్నాళ్లు పరిధివిం
చె పోపూరిసూరయ్య బుద్ధిమన్ముఖిమహోద్యోగి తా కొన్నాళ్లు బాగుపఱచె
మున్నంగి రామయ్య మున్నిపున్యా నూధికారి తా కొన్నాళ్లు గారవించె
గీ॥ మూలధనమునకొకపదివేలొనంగి, మొన్న చనుదాక దీని నత్యున్నతముగ
పాలన మొనర్చె వేంకటప్పయమనీషి, రావుబహదరు బిరుద విప్రాజితుండు. 6
- గీ॥ యార్ల గడ్డకులాభిశీతాంశు డంకి, నీడప్రసాదబహద్రు నిర్మలుండు
పాలనమొనర్చె పెక్కుదినాలు దీని, సంతరించె గౌరీనాథశాస్త్రిగారు. 7
- శా॥ జ్ఞానానందమయుండు తొకినమాచారప్రవిష్ఠుండు శా
స్త్రానూనానుభవుండు సర్వణగణు డత్యంతతేజస్వి డెం
దానం బొంగుచు పాఠశాలపను లున్నన్ జేయు జంధ్యాల గౌ
రీనాథుండు హితుల్ విచారపడ నుర్విం బాసె మోక్షార్థియై. 8
- ప్రథితగుణుడు పురాణ సద్వంశ్యుడైన, కృష్ణమూర్తి సాహాయ్యకారిగ భరింప
నేడు హనుమంతరాయుండు నిరతశాంతు, డేలుచున్నా డిదే పరిపాలకసభ. 9
- చ॥ చలికిని వేడి కోర్పుచు ప్రచారము నల్పుచు పల్లెటూళ్లలో
గలధనవంతులన్ గనుచు కష్టసుఖంబుల నొక్కరితిగా
దలచుచు పాఠశాలకు నిధానముగూర్చ విధాన మూని ధీ
రలలితుడై చరించెడు పరంబు న్యకీయ మెఱుంగ కీతడే. 10
- గీ॥ ఎప్పుడైన కాలేజిగా హిందుస్కూలు
మారగలదేని దీనికి మానసియు
డి సెడింబి హనుమంతుడే నిజంబు
కారకుండని జనులెంచగా వలయును. 11

ప్రధానోపాధ్యాయులు

- గీ॥ స్కూలు మొదలిడు కాలాన కొంతమంది
శ్వేతముఖు లుపాధ్యాయులై చెలగి యిందు
పదపడి క్రమంబుగా హిందుపాఠశాల
హిందువులయొజ్జితమున కిక్క యయ్యె. 12
- నీ॥ వాసి తట్టా శ్రీనివాసార్యు డొక పదునాలుగు వత్సరా లేలే దీని
కే. కృష్ణమాచార్యు లొక మెల్ల నెఱుంగ నిరువదియేడేడు లేలుకొనియె
ముత్తయ్య రను ద్రావిడోత్తముం డొక రెండువత్సరాల్ మాత్ర ముప్పదవి
పదివత్సరములకు పైన వెంకటకుల లక్ష్మీనృసింహుండు లలితగతులనేతె
గీ॥ నేలుకొనె నొక్కయే డదియే విషముగ
కాజవంశ్యుండు శ్రీసోమయాజిగారు
బహుజనామోదపాత్ర మీనాపాఠశాల
శౌరవంబున కొకకొంత ఘనత తెచ్చె. 13
- మ॥ అలుకం బూనడు ; భీకరంబు ముఖవిన్యాసంబు ; పాఠంబు శి
ష్యులకున్ జెప్ప సుధారసంబు లొలుకున్ ; చూడన్ పరితౌవిధిన్
గెలుపున్ గాంతురు చాలమంది యిచటన్ కే. కృష్ణమాచార్యున
ర్యుల బోలన్ గలమేటి యింకొకడు లే డుర్విన్ విచారింపగన్. 14
- గీ॥ కృష్ణమాచార్యు శిష్యులనేకు లుచ్చ
పదవియం దుండియును చూచి పలుకరింప
భయపడుదురంట ; అంతటవాడు చింత
పడగ నెల్లరు దనకయి పుడమి బాసె! 15
- ఉ॥ తా నొక రాజభాషను కృతార్థత జెందుటకాక సాహితీ
జ్ఞానము హెచ్చుగా బడసి సంస్కృతమందు తెలుంగునన్ విశే
షానుభవంబు గాంచె సుగుణాభ్యుడు వెంకటి వంశ్యుడైన ల
క్ష్మీనరసింహు బోల గలమేటి మరొక్కడు గానించునే. 16
- గీ॥ పాఠముల జెప్పచో నన్యపాఠశాల
లందు జదివెడి విద్యార్థు లనవరతము
ఈవరండాలో నిల్చి యెంతోనేపు
వ్రాసికొనిపోవువారట వారినోట్లు. 17
- కం॥ పదునాతేడు లుపాధ్యాయ దశను వహించి పిదప నధినాథుండై
పదియేండ్లలి సమస్తము, వదలి నృసింహుండు సనియె స్వర్గంబునకున్. 18
- గీ॥ ప్రస్తుతం బనేక భాషావిదుండును, కవి వివేకి వక్త గ్రంథకర్త
వారణాసి శ్రీనివాసరాయం డేలు, చున్న వాడు కీర్తిగొన్నవాడు. 19
- శా॥ ప్రాయంజేల వివేకికన్న సదభిప్రాయాలకున్ మూలమై
పాయంజాలని గౌరవంబున సహోపాధ్యాయులన్ చూచుచున్
న్యాయాన్యాయవిచక్షణుం డగుచు దా హైస్కూలు పాలించు న
ట్లే యీతం డికమీద వృద్ధి గనుచున్ తీర్చి ప్రదర్శించుతన్! 20

సంస్కృతాంధ్ర పండితులు

- నీ॥ ఈ పాఠశాలకు నెనకంబు గలిగించె వేంకటాచార్యుండు విదితకీర్తి
నానాట నల రఘునాథాచ్యు లచ్చోటనుండి యెంతే కీర్తి నొందిరెలమి
ఆచోటు దా బొంది యనుపమానఖ్యాతి నందె వేదాలంకార్యజరుకు
ఆపదమ్మున నిపు డలరెడు బరిమి నృసింహమనీషియు శమదమాది
గీ॥ భూషి వీరలు సంస్కృతభాష కొజ్జ, లెల్లరెడిగిన యాచార్యుల్ల జంబు
కాశినాథుని బ్రహ్మలింగంబొకండై, స్కూలుపుట్టినదాది తాకేలేకెలుగు. 21

మ॥ శివుడే బ్రహ్మయలింగమంచు సుజనుల్ చేయెత్తి మ్రొక్కంగ నా
యువు సరపూర్ణత జెందుదన్ను శుభోద్యోగానుసంధాయి యై
సువివేకుండును మేటిపండితుడును శుద్ధుండు నై అక్కటా
యవనిక బాయుచు నేగి కైకొనియె బ్రహ్మనందసాయుజ్యమున్. 22

సీ॥ పుడమితేమలలల లడుగులు మోవంగ నర్పించుకాన్కల నందువాడు
ఏనుడొయికే తేనెసోనలు వర్షించు వాఙ్మాధురికి బేరువడినవాడు
తొవవు లూర్పిన తెల్లపడతికి దొల్లిటిసింగార మొనగిన శిల్పమాళి
శారదావాసమాస్యమును గన్గొనగల్గ మూర్ఖు సత్కవి జేయుభోజనపతి
గీ॥ విశ్వవిఖ్యాతుడైనట్టి వేంకటకవి, లీల బదుమూడువత్సరా లేలే డెలుగు
ఆమహామహుల దయచేత నాంధ్రకవన, వర్ణమున కంబుదంబయ్యెపాఠశాల.

సీ॥ శతవధానవిధాన సంధానచాతురీ కల్పనానల్ప విఖ్యాతకీర్తి
దిగ్దంతిపండితాంధీభూతనృపనభా భవనభానప్రభాభానుమూర్తి
శ్రీనాథకవిరాజశేమునైనపుణి ప్రత్యక్షపటచ విద్యనృసిమి
ఎదురెత్తినచ్చిన చదువులసామిని కాల రాయుటకు జంకనివివేకి [లుగ
గీ॥ పలుకుమాత్రాన శిష్యుల పండితులుగ, హాసమాత్రాన సభ్యుల ననునరు
సలుపగలమేటి వాడేవిసాటిధాటి, కాగజాలని కవికోటి యై యతండు.

శా॥ స్వగ్రామంబున నుండుకాంక్ష వొడమక చాలించె నుద్యోగ మ
య్యగ్రస్థానము వేదులాన్వయుడు రామాఖ్యుం డధిపించి న
మృగీతిక నిజకార్యనిర్వహణమం దబ్బద్వయం బుండియున్
స్వగ్రామంబున కేగ ఖాయపడకుంటంజేసి యుద్యోగమున్. 25

మ॥ అవలక దా నరుడెంచి యప్పదవియం దవ్వారివంశ్యుండు శా
త్రువిశేషజ్ఞుడు మేటిపండితుడు సుబ్రహ్మణ్యనాముండు న
త్సవివర్ణుండు శతావధానకలనాదతుండు పూర్వార్జితం
బపు హైస్కూలుయశంబు నిల్పె నపు డాంధ్రాధ్యాపకత్వంబునన్. 26

గీ॥ ఇప్పుడు హోతాల్లో జనియించినట్టి, కీర్తిచంద్రుండు వేంకటకృష్ణయార్యు
డాపదవి నేలుచున్న వా డఖిలశిష్య, వందనంబులు తనకు కై వారములుగ.

సీ॥ ఈస్కూలులో పరియించిన విద్యార్థి యయ్యె దేశోద్ధారకాఖ్యు డొకడు
ఈస్కూలులో పరియించి జిల్లాకు న్యాయాధికారిపదంబు నందె నొకడు
ఈస్కూలులో పరియించి జాతీయ విద్యాలయస్థాపకు డయ్యె నొకడు
ఈస్కూలులో పరియించి కాలేజికి నధ్యక్షపదవితో నలరె నొకడు

గీ॥ పెరుపొందిన డాక్టర్లు పెద్దపెద్ద, న్యాయవాదులు సీసంస్థయందె చదివి
ఆయురైశ్వర్యములతోడ నలరుచుండి, తెల్లదేశానికే కీర్తి దెచ్చుచుండి.

గీ॥ అట్టి మాతృసంస్థ నభివృద్ధిలోనికి, తెండు కాన్కలచ్చి పొండుతల్లి
బాగుగోరనట్టి బాలురనెల్లర, జనులు దూరుచుండ గనుటలేదె. 29

గీ॥ కడుప్రయోజకులై నన్ను గాంచువార
లేగినారంచు చింతింతు వేమొ నీవు
ఆయు వల్పంబు మనమేమి చేయగలము
చూచుకొను మున్నవారి హైస్కూలుతల్లి. 30

క॥ ఈపాఠశాల కిందలి, ప్రాపకులకు దేశికులకు బాలురకు శుభ
ప్రాపకుడై భగవంతుడు, ప్రాపించుత సర్వగతుల పరమార్థములన్. 31

[ఈ పద్యములు బ్రహ్మశ్రీ శతావధాని చెల్లెల్ల వేంకటశాస్త్రిగారును,
వారిశిష్యులును శతావధానులునగు శ్రీపింగళి లక్ష్మీకాంతకవి బి. ఏ., కీ॥ శే॥
శ్రీవడ్లమన్నాటి నరసింహంపంతులు గార్లును, శ్రీయుత కాటూరి వెంకటేశ్వరరా
వు, కామరాజుగడ్డ శివయోగానందరావు, కొడాలి వెంకటసుబ్బారావు బి. ఏ
గార్లును రచించినవి. ఇందు హిందూ హైస్కూలు స్థాపించినది మొదలు తత్పరి
పాలకులు, ప్రధానోపాధ్యాయులు, సంస్కృతాంధ్రపండితులు, వారి విశేష
ములు విదితములు.]

శ్రీవిద్యానగరయాత్ర

[విద్యాన కట్టి సాంబమూర్తి శాస్త్రిగారు]

(గత సారస్వతానుబంధము తరువాయి)

తరువాత హజార రామస్వామిదేవాలయమున కేగితిమి.
త్రోవలో నరసింహస్వామి యాలయము, విద్యాన దేవాలయ
ములు సాత్పర్యకరమయినవి యున్నవి. జంబుకేశ్వరాలయమునం
చు పంతులము నీరు ప్రవహించుచునేయుండును. తుంగభద్రా
నదితీరమందు కోదండిరామస్వామి యాలయము బహురస్య
ముగా నున్నది. అందు సీతారామలక్ష్మణ విగ్రహములు
మాదు నొకేరాతిపైనే చెక్కబడియున్నవి. విగ్రహము
లందరి శిల్పము ప్రశస్తముగా నున్నది. హజార రామస్వామి
కోవలయందలి శిల్పము వర్ణనాతీతముగానున్నది. ఆలయప్రాకా
రము పై భాగవంతయు యుక్తోపకరణముల ధరించిన చతురంగ
రైస్యముతో నిండియున్నది. బహుశః, అదియేమో యొక
కాలమున, ఒకరినొకరిని ప్రతిబింబము యందును.
బాని కేసివచ్చి ఏదోచూచినను చిత్రచిత్రములగు బొమ్మలతో
నిండియుండును. రామానుజము భాగవతము భాగవతము మొద
లగు కాలకనుబంధించిన చిత్రములు మధురములు గట్టుచుం
డును. ఆలయమునందలి శిల్పభాగముల జూచినకంటెపడి వెట్టని
వాడుగారు బుడగు. అక్కటా ముల మీ నా వ ప్థ ను
చూచి యు క గ్గ డి రా ఖ్కు క ర గి పడిపోవు
యన్న వంబు అతిశయోక్తికానీరదు. మాతోగూడవచ్చిన మో
బాడ డ్రైవరు ఆం్ల ఇండియను ఈ శిల్పములన్నియు జూచి
ఆశ్చర్యైర్వమును అతివిహదముగ గూడ ననుభవించియుండెను.
కృష్ణదేవరాయలు పద్మముగాగట్టించిన యొక దేవమంటపము

మహాశ్వర్యజనకమయినది గలదు. ఎన్నడో ఆరాజశేఖరుని
కాలమున చెక్కిన చిలుకలు హంసలు మొదలగువానికి వేయబ
డిన రంగులు నేటికిని మాపులేకుండ వంశంబుగనబడుచు ఆనా
టివర్ణప్రశస్తిని తూలికాలానువమును. వేనోళ్ల చాలుచున్నవి.
నడుమ నొక వలముపాటి స్తంభము దానిచుట్టును ఏడేసి పన్ను
స్తంభములు జంటలుగానున్నవి. అవిన్న స్తంభములను చిన్న రాతి
ముక్కతో గొట్టినపుడు ఒకదాని ధ్వనికంటె రెండవదాని
ధ్వని భేదించుచుండును. అట్లు ఏడువిధములగు ధ్వనులు బయలు
పడెటట్లుచే నా మంటపమునకు ప్రస్తవ్యరమంటప మని వ్యవహార
ము కలిగినది.

విరూపాక్షాలయమునందలి ముఖగోపురము ఆకాశమునంటు
చున్నదంటు అతిశయోక్తియేని సూర్యునివలన వేడిమి కలుగుట
యు అన్యతమే యగును. ఆలయము చాల విశాలమైనదై పురా
తనాన్నత్యమును సూచించుచున్నది. అందు విద్యార్థిగణ్యతం
దు) డిప్పుడు విద్యమాసారాగ్యావాసియై నామసార్థకృ ము
చేసికొనుచున్నాడు. విరూపాక్ష లింగమును వర్ణించుట అ ల వి
కానిపని. ఆ ఆలయమున కెదురుగ నొక నంది విగ్రహము చిన్న
పర్యతమంతేది గలదు. ఆలయమున కిరుప్రక్కలనున్న యం డు
మాదుటకు మాకన్నులు పాపాసింపలేదు. దుఃఖముడం ప్రపంచ
కమ్మలుట మాకట ననుభూతమైనది. భువనవిజయాఖ్యుంపద
వనంబున శ్రీకృష్ణదేవరాయ లాసీనుడై మునుచ రి త్ర ము నా
లించిన యాభువనవిజయభివన విషయము కేవల కుట్టిమప్రాయమై
మాయెలరకను రోదను కవిత్వమును బ్రసాదించుట ఆశ్చర్యము
గానీరదు. అకటకటా ఎంతటి రాతిగండ! ఏకఋతురకలో
ఆసాధములను అదేవాలయములను జలప్రవాహయంత్రములను
ధ్వంసముచేసివారు. శోట్లకొరిది గోవధము లాచరించినను అర్చు
దముల కొలది శ్రీబాలాదిదిగిసముల గావించినను అంతగా

విచారించ నవసరములేదు గాని దేవతలకైనను మనస్సులచేత
నైన నిర్మింపవలసిగాని యాసాధరాజముల చెడగొట్టిన అపా
పాత్ములేమి చిరకాలము నుభించికో యని విచారించవలసియు
న్నది. ఆహహ! రాజ్యవిపాస యంతము? తురకలను హిందువు
లను అహంతిగొన్నదోకదా! కమలాపురముకడనున్న తురకల
గోరీలును ఈశిల్పప్రాసాదములు నీకాలమందైన హిం దూ
మహమ్మదీయ మైత్రినిగూర్చుచుండుట ప్రశస్తము. అశిల్ప
ముల జూచిన నేజాతివారైకైన జ్ఞానోదయము గాకమానదు.

శ్రీకృష్ణదేవరాయలవాడు ప్రాతఃకాలమున లేచి
కాలకృత్యముల నిర్వర్తించి ప్రతిదినమును డెబ్బదిరెండు దేవ
స్థానముల (తిరుపతి సింహాచలము మొదలగునవి) యందును
పూజాపురస్కారములై రాజభోగము నివేదింపబడిన యనం
తర మా దైవతముల ప్రసాదముల స్వీకరింపనిదే భోజనము
చేయువారు కారని నరపతి విజయరాయనోదకాది
ములవలనం దెలియుచున్నది. ఈ డెబ్బదిరెండు దేవస్థానములను
దను విజయనగరమునందలికే కాని వేఱుకావని తెలియనగును.
దురదేశములందున్న దైవతముల ప్రతికృతులను దను నగరనం
దే యా సార్యభౌముడు ప్రతిష్ఠించికొన్నాడు.

పాశక మహాశయలా! ఎంతవ్రాసిన సేవిఫలము?
ఈవ్రాత లన్నియు నక్కడనున్న దృశ్యముల వాస్తవనితినీ
సరిగ చెలియజేయబాలవు. మీగు కాశికి రామేశ్వరమునకు
వెళ్లనక్కరలేదు. దేశముకాని దేశమున పడరానిపాట్లు
పడ నక్కరయు లేదు. ఒక్కసారి దేవవాడనుండి గుంకకల్లు
మార్గముగా హంపికి వెళ్లును. మీకు ప్రకృతికోప మనుష్య
ప్రయత్న విజయము దైవవై పరీత్యము నన్నియు గోచరించును.
సకలదేవతలను మీ హృదయముల బ్రవేశింతురు. మీ కఖండ
వై రాగ్యలక్ష్మీయు ముక్తియు కరగములగును.

నాకి

వీర శైవులు

జంఘాలశాస్త్రి యిట్లు పలికెను:

నాయనలారా! ఒక శివభక్తుడు మనసభలో నేడ మనస్వనించును. ఆతడు లింగధారి. శేఖరై వుడు. మిగల వయస్సు కడచినవాడు. బుద్ధిశాలి. ఆతడు మాటలలోనే వచ్చుచున్నాడు. తేలి నిలువబడి యామహాభక్తుని కొరవించుచు (అంద జట్టినవరులు) ఆయన శంకరభక్తాగ్రణి! చయచేసి పీఠ మెక్కి యుపన్యసింపుడు.

తైవవర్ణని యుపన్యాసము

శివభక్తులారా! నాకి జంఘాలశాస్త్రి యుపన్యాసము తిచ్చినాడు. జంఘాలశాస్త్రి మాధ్యుడుకాడు శ్రీవైష్ణవుడుకాడు. అద్వైతీయయుగము పరభక్తినిగూర్చి యుపన్యసింపియుండలేదు. పత్రికాల్పనాద్వియారుచి శేష ముపన్యసింపినాడు కాని బసవేశ్వరమహిమముగూర్చి యుపన్యసిందివాడో ధనర్ధానుని ధ చెప్పినాడుకాని తేజరదాపయ్యకథ చెప్పినాడా? భక్తినిగూర్చి చెప్పిన యుపన్యాసములందైనను విష్ణుభక్తినిగూర్చి చెప్పినాడు కాని వీరశైవభక్తినిగూర్చి చెప్పినాడా? శివుడు దేవుడుకాడనియూ, శివభక్తులు భక్తులుకారని యూ! ఆతని యుపేక్షకు గారణమేమో తెలియజాలకున్నాను. ఏకారణమైనను జరుగఁగూడనియుపేక్ష జరిగినది. తుదిపందగనియుపేక్ష జరిగినది. శివభక్తులారా! ఈ సంగతి మిత్రో మనవిచేసి మీకొక శివభక్తునికథ సుపన్యసింపవచ్చితిని. పాపధానవిత్తులై వినఁగోరుచున్నాను.

అనఁగనఁగ నొకవీరశైవుడు ఆతనితల్లి యెవతెయో తెలియదు. తండ్రియెవఁడో తెలియదు ఇంటిపేరేదో తెలియదు. ఆతడు డేగ్రామనివాసియో యదిహండ జెప్ప వీలులేదు. హిందూధర్మ కొందఱు బోధూరరి కొందఱు అంతురు. ఆతనిపేరు మాత్రము బ్రహ్మయ్య; అతడు,

ఇట్టి వీరవ్రతైకవిస్తారవంతుడు-

సారశివాచారపారాయణుడు

శాస్త్రకర్తాశ్వాసా దిహోకానుసారి-

ప్రకాంతభక్తి మహిష్మయండుడు

వసుధితాప విద్యాపండితుడు

వసుధినాశకారణావతారుడు

విదితకారణముదితావరాగ-

హృదయండు సర్వతేవయాపరుడు

నని కవి యాతనిమహామహిమమును గానమొనర్చెను. ఆతడు డనేకవిద్యల నభ్యసించినవాడగుటచే సహస్రవిధముల ధన మార్జించి యంతయును మహేశ్వరమూర్తుల కర్పించి వారిని నేమిందుమఁ గాలక్షేప మొనర్చుచుండెను. ధనమంతయు నీకితి చెచ్చుమొనర్చి క్షయించిన యాతడు కుదినొందిన రసఘటిక వలె దేజస్వరూపుడై వెలిగిపోవుచు గిన్నరను తేతఁబుచ్చుకొని విశిషిధిని గానమొనర్చుచుండెను.

“ఈశ్వరా! జగదీశ్వరా! పరమేశ్వరా కడజాకరా”

యని యావైష్ణవ్యరమున మ్రోళ్లు చిరువనట్లు గాని ప్రంభించి వినునట్లు కైలాసాధిపతిని గానమొనర్చినతఁ డాతఁడే మనస్సునకున్న చెవిచే వినుచున్నారా?

మనము వినుట లెక్కయేమి? శంకరభగవానుఁ డంతరిక్షము వఁ బ్రత్యక్షమై యానందమున ముగ్ధులగుచు గిన్నరప్రహ్లాదు భోగ్యులై మధురగీతాసారతాళానగణముగఁ దాండవించుట కుత్సహించి డవరుక మును వాయించుట కుద్యమించుచున్నాఁడే! నజచర్యవుముతులలోఁ దల నిమిచ్చి, కుసుమము సర్పములు శిరములనట్లై యదర్శి పడఁగలనిప్పి, జివ్యాదుముందునకుఁ ద్రోచి కన్నులుమాత్రమేకాక యెడలంతయుఁ జెప్పులు చేసికొని వీరశైవులగు బ్రహ్మయ్య గౌరీశ్వర గానమునువిని పరవశము అగు చున్నవే! మహేశ్వరజటాబుద్ధ యగు చంద్రశేఖరుహ

గాయకగీతామధురికిఁ జొక్కిచొక్కి యన్యుత మనుపేర నానందభాష్యములను విడుచుచున్నదే. ఈమహాపద్మి శేషమున కనామాతులై పీఠాధరులైన తుంబురువారగులు విచ్చేసి మహాగానావృత్తమునఁ దలమున్నలగుటచే నక్కిరి బిక్కిరి యగుచు గుడ్డు ప్రంభింప నిశ్చేతనలగు నిలువఁ బడినారే వీరశైవభిఖామణి భక్తియనఁగ నీదేయగునుగాక! గానమున నీదేయగునుగాక జన్మచరణ నీదేయగునుగాక మహాదేవుడు నీకు విడువ విచ్చివాఁడా! అందుచేతనే కిన్నర ప్రహ్లాదులు చెలివా?

అహ! భక్తికి గానమునకెంత చేరున భక్తి హృదయమున నంతరింపగనే గొంతుకలలోని తంతులు తిమింతతాము! మేళ విందుకొని సిద్ధిముగ నుండునే భక్తి హృదయకోశమును రవంత సంతరింపఁజేయ నాయాద్యత్రో లైత్రయని ధైరవియో శంక రాభిరణమో యాలాపింప నారంభించునే. భక్తిహృదయమునఁ దాండవింప నప్రాపంచికగాన ముత్పతకరంగములతో నాకప మంతయు వెల్లివిరియునే! చెల్లు చిగుళ్ళునే! శిలు కరచునే! నదులు పొంగునే! ఆగ్ని జ్వాల లంతరించునే! వాయువు చల్ల బడు నే-భవరోగము లన్నియుఁ బూపవలెనైపోవునే! స్వప్నియంత యు ప్రేమవృష్టిచే నార్ద్రమగునే?

గానశక్తి లేనివాడు గానమునకుఁ జెలివేనివాడు కిరా తహృదయుఁడు నరభూతకుఁడు జీవవ్రోహి యని యొక యాం గ్లేయకవి చెప్పినాడు. ఆమాటలు నాకంత నన్నలేదు. ప్రపంచ మున గానశక్తిలేనివాఁ డెఁడు? గానానుభవశక్తి లేనివాఁ డె వఁడు? ఒక్కని గానబలుపఁ గలరా? కంటికి నచ్చిన కాంత న జూచి మామరాగము తీయలేని మొద్దుముండకొడు కెవఁడయిన నున్నాఁడా? ఈమామరాగములో గానమున్నదా లేదా! తుంబురువారగులు పాడినట్లు పాడినగాని గానముకాదాయేమి? అడుకోడి నాకర్షించుటకు మగకోడి యెంతచిత్తముగ గానమొ నర్చునో విసలేదా? మగకుక్క యాఁడుకుక్కపైఁ దాఁటఁజూపునపుడు కుయకుయకుయకుమని గానమొనర్చుచుండుట లేదా? కాలవయొడ్డునఁ బాదలోని కీమరాయి యెదులకుఁ బైసాయి లోగానమొనర్చుచున్నది? ఆఁడుపురుగు నాక్షేపమునకేకాదా? విహికానందరసము ననభవిండుట కేజీమను పనికిరాదో దానికి మాత్రమే గానము లేదు. నుఖముఁజునుల కధీనముకాని పాణి మొకటియొనఁ బ్రపంచమున నున్నదేమో చెప్పఁ గలరా? నిశ్చే తనములకుఁ గూడ నుఖముఁజూపున మున్నదని యిప్పటి ప్ర కృతిశాస్త్రజ్ఞులు సిద్ధాంతీకరించుచుండఁ, తేతనములమాట సందే హింపఁజేల? ప్రాపంచికానందములన గాన ముద్భవించును. పరమేశ్వరానందములన గానముద్భవించును రక్తికి గానముద్భవించును. భక్తిచే గాన ముద్భవించును సాంసారికానందములనఁ గలిగినగానము నిష్ఫలము. నుడుగుడి త్రాగుటచేఁ గలిగిన ముబ్బు తెరనంటి కైపుచేఁబుట్టి మోతాదైన యానందమున పాదుపా యాలవేయుట యెట్టిదో పణ్యవనితి తిలచువృత్తానుయ విఱుచి వశపణమకొంటింజు నానందమున “విన్న దానరా” యని బా వలిపాడుట యిట్టిదే. పాదుపాయాల యెంతప్రయోజనమో పణ్యవనితి బావలియంత ప్రయోజనము. విహికానందమున గాన మొనర్చలేనివా రెవరు? ఇట్టిగానము జీవుని మరింత ప్రకృతిబద్ధ మొనర్చుటకే పనికివచ్చును. సంసారసాగరమున జీవుని మరింత ముంచుటకే యక్కఱవచ్చును. గానములేనివారు క్రూరులు ద్రోహులు చెప్పవలసదువా? గానమొనర్చగలవారు లోకోపకారకై మిడుతుచున్నారా? సాలెపురుగు నాల్గువందల నంబు రును మించిన మహానాత్మ్యులగువులచే నిర్బంధపడితన ప ద్యత్సాహపు మహాబలలోని బంధకాలలోఁ దాను గూరుచుండి మధురగీత మలపించు కెంచులకు? చుట్టుపట్టులన్న యీగల నాకర్షించి మ్రొంగుటకే కాదా? ఇది గొంతుకోతగానము కాదా? పాపాణ్యమైనయల వధురగానమున కాసపడి యెందఱుమాయకాంతలు భ్రష్టులై పతితలై ప్రాణములఁ గోలుపోవ లేదు? రోముపట్టనము నాల్గుమూలంబుకొని నుండిపోవునప్పు డు చుక్కవర్తియగు “నీశా” అయ్యయ్యా యని యొక నరేశా! అంకితపురములోఁ గూరుచుంకి ఖిడేలు వాయించుచునుచు హో యిహాయ యనలేదా? ఎంచుల కీ గానశక్తి. నామనాశక్తియు సాధుప్రవర్తన కేమి సంబంధము? జంపెతాళమునకు న్యాధపరి త్యాగమునకు సంబంధమున్నదా? విహికగానములన నది ను ద్ధతిలేదు. సంసారతరణమునకు లోకికట్టామునకుఁ గానల నీరది భక్తిగానము రక్తిగానము గానమే భక్తిగానము గానమే. ఒకటి వేత్యాజటామండలిలోని నులాదిపూవు. ఒకటి ఈశ్వర జటామండలిలోని నులాదిపూవు. గానములేనివాడు నరభూతు కుండవి చెప్పట సంబంధముకాదేమో? భక్తిలేనివాఁ డిట్టివాఁ డు నిజముగా నట్టివాఁడు. భక్తులకంటె విని కరగనివాఁడెట్టివాఁ డు. ప్రధానమైనది భక్తి. గానము దానినుపలక్షణము. రక్తికిఁగూ డనదియే యుపలక్షణము. ఉపలక్షణమున బ్రధానముగఁ జేసి చెప్పటచే నాంగ్లేయకవిమాటలు నన్నలేని చెప్పవలసివచ్చినది గరళకంఠభక్తశిఖామణిగాల్లో గానమునుగూర్చిన తగవులా

టచెప్పినందులకు మన్నింపవలెను. మనభక్తాగ్రహరఁడు బ్రహ్మ య్య బసవేశ్వరస్వామిని దర్శింపఁ బాదచా యై పయనమైపోవుచున్నాఁడు. అడఁగడుగునకు, హఠమా! ఆంధకవార! భక్తపాపసంచార! గంగానది. శంకరేశ్వరాధర! యని స్మరించు కొనుచుఁ బాదుకొనుచు వాడుకొనుచుఁ బోవుచుండెను. కాని మనబ్రహ్మయ్యను సంగమేశ్వరమునకు మందే యెదుర్కొనవచ్చుచున్న యా యశాశక్తితోఁగాక యెఱుఁగ! అహహ! కన్నులు ధన్యములగు బువలొకించితిరా? సుహృద్భయములో నొకమహా బ్యాల. కెండవమహాబ్యాలను దరియొచ్చుట్లున్నదే! సముద్రమున నొకమీనుసౌధము (Iceberg) కెండవ మీనుసౌధమును సమీక్షించుచున్నట్లున్నదే బ్రహ్మయ్యగారాక గూతఁ డెట్లుగ్రహించెనో. స్వచ్ఛాత్మకు స్వచ్ఛాత్మకు నిద్రాంతరితంత్రావర్తలు జరుగుచుండును గాఁజూలు. ఒకచుక్క కెంపించుకొనుకొన గన్ను గీలు, నొక యాత్మ కెండవయాత్మకు సన్నచేయకుండునా? కాని గూవయ్యు నిశ్చేతనమేమో? ఎవరో - చెప్పవంతురా?

ద్వి “శాశ్వతపర్యట్ - శివ్యుజాంక-

విశ్వేశ శ్రీసురవే నమో యనుచు

సన్మస్త్రసన్నానన్యవేదాంత-

శేషాత్మ శ్రీసురవే నమో యనుచు

వత్తకైవల్యముదాత్రసమ్మత్-

విశ్వేశ శ్రీసురవే నమో యనుచు

సమితరంజ్యోతిరాకారదివ్య-

విమలాంగ శ్రీసురవే నమో యనుచు

స్థిరశిరస్థిశ్శిలయప్రపంచ-

వికరత శ్రీసురవే నమో యనుచు

సకలనిష్కళదరావర రూపగతి-

వికృతాంగ శ్రీసురవే నమో యనుచు

నాద్యంతరహిత నిత్యామలతేజ-

విద్యాత్మ శ్రీసురవే నమో యనుచు

సద్వ్యవస్థాతీత యదిపాతకాఘ-

విద్యంశ శ్రీసురవే నమో యనుచు

మోక్షార్థిరక్షణ దక్షకటాక్ష-

వీక్షణ శ్రీసురవే నమో యనుచు

నష్టానతిమిరసంహారార్థతై-

విజ్ఞాన శ్రీసురవే నమో యనుచు

ధన్యాత్మ్యవ్యయ ప్రకృతపాపాస్త-

విన్యాస శ్రీసురవే నమో యనుచు

సమహరణార్థ శిష్యజనోపభుక్త-

విభుసన శ్రీసురవే నమో యనుచు

నక్రాంతభక్తజవాత్మాంబుజాత్-

విక్రాంత శ్రీసురవే నమో యనుచు

ననభుగుప్రసాదామృతహృదయ-

వినివాప శ్రీసురవే నమో యనుచు”

చెన్నబడఁ డేవహామహుని నోరార మనసార స్తుతి యించెనో యాబసవేశ్వరఁడే మన కిన్నర బ్రహ్మయ్యకు సాక్షాత్కరించెను అట్లు ప్రత్యక్షమైన బసవేశ్వరుని జూచి యొడఁబులులకొండగనలువర్చి పండ నిత్యమున్నంగ “నోమో హఠహఠహఠ మహాదేవ శంభూ” యని సాష్టాంగమండప్రణామ మొనరించెను. బసవేశ్వరుఁడుకూడ నాభిక్షునకుఁ బాఁగి మొక్కి, యనునయించి యతిశిఖరాజ నానరించి “సవిశేషతత్త్వభవ భవ్యగోష్ఠి” చలువుచుఁ దన నిలయమునకుఁ దీసికొనిపోయి యదార్హముగ గౌరవించెను.

ఆపురమున నున్న త్రిపురాంతకదేవాలయమునకు మహాదేవదర్శనార్థమై బ్రహ్మయ్య వెడలెను. దేవాలయమునెదుట నొకచిత్రము జరుగుచున్నది. ఒకగొట్టెమెడకుఁ ద్రాడు కట్టి యాత్రాటిని తేతఁ బట్టుకొని యొకఁడు దానిని లాగుకొనిపోవుచుండెను. తా నుంచుకొన్న వారాంగనకొఱకు దానిని బలి నిచ్చుటకై కొనిపోవుచుండెను. ఉంచుకొన్నదానికై దానిని వధించునెడల నామె యాలోగ్యవతియై, యైశ్వర్యవతియై, తన యందకురాగవతియై ముందునని యాతఁడు దాని నుత్సాహమున నీడుకొనిపోవుచున్నాడు. కాని యాగొట్టె యంతివేకుతో నాతిని కెంబడింపగలదా? ఉరికంబములయొద్ద కాతిని మరియొక్కఁ డీడ్చుకొనిపోవుచుండు నింతయుత్సాహముతో నాతఁడు నడిచునా? చంపుటకై తన్నుఁ దీసికొనిపోవుచున్నాఁడని యది గ్రహింపవచ్చుదా? కెంచుకొనినాఁ డెందో చంపునాఁ డెందో యని యొక గ్రహింపఁగలదే! దానివన్న తెలివినటే నాతిని తెలివి యెంతమోయ్యు? తనతనపురు డాదునీయుయ్య, నెవరనున వోయకొనుచు, నంతయుబట్టిన నల్ల కాడుచేయుచుఁ గీర్తిని ప్రప్రపంచము నుద్ధవింపజేసికొంటున్నారో యంకర్షించుకొనిన కులబాధనమును మరప్రాచరత్వకేవలగఁ జూచుకొనుచు, గౌరవించుచు నారాధించుచున్న యానిర్భాగ్యుడు గొట్టెకంటె నెట్లెక్కువ తెలివగలవాఁడు? అహ! ప్రకృతే త్రిపురాంతకుఁడు మహేశ్వరుని యాలయమున్నదే. మోక్ష ప్రదాతయైన యాదేవతాసార్వభౌముని పాపపచ్చుల నాశ్రయింపక ముఱితితోన్తు పృథ్వమాత్రముంచిన బుద్ధిహీను నే మన నలయును!

కొద్దిగా జూరమును వెనుకకు వదలుచున్నది. విలుడును హుంకరించును ముందును లోకమున్నాడు. "తే వే నీ నీ" యని గొట్టె గాతలిచ్చుచున్నాడు కనుకేమో నుని యెప్పుడున్నది. నడిపెనేటిదాని యిటువంటిదాని గాఢములకు గరగిన యోజనలరాముడు-ప్రాణాత్మ-సంబంధమున నోరు లేని ప్రకృతియొనరించి యనుయాయుడైన యాత్మప్రకృతియైన యాత్మోకేతనము గరగలే! పరిక్షించుటకు గన్నున్నయెడల దెలిసికొనుటకు మనసున్నయెడల నన్నునుజుండు ప్రపంచము తోడనే కాదు. మారమని మనసును కొనుచున్న కాళా ప్రపంచముతో నూడ

మనసును సంబంధమెంతగాధమా, యెంతనిచ్చేద్యమా యెంతయన్యోన్యస్థానిస్థానికరమాకొంతయైనగ్రహింప వచ్చును. **త్రాడు తెంపుకొని గొట్టె దేవాలయములో దూరినది.** అట బ్రహ్మయ్యగారిచేతిలో మూతి పెట్టిరిలుఁబడినది. నెనాన వరుసమనా! నీవు భగవద్భక్తు. ప్రాణప్రయాసమయమున నీకు బరమేశ్వరదర్శనమైనది. గొట్టెయ్యను బ్రహ్మయ్యగారి వ్రేలనున్న నందికేశ్వరుని మార్గమున్నావు. శంకరభక్తుడెవడో సానిమగడవడో కనికట్టుటకు మీజాతి కెంతతెలియన్నదే! అతడయ్యెద హయగ నిలువఁబడితివి. ఇతనిని వదలుకొనువాడ తపాతపాలాడితివి; తుద కితనిత్రాడు తెంపితివి. ఏంటాధమా! నీ బెప్పుడీయాలయములోనికి బోనలేదు కదా! గొట్టెను దెప్పుకొనుటకు యిప్పుడు పోయితివా? త్రిపురాంత దర్శనమువలన నీకులభింపవలసినది గొట్టెబాచ్చా! అగొట్టెను దెప్పుకొని నీలంకలాడిమొగమునకు దిగితివా? చంపుదువా? నీవు యేమనవచ్చును? అదిగో యాతడు నడిలోనికి రాబోవుచున్నాడు బ్రహ్మయ్యగారి రాగమానుని గద్దించుచున్నాడు. అదరపడి నిలువఁబడి యాతడేమనియెనో విందురా? "ఈ గొట్టెనాది. దీనిని నీను గొంటివి. నాసానియాగో గొట్టెమై దీనిని బలినివ దానియింటికి దీసికొని పోవుచున్నాను. నాగొట్టెను నాకిటు తోలిపెట్టుము" ఇట్లాతడు పలక, నాయనా! నేను దీని లోని కాహ్వనించితివా? నేనేలపొమ్మని తోలిపెట్టుదును? ఇది ప్రాణభీతిచే బరమేశ్వరాలయము చొచ్చినది. దీనిని జంపఁదగదు. ఇది నన్ను శంఖుజొచ్చినది శంకరదాసుడనిన నేను దీనిని వదలకు. నీకు దీనికై యెంతసామ్యకావలయునో యంతయు నిచ్చెదను. నీ వీగొట్టెయై నాశవలకొని పో" ముని బ్రహ్మయ్య బదులుచెప్పెను. "నీకుయతియన్నదాతేదా? శంకరదాసుడనిన చెప్పితివే. పోవారిసర్వస్వము మారక మారగొనువారేనా శంకరదాసులు! గొప్పదాసుడవే బదులుదేరినావు. నీవంటిదానుఁ దింకొకఁ డీయూర నున్నయెడల నికఁ సంసారములకు నీళ్లు వనలుకొనవలసినది కాదా? చాలుచాలు. నాగొట్టెను మారుమాటాక తోలిపెట్టెనదాతేదా" యని విలువఁబడినది. "నేను నీగొట్టెను హరింపలేదు. ఇది ప్రాణభయగర్భము యిలువజేరినది. దీనికి శంకరభగవానుని దర్శనమైనది. దీనివిలువ యెంతయైనసరే యిచ్చెదను. కఠినోక్తులాడినీకు రావలసినసామ్యమియోతీసికొనిపో" ముని బ్రహ్మయ్య గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి "అటులైన నేయమాడితిచ్చి గొట్టెను దీసికొ" ముని విలుడెదరా శేచేంద్రంత, యంతవిలువ నిచ్చుటకప్పుడెను నిశ్చయముతోఁ గొంత, పలికెను. భక్తుడసామ్యబసవేశ్వరుని యింటినుండి తెప్పించి విలువకిచ్చెను. విలుడు, తెగిన త్రాటితో నేళ్ళయింటికి బోయెను.

అగొట్టెకొనుట రవంత విధాని రాచి మెడలో ననటి తడవతో మారేనుపత్రి గట్టి త్రిశూలముద్రాంశుశీయకముతో దానికొమ్ముల నడుమనచ్చితి ఓన్న మశ్వినాయా ఓన్న మశ్వినాయా ఓన్న మశ్వినాయా యని దాని దక్షిణకర్ణమాలమునఁ బంచాక్షరి నుపదేశించి శివధ్యానైకతత్పరుడై బ్రహ్మయ్య యటనే కూచుండెను.

కలకల లాడుచున్న మొగముతో గలగల లాడుచున్న కొంగుముడితోఁ దేత నుటియొకగొట్టెలో విలుడు వేళ్ళయింటికి సంధిమన దడదడలాడు పృథ్వయతో నచ్చి మందహాస మొనర్చెను "నీవెంత వొంగవచ్చుచున్నాను నీది పనికిమాలిన కేడతెట్ట ప్రాతమొగమేకాదా? కాని యాగొట్టెది క్రొత్తమొగమై యుండుటకు గారణ మేమి? యని వీలమింది తామరను విసకత్తుతోఁ గోకికొనుచు విలకతైవలికెను. "ఉండు తొందరపడదేవే! ఈదినమున నీవు నన్నెంతమెప్పుకొనువని చేసితి ననుకొనుచున్నావని, పలుకుచు వేయిమాడల కొంగుమూల నానుపాదిములయొద్దఁ దెట్టి విప్పెను. ఆమె యానందించిన దయ్యను కొసరొసలాడుచు "నీవెట్లైన నీదనము వొంగిలిచ్చిన ఓంకడల నింత బహిరంగముగా నిల్చుప్రవేశించి యింత వెల్లడి యగునట్లు నాయెడలఁ దెట్టెనదా? ఓరిపనికి మాలిన పందా!" యని తెట్టి యిప్పుడైనఁ దలపుచున్నాము దీనిని ప్రాతిపెట్టుదుమని చెప్పగ నాతడు నచ్చి పూర్వవృత్తాంతము నంతయు బాసఁగ్రచ్చిట్లు చెప్పెను. వేల్పులకని ముందేద ప్రమేసగొట్టెను జమ్మ వేయిమాడల కెట్టుకొనా? విర్యాగృవు ముడకొడుకా! నీకు సామ్య ప్రధానమా? అగొట్టెను బ్రతినిధిగ నింకా కదానిని వచ్చితివా? నీకు బదులుగ నట్లును ముడకొడుకు

లను దెచ్చి నీయాత్మప్రకృతిలో దెట్టెకేక పోయితివా? నిర్గుణులైన చెనటి! నీవు నాగొట్టెను దేనియెడల నీగొంతు కోసిన నని యామిందేకత్తె ముడిపడెదా

"నీయిప్పు మెట్టులో యటులే యని పలికి, యానాడల నాతడు తిరుగ మూలకట్టుమందెను." నీవు నానాడల నంట నేల దుడుకు దుడుకున ముడిపై దుకొనుచున్నావా? నీయబ్బ సాయ్య. నీతాటిసామ్యముకొంటివా? పో! ఒక్కమాడయైన నీ యను. పోయి గొట్టెనుదెప్పు. కానియెడల గ్రుడ్డుగఱచి నెవను. గొంతునీకి చంపెదను. నాగొట్టెకమ్మలివా? నీకుఁతు నమ్మ కొనలేకపోయితివా" యని యతనిగుండెనై వనయెదువ్రేల్లంటు నట్లుకదలపుచుండెను.

అహ! విటశేఖరా! ఎన్నితిట్లు తినుమంటినయ్యా! మీ యమ్మచే నొకతిట్లు తింటివా? అమ్మచేదింటివా? అన్నవిచ్చి పాపించు నవనీధపునిచేఁ దింటివా? ఇది యెంతె యని తిను న్నానయ్యా! డబ్బిచ్చి తిట్టించుకొనుచున్నావే. మడిమానము లిచ్చి తిట్టించుకొనుచున్నావే వెట్టికొలుపు చేసి తిట్టించుకొనుచున్నావే! నీవు ముమ్మడివేనా? మరియున్నవాడవేనా? అహంకారము చంపుకొంటివే, కోసము చంపుకొంటివే, మా నాభిమానములు చంపుకొంటివే! నానీ మంచిపనియే జరిగినది. ఇన్నిటిని జంపుకొనినందులకు నీమాపు దుగ్గంధహయిష్టమే చెప్పుటలె నున్న సానిమొగమునఁ బరపుటకంటె సర్వేశ్వరుని పాదారవిందములందు లగ్న మొనర్చునెడలఁ దరింతువే, ఉత్తముగఁగి కేదవనున్నావు. నిన్ను రక్షించువాడు పరమేశ్వరుడు తక్కు మఱియొక్కవరేడు! రా! ఇదిగో పరమేశ్వరాలయము.

అహ! అదిగో! విలుడు చాలయమొదల నవచ్చుచున్నాఁడు. తెల్లఁబాతిన మొగముతోఁ దడవబడుచున్న కాశులతో నంతరంగదేకమున నదరుచున్న పెదవులతోఁ బట్టుదలకు వెల్లడించు కమ్మలతో భయంకరముగ ముడిపడిన బాబులతోఁ జివరలంది త్రిటిపొమ్మ లన్న చేపాటికట్టతో వచ్చుచున్న యాహుపము నవగొకించితిరా? చావో బ్రదుకో దుఃఖమా నుఖమా సరకమా స్వర్గమా యేవో యొక్కత్రుటికాలముతోఁ దలవల యునను నాగ్రహముతో వచ్చుచున్నట్లు కానఁబడుచున్నదా? "నాగొట్టెను నాకిచ్చెనదా చచ్చెనదా యని విలుడు భక్తుని మీడికి వచ్చుచున్నాడు. వేయిమాడలను దీసికొంటివికదా! ఇంక నీగొట్టె యెట్లు? ఇది త్రిపురాంతకునిభక్తుడు నిమ్మ శముగఁ బలికినాడు "నేను దీని నీ కమ్మలివా? నీవు నాకు మాడలిచ్చితివా! దొంగముండకొడుకా! తల పలఁగొట్టెదను. ఇచ్చెదనా లేదా" యని కట్టనెత్తి భక్తునికెత్తిపై వ్రేయ నా తండు చేతనున్న లాతాముగో దెప్పుచు మరలించుకొనెను. చేతనున్న చేపాటికట్ట మారమునఁబడిగ విలుడు డబ్బాటున భక్తునిపై గలియఁబడినది. భక్తునిచేతనున్న లాతాము విలుని కఠితైవ బ్రమాదమునఁ దలలుబడే గాఢాంబు విలుడు గిజగిజ కొట్టుకొనుచుఁ గ్రిందఁబడినది. ఓన్న మశ్వినాయా యని భక్తుడతని దక్షిణకర్ణమున నుపదేశ మొనరించుమండగ నతడు ప్రాణములు విడిచెను.

ఎవడోభక్తుడు గ్రామమునకువచ్చినాడనియు నాతడొకగొట్టెను వొంగిలిం చెననియు నది తనదని చెప్పవచ్చిన నానినిజంపి యాతని మూటలో నున్న నాల్గువేల మాడలను దీసి కొనియెననియుఁ జంపఁబడినవాఁ డుండుకొన్న సాని కీకఁ దాసామ్యచ్చి దానిని తేరఁదీ నెననియు మరియొక నేమేమా వార్తలారఁ బ్రబలెను.

అ! వె! అప్రమాదవార్త - యానోబ నానోబ నిల్చెయిట్టెప్రాడి - యెల్లయెడల వ్యాప్త మనునగాడ - పరుగైన ప్రాతతాటాకుటింటిమిడి - యగ్గవలెను.

అందులో భక్తులఁగూర్చి పత్రివ్రతఁగూర్చి కల్లు నప వాదములవ్యాప్తికి పాదున్నదా? నీటిమీద వైచిననూనెయొక్క కూడ నంతవేగముగ వ్యాపింపదే, కారుచిప్పుగూడ నంతశీఘ్రముగ వ్యాపింపదే. గాలికూడ దానివ్యాప్తివేగమునకు జంకునే, పోయిన కొలదిపోయిన కొలది "తెప్పక" దెబ్బవలె నది వలె నది వికాలమగునే. అడుగడుగునకు గ్రొత్తకల్లులతో నిముసనిముసమునకు నూతన విజృంభణములతో నవనవాలంకారములతోఁ గొమ్మలపెరమ్మలతోఁ రెమ్మలపైఁ జిలువలతోఁ జిలువల పైఁబలువలతోఁ బలువలపై జిగుళ్లతో విరిసి విరిసి విజృంభించి పోవునే!

అగ్రామప్రభుని కీవార్త తెలిసినది. ఆత్మంతరహస్యవార్తలే యాతనికిఁ దెలియనప్పు డింత వ్యాప్తికొందినవార్త తెలియకుండునా?

గి! గాలి చొరగట్టి చోలులు గలపుకాని యతనిచెవి జేరనిరహ స్థములు లేవు అత్తకోడండదెప్పలు నాలుమగల గుండుపలు నాడుబిడ్డల రొసరొసలున లోడికొండల వెడవెడకొడిగములు ముడకాగా నన్ను సంసారములకు గల్లు చిద్రతి యిట్టె యాతని చెవిని జేరు దాని గదిలోన గాడుకు దిన్న ననుచు

నుగవుగారిఁజిహ్వాఁ గల్లునుండ యనుచుఁ జెదికొలుకునారు తొట్టుడు నేయునాన కొంటెనాతలనారును గోడెగాండు దానినలు రాజు సెప్పకై పలుకుదుండె మొలకతగు పలు తెప్పకును తులకరించు కలికపలుకునునుల-కలికకంటె నిధికుచుదమున విలుడుండు రవనిపకులు.

అకపటభక్తుని జూచి యథార్థమును దెలిసికొనిరమ్మని రాజు తన యువ్వోగిని బంపెను. భక్తుడు జరిగినది జరిగివట్లు చెప్పెను నీకు సాక్షులవ్వరని యువ్వోగి యడుగ నీత్రిపురాంతకదేవుడే యని యాతడు బదులుచెప్పెను. ఈ యంతము బుద్ధోగివలన రాజు విని పరివారముతో నాలయమునకువచ్చెను. భక్తుడెటు సానించుకొన్నాడెటు- నాల్గువేలమాడల దాని కిచ్చినాడెటు దానివిలుని జంపినాడెటు అతడు నిశ్చోషియని త్రిపురాంతకుడు సాక్షుమిచ్చునట. ఇకనూరనున్న నా రాగు దురాఁఅతాలగోపాల ముటకు వచ్చిరి. భక్తుడు జరిగినవృత్తాంత మంతయు రాజుతో మనవిచేసెను. నీసాక్షిని బిలువుమని రాజు హేళనముగ ననియెను. ఆభ్యంతరమేమి? ఇదిగో యని "ఓమ్ పారపారమహాదేవ శంభూ" యని యుచ్చైస్వరమున భక్తుడు పలుకువరికి "ఓ" యని శంకరదేవుడు పలికినాడు అయిప్రాపంచిక నావన్నూర్తితో భూమి యదరినది. నూర్మూడు కంపమొందెను. చుక్కలురాలినవి. గాలి స్తంభించినది. అచ్చటి ప్రాణులన్నియు నిశ్చేతనములై పడిపోయినవి. తన భక్తులారా! లేదు ఇంద్రుమాత్రము పచేతనలై శంకరధ్యాన తత్పరులై నిలువఁబడినాఁడు. ఒకఁడు మనభక్తుడు బ్రహ్మయ్య. రెండవనా రెయి! ఎవరా? ఎవనినానుమున స్మరించుటవలనఁ బ్రాణులు మృత్యుసంసారసాగరమునుండి సముద్రంపఁబడుదురో యాబసవేశ్వరస్వామియే. ఆయన బ్రహ్మయ్యకు మొక్కియిట్లుపలికెను.

దిగ్వి సజ్జనశృంగార సత్వగంధీర
యజ్జగదాధార యాశ్వరాకార
మంగళసూత్రామ మహిమాభిరామ
లింగాభిరూప యభంగగతాప
నిర్దితహంకార నిఖిలోపకార
దుర్జనదుర విధూతిసంసార
కారుణ్యపాత్ర యకల్మష గౌత
విగ్రహతాచార్య విపరీతకార్య
యంచితగణ్య నిరంతరపుణ్య
సంచితనుఖిల శరణవిగోల
సన్నుక్తిర్ది సాక్షాద్రుద్రమాధి
కిన్నర బ్రహ్మయ్య కృపనేయుమయ్య.

బ్రహ్మయ్య బసవేశ్వరునకు మొక్కి శంకరభగవానుని స్మరించి "హే" యని యుచ్చైస్వరమునఁ బలుక వృష్టి యథాక్రమము నొందెను.

ఒక్కగొట్టెకారణముగ గోళము లన్నియు వ్యర్థమై ననవే- అహ! ప్రపంచమున కపాయము తేజాలనంతి! యథమైన వస్తువున్నదా? సృష్టిలోజరిగిన- జరుగుచున్న మహావిరోధ నములన్నిటికీ గారణము లరసి చూడ నత్యల్పములై యత్యధమములై కానఁబడునే. పదునెనిమిదవైహిలుల ప్రాణములు తీసిన భారతయుద్ధమునకుఁ బ్రథమకారణము పాంచాలీ పక్షి హాసమేకాదా! గూనిదానికటతేతనే కాదా కుంభకర్ణయోగ. రావణుడు చచ్చినది. ఆయను ఖండములందుఁ గూడ నలలు కొనిన మొన్న మొన్నటి మహాహావము ప్రపంచపటమునఁ బల్లెరుకాయయంతప్రదేశముకొకకాదా.

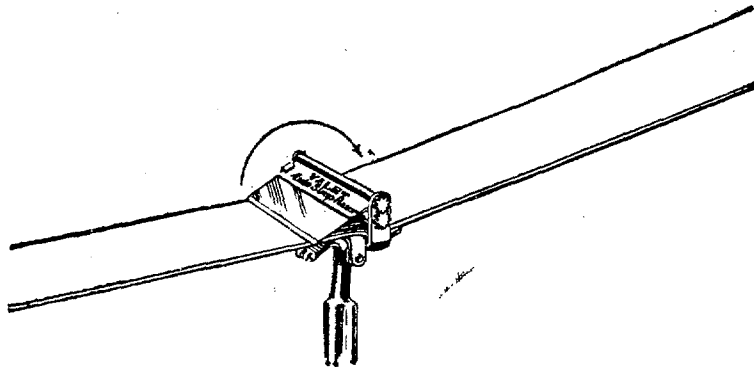
ఈ సంగతి శేవి-దేవాలయమునొద్ద మార్చునొందినవారెల్ల లేచిరి. వారితోపాటు గొట్టెకొలుకు ప్రాణములఁ జూపిన విలుడుకూడ లేచెను. ఇప్పు యాతడు విలుడా! మూర్ఖావ సరమున బ్రహ్మముఖమునఁ బంచాక్షరిమంత్ర ముపదేశ ముండిన యాతడిక విలుడెగునా? అతడు బ్రహ్మయ్యకు సాష్టాంగ పడగ, వాతని సత్యుడై లేవనెత్తి "నీకు నాకు పర్యలోకమునకు గురుఁడీ బసవేశ్వరస్వామి. ఈయనకు మొక్కు" యని యాతనికి మొక్కించెను చెనటి యైన కులటచేఁ జే! వేటుదెన్న యాతని గుండెపైనిప్పుడు శ్రీకంఠమూర్తి ప్రకాశించుచున్నాడు. అతని పృథ్వీయాపరిభాగమున వేళ్ళయెదువ్రేల్లెల్లంబెనో యాతని పృథ్వీయాంతర్భాగమునఁ బంచాక్షరి యల్లంబెను. పైపై నున్న దశాశ్వతిములోలోనిదే కాశ్యపముకాదా? బసవేశ్వర స్వామిని బ్రహ్మయ్యను జయజయధ్యానములతో మారేగింపి. రాజు వారికి సాష్టాంగపడి నెలవుతీసికొని కొలుకుఁ బోయెను.

చిత్రమైన యాగాథ పాల్కురికి సోమనాథకవిప్రణీతమైన బసవపురాణములోనిది దానిలో మహావిచిత్రములైన గాథ లనేకము లున్నవి. ఈగ్రంథము నూతనముగ దేశోద్ధారక నాకేశ్వరరావుగారిచే శ్లీలచచ్చిత్రంపఁబడి ప్రకటింపఁబడినది. మహేశ్వరభక్తులైన మహాముఖుల విచిత్రగాళ్లన్నియుఁ జదివి యాంధ్రసాధరులు తరింతుగాక!

ఓమ్ శాంతి శాంతి శాంతి.

ప్రిన్టింగ్ బిచ్చసభవద్ద దౌర్జన్యము

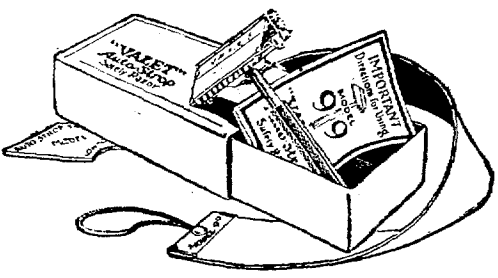
అబ్దుల్ లతీఫ్ ఘనాభగారి సమాధానము
జూన్ 22-న తేది ఆదివారమున బిచ్చసభవద్ద జరిగిన దౌర్జన్యముగూర్చి పీపిల్స్ పార్టీ వాయకు డబ్ల్యు లతీఫ్ ఘనాభగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు.
నా మిత్రులకు శ్రీ శ్రీ సత్యమూర్తిగారు 31-1-28 తేది హిందూ, స్వరాజ్య మొనలకు ప్రతికలలో ప్రకటించిన నిందాకోపణలకు నే నొకవరకు ప్రత్యుత్తర మియ్యాలను. దుకు చింతింపబడును. సత్యమూర్తి గారు నా ప్రకటనను బాగ్రత్త తో చదివించుకొనినందుల వారట్టి ప్రత్యుత్తర మియ్యకొని యుండునని నేను నిశ్చయముగా తలచెను. సుదూర సభలో దౌర్జన్యము జరుగుటకు నా యొక్క పార్టీవారే కారకలనియొ యాకులుహున్నన, సత్యమూర్తి గార్లపై మేము గురిపెట్టితిమని యా నేనొప్పుకొనినట్లుగా నా ప్రకటనలో నే భాగము నూ చించుచున్నదో నేను తెలిసికొనగోరెదను. అట్లు నూచించు నా వాక్యములను వారు సరిగా నుదహరించిన బ గుండును. సర రు సభలో సత్యమూర్తిగారు కోపానేతనతో మందుమొకలు గానక యాడినమాటలను వారు మరచిపోయి గాబోయి! వారికి పీపిల్స్ పార్టీ చాలయవసరముగానున్న పాపములను నేర్చును అ ని వారు సప్రమంగా సభవారియెదుట పలికియుండిరి. ఈవాక్కు లు మాపై దౌర్జన్యముజూపవలసినవిగా నూచింపబడియెడల ఈ వాక్కులలో గల యర్థ మింకేమి? సత్యమూర్తిగారిడిగిన ప్రశ్న లకుగూడ నేను జవాబు చెప్పవలసియున్నది. సదరు దౌర్జన్య ము జరుగుటకు పూర్వమే అందుకు సన్నాహములు జరుగుచు డెననియు, అది నాకుగూడ తెలిసియుండెననియు, నూచనగా కొనుట పెంకెతనము. అల్లరి ప్రారంభమయిపుడు మే మంద ముండుమి. మాప్రార్థనలు పూర్తియగు డెను. ఎవరెవరు కొట్లాడుకొ ను. అట్టిపరిస్థితులలో ముట్టుకు పీపిల్స్ కార్గిమెం

వదునుపెట్టుటకు రెండు సెకండ్ల కాలమును, శుభ్రపరచుకొనుటకు పది సెకండ్ల కాలము పట్టును. మితవ్యయమునకే, పరిశుభ్రముగాను సౌఖ్యదాయకము గాను తురకర్మ చేసుకొనవగును.

"VALET" Auto Stop Safety Razor

వలసనే. దుకాణాదారు లందరివద్దను దొరుకును.

నెం 99 సెల్ వేలెట్ రేజరు, బ్లేడు, స్ట్రాప్ మొదలగు ముఖ్యపరికరముల నన్నింటిని గలిగియుండును.

రు. 2-12-0

మదరాసు యూరోపియనులు

హార్టల్ నకు భయపడుట
ప్రభుత్వమువారికి విన్నవించుకొనుట
తేను పెట్టుటకు నూచనలు
మదరాసు, ఫిబ్రవరి 6:—యూరోపియను సంఘ మ దరాసుకాభివృద్ధిలకు మదరాసు ప్రభుత్వప్రధానకార్యద ర్శిగారికి మదరాసు హార్టలు అల్లరులగూర్చి యిట్లు వ్రాసిరి:—
యూరోపియను సంఘమువారు తేనివారమునాడు ప్ర త్యే క సభ జరిపి, కు క్రవారమునాడు జరిగివున్నలో నేగాక యితర చోట్లగూడ ప్రచలి యిచ్చ ఆకాంతినిగూర్చి మీకు డెలుపవల సిందిగా తీర్మానించిరి. ఆ నేచోట్ల లూబ్బు కొట్టుకొనట లు జరిగి ప్రజల ప్రాణములకు అనుకుగూడ అపాయము కలి గెను. పోలీసువారిని ప్రత్యేక వ్యక్తులకు హింసించిరి. ఇదివరకు మదరాసులోని ఆనుభవము బట్టియేగాక హార్టలు ప్రచారము చేసిన నాయకుల అపాయకంపురు అధికారసామకమును ప్రక టనలవల నే యిట్లు జరుగునని ముందే అనుకొంటిమి. తగిన సా త్యము లేకపోవుటచే ముందుగ నెట్టికేదయు వహించలేదని యీసంఘము వారెవరిని నిందింపజాలరు. ఇప్పుడు హార్టలు జరిపించినవారు తిరిగి 17 వ తేదీన నై మను కమిషను యాపుర మునందుడు యితరదినములలోను తిరిగి హార్టల్ జరిపెద రని అనుకొనవచ్చును. లా ఆర్డరులను బా ధ్యుల గు వారు త గిన క్ర ద వ హిం రు ర ని యు 17 వ తే దీ న తిరిగి యిట్టి అల్లరులు జరుగకుండ జేయుదురనియు యీసంఘ మువారు ఆశించుచున్నారు. 3 వ తేదీన అ నేకమంది దుకాణ దారులు తమ దుకాణము తలుపుముసికొని తొనుండి "బిట్టి ము వారు పి రి కి పం ద లు, బిట్టి దుర్గి న ము లం దు మ మ్మ ర క్షిం ప జాలరు" అని యెడ్డినట్లు యీసంఘమువారికి తెలియవచ్చెను. 3 వ తేదీన అధికారుల అసమర్థత కిది నిదర్శనమును. మొన్న నట్టిప్రచార కరమును పరిస్థితుల కల్పించినందుకు అందుకు కారకు లైనవారి పై కోర్టులో కేసు పెట్టుటకుగూర్చి కొందరు బాగ్రతగా విచా రించుచున్నారు. మదరాసుపాత లేబారివారై నను సరే యీ కేసుప్రామాఖ్యను గమనింపక మానని నమ్ముచున్నాము.

సంద్యాలలో బహిష్కారదినము

(స్వకీయవిలేఖరి)
3 వ తేదీని నెమరకమిషను బహిష్కారదినము చక్కగా జరిగినది. హైస్కూలులోకూడ అన్ని మనిషిలుస్కూల్స్ ను మూసివేసిరి. తాలూకావోర్డుకార్యాలయమును మూసివేసిరి. ఆంగ్లవారకార్యక్రమమున నాటికని యేర్పరచిన కార్యభాగ మును నిలిపివేసిరి. బాతీయతాకములతోను నల్ల జెండాలతోను బహిష్కారపు టూరేగింపు బయలుదేరినది. సానికలకు ఆర్య సామాజిక ఆదిమాంధ్రులు భజనతో ఊరేగింపునకు మకుటము గా ముందు నడచిరి. ముఖ్యమైనవిధులలో తిరిగినవిదవ సమయ మనకు తగినప్రగనను శ్రీ గా. హరిసర్వోత్తమరావుగారు నడిపి యూరేగింపును ముగించిరి. సాయంకాలపు సభకు పట్టా పు ముఖ్యనాయకులలో నొకరగు నుబ్బరావుదేశపాండ్య బి.ఎ. గా గ్రహసాధిపత్యము వహించిరి. పట్టాప్రమాఖులు సభ యందు హాజరుండిరి. కాశీయందు సర్వసత్తా నాయకులచేరి నిర్ణ యించిన బహిష్కారతీర్మానమును చదివి శ్రీ. గా. హరిసర్వోత్తమరావు ఎం. ఏ, ఎం. ఎల్. సి. గారు విభులముగా వ్యా ఖ్యానము కావించిపదవ నక్షిల్లో నగ్రస్థానముననుండు శ్రీ మన్మెం ముమస్వామయ్యగారు ముచ్చటమాటలతో తీర్మానము ను ప్రతిపాదించిరి. మ-రా-శ్రీ ఆలవంక రామసుబ్బయ్య గారును, ఓకగంటి నుబ్రహ్మయ్యగారును, ఆ. వెంకటరావు గారును బలపరచిరి. అధ్యక్షులొక్కమాటలతో త త్వమంతయు నిమిడ్చిరి. మాదేశము. మాయిల్లు మిశ్రచప్పట పనిలేదు. మీరు రాజుగని ఈతీర్మానపుసారాంశ వనిరి. ఏకగ్రీవముగా తీర్మా న మంగీకృతిమయ్యెను. మనిసిపాలిటీ ఛేర్మన్ గారను స్థానిక కేలు బృందమును క్లాసుప్రాతముగ క్రదంహించిరి
సానుభూతిసభ
కడచిన రెండవ తేది గురువారము రాత్రి సంద్యాల పట్టణమునకు చెందిన ఆర్య ఆ మాంధ్ర సంఘమువారు తమ భజనమందిరమందు సమి. శిమయిరి. శ్రీ గా. హరిసర్వోత్తమ రావు, ఓ. నుబ్రహ్మయ్య, జి. రామరావుగారలు హాజరుం డిరి. భజన పూ ర్తియైనపిదప సభచేరినవారలు వంసుకూ రులో నిన్ను జాతులకయి సుప్రసిద్ధముగా కతనుమనోధణుల ధా రవోసి పనిచేసిన కె. రంగరావుగారు వరలోకగతులయినందున తమమఃఖమును తెలుపుచు వారి ఆత్మకు శాంతి కలుగునుగాని యనికోరుచు వారికుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలుపుచు తీర్మానము కావించిరి.

బ్రాహ్మణకాక, కావలితాలూకా
42 వ అభిలఖింతియ కాంగ్రెసువారి తీర్మానప్రకా రము ఫిబ్రవరి 3 తేది కుక్రవారం ఉదయం 6 గంటలండి గ్రా మవాళిలందరు నైమనుకమిషన్ బహిష్కారమొనర్చ సిద్ధులె విధులవంటి బాలురు వృద్ధు లాదిగాగలవారందరు అత్యుత్సా హముతో భజనలు జరుపుచు జయప్రదముగా హారతాళము గా. చిరి.

కీ॥ శే॥ అడివి కృష్ణయ్యగారు
భీమవరం, ఫిబ్ర 1:—అడివి కృష్ణయ్యగారు, సుప్రసిద్ధాం ద్ర చిత్రలేఖకులైన అడివి బాపిరాజు బి. ఎ. గారి తండ్రిగార వారమునందు పరలోకప్రాప్తి గాంచిరి. (ఫి (ఎ.ఎ))

“మూర్ఖుడు-యీ-నైమను కమిషను”

దేశమునందంతటను హారతాళము జయప్రదముగ జరుగుట

నైమను ప్రభుత్వము ఢిల్లీ చేరుట

మద్రాసులో 17 వ తేదీని హారతాళము జరుగును

రాజులుకమిషను రాకనాడు హారతాళము

మద్రాసు, ఫిబ్రవరి 8:—నైమనుకమిషను బహిష్కరణప్రచారసంఘపు సమావేశము నేటిదినము ఉదయము జరిగెను. నైమనుకమిషనుసభ్యులు శ్రీమద్దొరసామియ్యయ్య నంపూర్ణమగు హారతాళము జరుగవలయునని ప్రజాసంకల్పము తీర్మానింపబడెను. తాని ఎట్టి అశేషమునకునీ అల్లసలకుగాని అవకాశములేదనివిధమున ఉన్నతములను సభలను జరుగకూడదని సంఘసూచన తీర్మానించిరి. నేడుమొదలు హారతాళదినమునకు ప్రజలు శాంతముగ నుండవలయుననియు హారతాళదినమున ఎవ్వరు ఏధులలో నుంచుకూడదనియు బహిష్కరణప్రచారసంఘమువారు కోరుతున్నారు.

మద్రాసుఅల్లురులు విచారణసంఘము

మద్రాసు, ఫిబ్రవరి 8:—హారతాళదినమున జరిగిన అల్లురులనుండి తగువిధానముననే నేరవిధము గానిక సంఘసమీక్షను బహిష్కరణ ప్రచారసంఘమువారు విచారణసంఘమును నియమింపతీర్మానించిరి. ఈసంఘమువారు విచారణసమీక్ష త్వరలో తమ నిర్ణయమును ప్రకటించెదను.

హారతాళము చట్టవిరుద్ధమైనదా?

కలకత్తాహైకోర్టులో అప్పీలేషన్లు కొందరుదేశీయులు

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 8:—స్టేట్సు మెన్షనరీయందు పెద్ద కక్షలతో ఈ క్రిందిప్రకార ప్రయోగపరిచినది:— హారతాళము చట్టవిరుద్ధమని సంశయ మేర్పడుటచే ఈ కమిషన్ మై హైకోర్టునా నిర్ణయముపొంద కొందరుదేశీయులు వచ్చారు. మూడవ తేదీకాగానే హైకోర్టులో అప్పీలేషన్లు వాఖ్యించెదరు. పనివారు హారతాళదినమున రానిందు కలిగినవస్తువును ఇబ్బందిని వర్తకపరిచుకారు మార్కెటుయజమానులు ట్రాంజేక్స్ కంపెనీల అధికారులు తెలుప ప్రార్థితులు. (ఫ్రీ. ప్రెస్సు)

నైమను ప్రభుత్వము ఢిల్లీ చేరుట

సంపూర్ణమగు హారతాళము

ఢిల్లీ, ఫిబ్రవరి 8:—సయముకు కమిషను సభ్యులు నిన్న సాయంకాలము 5-40 గంటలకు పంజాబు ఎక్స్ప్రెస్ నందు ఢిల్లీకి వచ్చిచేరిరి. వారు ఢిల్లీకి ఎప్పుడు వచ్చునదియు ప్రజలకు తెలుపకూడదని పోలీసువారు ప్రభుత్వమువారు ఉద్దేశించిరి. కాని అది సాగలేదు. సాయంకాల ముగిసరికి ప్రజలందరు గుంపులు గుంపులుగ స్టేషనువద్ద చేరియుండిరి. మార్గమునందంతయు పోలీసువారు కాపలానుండబడిరి. “మూర్ఖుడు-యీ-నైమను కమిషను” అనియు సయముకువారు తిరిగిపొందు అను వాక్యములుగల బెండాలు గుంపులు అనేకులు పట్టుకొని యుండిరి. కాని పోలీసువారు వీధులో ఎవ్వరి తిరుగనివ్వలేదు. సయముకు 5-40 గంటలకు పంజాబు ఎక్స్ప్రెస్ ఢిల్లీ చేరెను. నవాబు ఉసుకుపాయగుఖాన్, సబాబు జాన్ ఫిక్సరు ఆలిఖాన్ నవాబు అబ్దుల్ కరీం, సర్దారు బహద్దూర్, కె.సి. రాయ, మియన్ షాన్ నవాబు, గౌ. నర్సి, సూర్యదేవ, గజవి, గార్లు, కోట్ మెకా, గ్రాహం, గౌ. ప్రయగ్ నాథు, హంపి పార్థసేయు వార్యులతో సురీకొందరు ప్రముఖులు స్టేషనులో స్వాగతమునైనుండిరి. బండి స్టేషనుచేరగానే తిరిగి పోవల్య సయముకు అనియు మహాత్మాగాంధీ జే అని స్టేషను ఆవరణము వెలుపలనున్న ప్రజలు పెద్దకేకలు వైచిరి. మొట్టమొదట సర్దారు సయముకుబండినుండి దిగిరి. గౌ. క్రియగు గారు వారికి

స్వాగత మొసగి చుట్టు మూగియున్న బిరుదాంకితులను వారి కెదురేర్పరి. పిమ్మట బరహూం ప్రభువు గారు, మిగతాసభ్యులు బండినిగిరి. బరహూం ప్రభువుగారు ఉత్సాహముతో అంతాలో కలిసి ఇస్తాగోష్టి ప్రసంగములు పలికిరి. సర్ జానునైమనుకుగాన కుల్యపత్నీలతో కాలయగడిపిరి. ప్రయాణము మిట్ట సంతోషకరముగ నుండెననియు, 10 వంద త్వరములు గడచినపిమ్మట తాను మరల భారతదేశమునకు వచ్చెననియు బరహూం ప్రభువుగారు చెప్పిరి. అప్పటికి ఇప్పటికి భారతదేశము సంపూర్ణముగ మారియుండెనని మిమనుసానవాలు గారు చెప్పిరి. సామ్రాజ్యప్రతికా ప్రతినిధులసంఘమునకు అధ్యక్షులవరియు భారతదేశపు ప్రతికా ప్రతినిధుల సమావేశము జరగ ఉద్దేశించిట్లుగను బరహూం ప్రభువుగారు చెప్పిరి. పిమ్మట కమిషనుగల ఛాయాపటములను ఇండియాగవర్న మెంటు బోర్డు గ్రాఫుకు పిడి. దానుగారు తీసికొనిరి. కె. సి. రాయగారు బరహూం ప్రభువుతో డిర్ ముగ సంభాషించిరి.

పిమ్మట కమిషనులు వెస్టరనుహోటలువెళ్ల పయన మైరి. దారియందగడ పులు ప్రజల నిలవికొనియుండిరి ‘తిరిగి పోవవల్యైమను’ ‘భారతీయులకు ఈ కమిషను ఆక్కరలేదు’ అని అట్టలపై వ్రాసి పలువురు మెడలో తగిలించుకొనియుండిరి. ఈ అట్టలు నైమను ప్రభుత్వముకు కనుపడకూడదను ఉద్దేశముతో పోలీసువారు దట్టముగ ప్రజలనుట నిజమైరి. కాని ఈ అట్టలకు కర్రలకు తగిలించి పైకెత్తివట్టుకొనిరి.

నైమనుకమిషను పోవుచుండ ‘వందే మాతరం’ మహాత్మాగాంధీకి జేయి అనుధ్వనులు చెలరేగెను. సయముకు ప్రభుత్వముకు స్వాగతవిషయ శలినవారి బండ్లు తిరిగివచ్చుచుండ ‘పిగు సిగు దేశద్రోహులు’ అనుకేకలు బయలుదేరెను. ప్రజల అట్టహాసములనుచూచి సర్ జానునైమను గారు బరహూం ప్రభువుగారు నవ్విరి. మొత్తముమీద ఢిల్లీలో హారతాళము జయప్రదముగ జరిగెను.

కందుకూరు తాలూకా-వింగినిపల్లె

వింగినిపల్లె గ్రామములో 2-2-28 తేదీ సాయంత్రము అయిదు గంటలకు మ. పట్టాభిరామాచార్యులుగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన మహాసభలో ‘నైమనుకమిషన్ బహిష్కరణము’ అను తీర్మానము ఆంధరిచే ఆమోదింపబడెను.

తాటికోట - శ్రీనివాసాచార్యులు

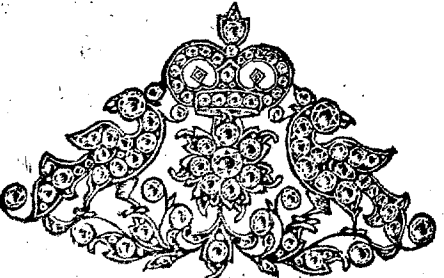
ది ఆంధ్ర ఇన్స్ట్యూరెన్సు

ముఖ్యవిషయము

- (1) కంపెనీకి మొదటి సంవత్సరములో 5000, రెండవ సంవత్సరములో 10000, మూడవ సంవత్సరములో 15000, నాల్గవ సంవత్సరములో 20000, పంచవ సంవత్సరములో 25000, ఆరవ సంవత్సరములో 30000, ఏడవ సంవత్సరములో 35000, అరవ సంవత్సరములో 40000, అరవ సంవత్సరములో 45000, అరవ సంవత్సరములో 50000, అరవ సంవత్సరములో 55000, అరవ సంవత్సరములో 60000, అరవ సంవత్సరములో 65000, అరవ సంవత్సరములో 70000, అరవ సంవత్సరములో 75000, అరవ సంవత్సరములో 80000, అరవ సంవత్సరములో 85000, అరవ సంవత్సరములో 90000, అరవ సంవత్సరములో 95000, అరవ సంవత్సరములో 100000.

ప్ర. 4130.

గౌరవనీయులు. స్థాపిత

కొంచాడ రాజు

కలకత్తాలో హారతాళము

“ఫిబ్రవరి 8”

కలకత్తా, ఫిబ్రవరి 8:—‘ఫిబ్రవరి 8’ 6 అనుకర్షక ఫ్యాన్స్ ద్వపత్రిక ఈ క్రిందివిధమున సంపాదకీయ వ్యాసమును ప్రచురించినది. ఫిబ్రవరి 8 తేదీన కలకత్తాగరము ఎవరికింద నుండెను? ఉదయమునుండి దయాదాక్షిణ్యములేని కర్మకర్మదయుల నగరమునాక్రమించుకొని బీభత్సప్రదర్శనము కొనసాగించిరి. రాత్రియంతయు నగరము కాంతిముగ్ధమై, ప్రకాంతవాతావరణమున నూర్యుడు దుదయించెను. వీధులలో బండ్ల శబ్దములేకుండెను. నగరముంతయు ఉద్రేకవిరహితమై నిశ్శబ్దముగానుండెను. కాని క్వలోనే బీభత్సవాలకము ప్రారంభమయ్యెను. నగరముపై వాయువిమానములు తిరుగ వారంభించెను. బ్రిటిషునా రెంజిటి క్రికెటరులో చూడుడను సందేశముకు ఈవిమానములు ప్రకటించుచుండెను. అడ్డులేని సైనికుల ఉత్సవము ఏదిగమగపరిచిమించునో కలకత్తావారు కొంతచవిచూచిరి ఉదయము మొదలు సాయంకాలమువరకు నగరము పోలీసుమిలిటరీవారి క్రూర్యమునకు గరితుయ్యెను ఎచ్చటచూచినను దౌర్జన్యము ఆ రాజకము బీభత్సము. భారతదేశమునకు ఇంగ్లండునకు అవిచ్ఛిన్నమగు సంబంధమేర్పడినదని సామ్రాజ్యవాదులు అడంబరములు పలుకుచున్నారు. యుద్ధపరికరములతోను ప్రాణిధ్వంస మొనర్చు సామగ్రితోను నగరమును ఆక్రమించినప్పుడు ఈసంబంధము మరింత గట్టిపడెనాయని ప్రశ్నించుచున్నారు. ఈమిలిటరీరాజ్యము శుక్రవారముతోను అంతమొందెనని ముచ్చుచున్నారు. మానవులకుగాని జాతులకాని సఖ్యత ఏర్పడవలయునని సర్వకపాతిమగాని దౌర్జన్యముగాని సాధనముకావాలదు.

ప్రెసిడెన్సీ కళాశాల న్యాయ

మ

మొన్న జరిగిన కళాశాల సెలవు

విదేశవార్తలు

తూర్పు ఆఫ్రికా కమిషను

తంగనీయకాను బ్రిటిషు రాష్ట్రములతో గలుపుట

జర్మనీ ఆక్షేపణ

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఫిబ్రవరి 2:—తూర్పు ఆఫ్రికా కమిషను హిల్టన్ యంకుమిషనువారు తంగనీయకాను మట్టు(పక్కల) నన్న బ్రిటిషురాష్ట్రములతో కేంద్రముగా వ్యాపారములకు కేసులను నిర్ణయించుటకు తూర్పు ఆఫ్రికా గవర్నరుగ నున్న స్పీసీగారు రిచిప్రాసులో చెప్పి, అట్టి స్పీసీగారు మ్యాంజేరు పద్ధతికి విరుద్ధము. జర్మనులకు భంగకరము. అన్యాయమును చెలుపును. జర్మనులు దీనిని ఖండించవలెనని తూర్పు ఆఫ్రికా మ్యాంజేరు పద్ధతిలో ఏమార్పులను జేసినను జర్మనీ గట్టిగా ఆక్షేపించునని ప్రెస్మెన్టగారు ప్రత్యుత్తరములిచ్చిరి. ఇతరవార్తల మార్పినను ఆక్షేపించెద రనిరి.

గ్రీసులో పూర్వము పరిపాలనను నొసర్చిన పానగ బానుగారిని విచారించుటకు నిశ్చయించిరి.

అమెరికా ఫ్రెంచి ఒడంబడిక

యుద్ధబహిష్కరణము

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

పారిస్, ఫిబ్ర 2:—ఫ్రాన్స్లో అమెరికను ఒడంబడిక యుద్ధబాధములలో యుద్ధమును బహిష్కరించుచు ఫ్రెంచి అమెరికనులు ఒడంబడికను జేసికొనిరి. ఇతరలతో ఒడంబడికలను జేసికొనుటనుగూర్చి ప్రస్తుతము ఆపుజేసిరి

ఆంగ్లో-అమెరికను నౌకాదళ ప్రాంతీ

(బీముసర్వీసు)

వెర్జిన్, ఫిబ్ర 1:—టిరిపిటిజా నేనాని ఇల్లు చెలుపుచున్నాడు:—

జర్మను నౌకాదళ ఆశ యుద్ధమును దెచ్చిపెట్టినదను మాట నిజమునో ప్రస్తుతము జరుగుచున్న ఆంగ్లో అమెరికను నౌకాదళపు పోటీ ఇంకాక యుద్ధమును దెచ్చి నన్నమాటయే. కాని అది నిజముగానియో ఆంగ్లో అమెరికను పోటీ నేపాము కొంతకే యనుకొనవలెను. ఆంగ్లో అమెరికను పోటీ ఆంగ్లో జర్మను నౌకాదళ పోటీవలెనే. యున్నది. ఒక్క నౌకాదళ పోటీచే యుద్ధమురాదు. యుద్ధమున కది యవసరముగాదు. సముద్రాధికారమునకు జర్మనీ బ్రిటనుతో సమానముగ నంతుటకు తలంపు ఎంతమాత్రము లేదు. బ్రిటనుతో ఒడంబడిక చేసి కొని నేపాముగా నుండగోరు చున్నారము. అందుచే జర్మను నౌకాదళనిర్మాణము ప్రపంచయుద్ధమునకు కారణ మనట నిజము గాదనిరి.

బ్రిటనుగూడ అమెరికాతో బాటు నౌకాదళ కార్యక్రమమును పెండ్లనగాని అమెరికానేక నౌకాదళమున పైచేయిగానానును. అమెరికాయే ఎక్కువగా నంతును. జర్మనీకి ముడిపెట్టు లవసరము. నాటిని సంపదించుటకు నౌకాదళపారమును జర్మనీ ప్రానుకొనవలెను. బహిష్కరణను నౌకాదళపార ముండునెన్ను, గొప్ప నౌకాదళ మవసరము. కాని అట్టి జర్మనీలో సాగను. వెర్జినియన్ ఒడంబడిక అడ్డుగ నన్నదని మెక్సికోలో తిగిగను రాజ్యములపై దండు పెడలుటకు నాలుగు రాజ్యములలో పటాలులు తయారుగ నన్నది. నెగ్రో సెగ్నో మొట్టి పరభులు పాగుననుచున్నార.

ర బోవు ఎన్నికలకు 170 వంక స్వకృత పక్షపు టోరీలు అధికారా టోరీ యధ్యక్షులకు ప్రత్యర్థులుగ నిలచు న్నారు. వీరి విధానమునకు ముత్రికపు ఎన్నిక కార్యక్రమ మునకు తేడామున్నది.

రిజర్వు బ్యాంకుబిల్లు

పటేలుగారి ఉత్తరువు

(బీముసర్వీసు)

లండన్, ఫిబ్రవరి 2:—రిజర్వుబ్యాంకు బిల్లునుగూర్చి పటేలుగారిచ్చిన యుత్తరువును హిందూజాతీయవార్తలు సమగ్రముగ చెలుపుచున్నవి. పటేలుగారు ఆధ్యక్షులుగ నుండదగిన యుత్తరువును జాపిరియము ఏమియు కృతజ్ఞతలేకంక కాంక్షనుగూర్చుతో జేరిరి ఖండించుచున్నాడు. ఇట్లు వ్రాయు :—తేఖరులలో ఒకరుగూడ రాజ్యాంగవిధానమును నిలబెట్టుటకే పటేలుగారిల్లు జేరిరి తెచ్చిన పాపాన బోలేరు. వ దసాకర్తవ్యమైన ఒప్పుకొనుటలేదు. వీటిని జూచినవారందరూ పటేలుగారే రాజ్యాంగవిధానమును స్వీకరించినవారే కాదనరు. బ్యాంకుగారు సక్రమముగానే ప్రవర్తించిరి యభిప్రాయపడెరు. ఈమధ్యవిషయమై వైస్రూ ప్రెగ్రెగ్రాఫు, రూటరు విలేఖరులందరూ ఒకే యభిప్రాయమును చెలుపుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారు పటేలుగారిల్లు జేతుగని అనుకొనలేదట. మందగనే పటేలుగారు నిశ్చయించుకొని తనవారమును 10 ఫుటలకు పైపు జేయించి ఎదురుపక్షమువారి వారమును విసకనే రిజర్వుబ్యాంకు బిల్లును ప్రవేశపెట్టరాదని ఆజ్ఞాపించిరిట. మందే నిశ్చయించుకొన్నపుడు ప్రభుత్వముగూడ సిద్ధముగ నుండుటకు పటేలుగారే ప్రభుత్వమునకు చెలుపలేదని విలేఖరులు అనుచున్నాడు. ఇండియాలో ప్రజలు తనయందుంచిన నమ్మకమును పటేలుగారు సార్థకము జేసికొన నుచున్నాడు. పై మను కమిషను విషయములో ఆశ్చర్యపడనిరి త్యజించి ర వలెనన్నవారుగూడ పటేలుగారు రాజీనామా నిచ్చినదానికంటె ఆస్థానముండుడే అమాల్మును నేను జేసిరి ఒప్పుకొనుచున్నాడు.

రాంజీ మగ్డొనాల్డుగారు

భారతీయులు

(ఆంధ్రప్రతిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, ఫిబ్ర 2:—ఇండియను పత్రికలో రాంజీ మగ్డొనాల్డుగారు భారతీయులపట్ల, రాయలకమిషనుపట్ల తనవైఖరిని ఆక్షేపించుచు వ్రాసిన దానికే ఇట్లు బ్రతుకైతరము నిమిచ్చున్నాడు:—భారత సాయకుల వైఖరిలో దైవస్వరూపమును ఆత్మకారమును గూడు కన్పించదు. అది చాల తక్కువగా నున్నది. భారతసాయకులు ఆంధోరసప్రాచ్యమును తమ యువస్వాసములను మరచి నిజపరిస్థితులను అలోచించిరేని తమ బహిష్కరణవిధానము తప్పని తెలిసికొనగలరు. ఇండియాలో రాయలకమిషను ఉన్న రెండుమాసముల లోపుగనే తమజన్మభూమి జేమము నిమిత్తము ప్రత్యేకగ స్వతంత్రించి సహకారమును సల్పగల్గుదురు.

స్వరాజ్యవాదుల విధానము

నైమను విచారణ

లండన్, ఫిబ్రవరి 2:—ఈవింక స్వాంతర్థ్యపత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. నైమను కమిషను బహిష్కరణములను స్వరాజ్యవాదుల కేమిలాభ మన్నదో తెలియదు. ఇతరున్న సంస్కరణములను మోసములేమండ జేసెదరు. ఇంతకంటె తగ్గించవలెనని రాయలకమిషను సిఫార్సుచేయరు. బ్రిటనులో సంస్కరణములకు తగ్గించుట కెవరికిని ఇష్టములేదు. ఇచ్చిన వాటిని తీసివేయుటకంటె క్రొత్తగా అధికారము నిమిచ్చుటే ప్రభుత్వమునకు ముఖ్యమ. అందుచే ఉన్న అధికారముకంటె ఎక్కువ యధికారము నీయవలెనని రాయలకమిషను సిఫార్సు జేసెదరు గాని ఉన్నవాటిని తీసివేయవలెనని చెప్పరు. అట్టిసందర్భములలో స్వరాజ్యవాదులకు లాభమేగాని నష్టములేదు. రాయలకమిషనులో మాకు పడలేదని ధీమృదులొన్న స్వరాజ్యవాదులకే నష్టము. స్వరాజ్యవాదులు క్రియార్థమున దాల్చి విధానమును తయారు చేయలేకన్నా, వారి యభిప్రాయములు పోషించుకొనగ నున్నవి. కంకారు ఎక్కువ. భారతీయుల సహకార మున్నను లే, వచ్చును మును సక్రమ పరిస్థితులను నిలబెట్టుచు కేయంబులెను.

కనకాద్రి విచ్చివారు కుండజేరిరిట.

భారతదేశ వ్యవహారములు

నర్ రెజినాల్డు క్ర్యాడకుగారు

ద్యుంద్య ప్రభుత్వము

లండన్, ఫిబ్రవరి 2:—ఇండియాకు స్వయంశిర్షయ సూత్రము వర్తించదనియు ఇండియాలో స్వయమునది లేనే లేవనియు క్ర్యాడకుగారు నుడివిరి. ద్యుంద్య ప్రభుత్వ మంతరించులెను ఒకటే వంత్రినగ్గ ముండవలెను. మంత్రుల నెక్కుకొను నధికారమును నియోజకవర్గముల కీయరాదు. ఈ విషయములను గూర్చి వారికే సమంజసును సభిప్రాయము లుండవు. వారికేమియు తెలియదు. చిన్న రాజ్యములుగ ఇండియా ఏర్పడుచో కేవల స్వరాజ్యము నీయవచ్చును. కాని వారి యుండదు. తుదకు విదేశీయులవారే బడును.

నైమను కమిషను బహిష్కరణ బెదరింపున భయపడకుడు, అది కృత్రిమబహిష్కరణము. సహజముగ ప్రజలకు తోచినదిగాదు. చెప్పిపెట్టుచున్నాడు నైమను నిజదీక్షము ప్రకటిత మగునదికి దానిని చదువగల్గినవారు నూటికి 10 మంది గూడ నుండుట కష్టము. ఎవరో స్వల్పసంఖ్యాకులే దానిని గ్రహించగలరు.

బ్రిటిషువారు అన్నికటల వారిని కలిపి దేశమును వికమత్వముతో నిలబెట్టిరి. బ్రిటిషువారు లేరే భారతదేశ రాజ్యము కల్ల. సంస్కరణములకు ముందున్న అధికారముకంటె భారతీయులకు ఎక్కువ యధికారము నీయవలెననిదే. నిస్సంకాయుడి. జెన్టు మిన్స్టరు రాజ్యాంగ విధానమును బోలు విధానమును ఇండియాకు తయారుచేయుట ఇప్పుడు అసాధ్యము జరుగనిపని. భారతీయులు తమరిని తామే పాలించుకొనలేరన్న న్యూనతగా దది. ఒకరివైఖరి ఒకరికి సరిపడవచ్చునటగాని మరొకటిగాదు. సంస్థానాధీశ్వరులుగూడ మధ్యతరగతిప్రజలు తయారు జేయు స్వపరిపాలనావిధానమును అంగీకరించ రనిరి.

“భారతదేశ వ్యవహారములను

చర్చించుట నిషేధించవలెను”

ఎన్. కె. దత్తాగారి నలహా

లండన్, ఫిబ్ర 2:—ఎన్. కె. దత్తాగారిల్లు చెలుపుచున్నాడు:—ఇండియాను ప్రస్తుతము బాధించుచున్న సమస్యలు పరిష్కారమునకు భారతదేశ వ్యవహారములను చర్చించకుండ జేయవలెను. ఇట్టిసందిగ్ధావస్థయందు అట్టిచర్యలవలన లాభములేక పోవుటయేగాక మరింత అపహేతుముల స్పర్ధ లేర్పడును.

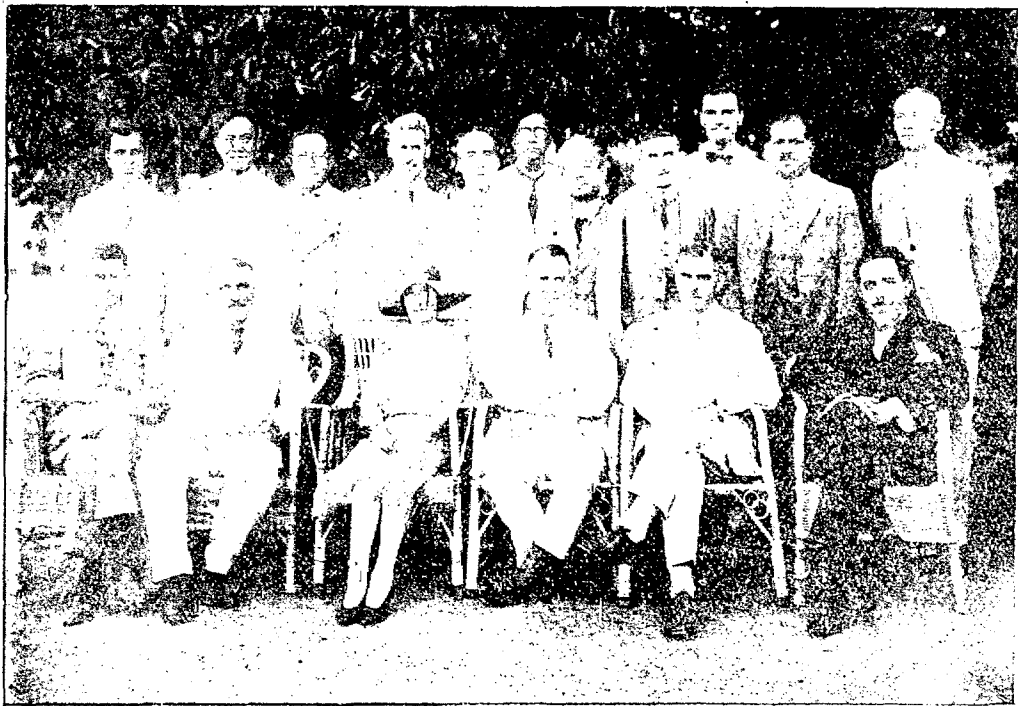
యుద్ధాంతరసమయమున భిన్నత్వమునందే సాంఘిక వికృతను ఏర్పాటుజేసిరి. ఇటీవల మరల కొన్ని చీలికలు గానిచ్చించెగాని అవి అంత పెద్దవిగావు. ముఖ్యముగ హిందు మసల్మానులకు తగాదాబడినది. ఈ చీలికలను వారిమతములు పూర్తిగ కారణములు గావు. ఆధికారములు కొన్నిగలవు ప్రైవేటులకు రక్షణలేక పోవుట ఇంకొక కారణము. అధికార ప్రా. బల్యముగూడ క్షీణించినది. పూర్వమున్న ప్రభుత్వగౌరవము అడుగంటినది. బ్రిటిషువారు మధ్యమంతులచే హిందూముసల్మానులు తమలో తాము పరిష్కారము జేసికొనలేకన్నాడు. ఈ చిక్కులు పోవుటకు నిజమైన సాంఘిక ప్రజాస్వామ్య యుద్ధమున కిదేసమయము.

దురముగానన్న రాజ్యమును అందున్న ప్రజలే ఏలవలెనుగాని వైగానున్న అధికారము ఏలరాడని శతాబ్దము క్రించుట దరహదప్రభువు కనడా పరిపాలనా సందర్భమున దెలిసిరి. నైమనుకమిషనువారి ప్రకటనమును వేదనాకృత్యముగ బెట్టుకొనవలెను. భారతీయులు ఉదారభావముతో ఆవరించిన వారు సహకారము సల్పెదరు ఇండియాకష్టములను దెలిసికొని వాటిని నివారించుటకు ముందుల పనికొనింది ప్రయత్నించవలెను.

దక్షిణ ఆఫ్రికా సారాయి చట్టము

పక్షిణ ఆఫ్రికా సారాయి చట్టము రెడవసారి దక్షిణ ఆఫ్రికా పార్లమెంటులో ఆమోదించబడెను. అయ్యది కేపుటపును ఒడంబడికకు విరుద్ధముగాదని స్వామికాభిమాత్యుడు చెప్పి: క్షిణఆఫ్రికా యునులకు ఉపపత్తి కలగజేయుట కిది యుజ్జేయవలెననిరి.

ఒక్కడెములే హెర్బాల్బుమిక్ ఒక్కటే పనివారడే సహాయముచే వారి యాబహుస్వయన నడుచుచున్నదే తక్కిన పత్రికలన్నిటిని పారిశ్రామికవర్గమువారు న్నారని దెయిలే హెర్బాల్బుమిక్ చెలుపుచున్నది

జాతీయమితి ఆరోగ్యప్రచారకళాశాస్త్ర నిధులకు మదరాసులో వైద్యశాఖోద్యోగులు విం దొసంగిరి. (ప్ర. ఛో. బీ.)

నైమిత్తక కమీషను

ఇండియాలో సన్మానము

(బీము సర్వీసు)

లండను, ఫిబ్రవరి 5:-లండనులో ప్రతికలు ఇట్లు ప్రకటించుచున్నవి:- ఇండియాలో సముచిత కమీషనును ఆహ్వానించుచు 800 తంతులపరి. నిన్నరాత్రి డిల్లీ సామ్రాజ్య సభాసభ్యులు 40 మందిని సర్ జాన్ సముచితగారి కేరుక చేసిరి.

సర్ జాన్ సముచిత సముచిత బహిష్కరణము ఆసక్తికరము మునున్నది. ఆందరును రిస్కాన్సిబిలిటీలకు చేయూత నొసరుచున్నారు. ఎంతమాత్రము ప్రభుత్వము లోబడరాదనియు, లోబడిన భారత రాజకీయవేత్తలు మరింత బిట్టిబిగి నెడరనియు సర్ జాన్ సముచితా విశేషి హెచ్చరించుచున్నాడు. బహిష్కరణమంతయు ఉత్తదని అబద్ధము ప్రతిక విశేషి నాయకులను పసలేదనుచున్నాడు. బుద్ధి మంతులగు భారత రాజకీయ వేత్తలు రాయలు కమీషనుతో భారతీయులు కలిసి మాట్లాడవలెననుచున్నాడు. డిల్లీ సభవారి సహకారమును సముచిత కమీషను బడయగల రనుచున్నాడు.

రాయలు కమీషనుపట్ల ప్రతికూల భావమును మాన్పుట ఎంతకష్టమో ఆంగ్లేయ రాజకీయ వేత్తలు గ్రహించలేరని బొంబాయి విశేషి డెక్లరుచున్నాడు.

రాయలుకమీషనును బహిష్కరించుట న్యాయమే యనిరి సకలత్యాగులు. ఇండియాలో కార్మికపక్షమువారిని ఇంపీరియలిజమును (ప్రాప్త) తలంచెదరు. వింటర్లను ప్రభువు నేను భారతీయుల ప్రతినిధినిగా ననిరి. అది అబద్ధమని పూర్తిగా తెల్లమయ్యెను.

ప్రతిపత్తి

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండనులో చిక్కుచేయించున్నది. పనిచేయువారి సంఘప్రతినిధులు తమవైఖరిలో మార్పును జేసికొన జాల మనిరి. వేతనములు పనిచేయు గంటలను గూర్చి ఒడంబడిక కుదరక పోవుటచే సభ చెడిపోయినది.

1928 లో బ్రిటిషు ఎన్నికలుండవు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

చర్చిలుగారు బర్మింగ్హామ్ లో మాట్లాడుచు ఇట్లు చెలి పిరి:- (ప్రీటుకు పురుషులతో బాటు సమానముగ నియోజకాధికారము నిచ్చు బిల్లును మొదట ఏర్పాటుజేయవలసి యున్నందున 1928 లో బ్రిటిషు ఎన్నికలు జరుగవు. క్రొత్త వోటరల పేర్లను (ప్రీటు) నమోదు చేయవలసియున్నది. ఈ పని మార్చి ఏప్రిలువరకు సాగును. 1929 వేసవివరకు గూడ సాగవచ్చును.

ప్రాంసు జర్మనీకి ఒడంబడిక కుదురుటకుమందు ఎన్నియో చిక్కులను ఎదుర్కొనక తప్పనిని బ్రతుకుచుగారిరి.

చనిపోయినను ఖర్చుతప్పదు

యన్లై టెడ్ ఫ్లేట్సులో శవములనుండి గూడ డబ్బును సంపాదించుచున్నారు. మృతుడెంతో భూచేసి నాడో కనుగొని దానికి తగినంత రుసుము తీయుచున్నారు. తేవన వ్యయ మెంత ఎక్కువగానన్నచో చనిపోయినచో ఆంతఖర్చె యగుచున్నది. ఒక్కొక్క చావుకు 100 పౌను ఖర్చు ఆగుచున్నట్లు, దీనిని గట్టిపెట్టుటకు అధికారులు ప్రయత్నించుచున్నారు.

రెవ. జె. సి. ఛాటర్జీగారు. ఎం. ఎ.

డిల్లీవాస్తవ్యులు. ఎ. రత్న స్వామిగారి స్థానే చేరియ క్రైస్తవ ప్రతినిధిగ భారత శాసనసభ్యులుగ నియమింపబడిరి. (ప్ర. ఛో. బీ.)

అమెరికా జలాంతర్గముల

నిషేధించుట

(బీము సర్వీసు)

లండన్, ఫిబ్రవరి 5:-జలాంతర్గములను నిషేధించుటనని అమెరికా ఉత్తరపుటే నెను. క్రొత్తగా గట్టరాదనియు ఉన్న జలాంతర్గములను నాశనము జేయవలెనని కెల్లాగుగా రుత్తరువు జేసిరి.

ప్రాంతో అమెరికను ఒడంబడిక

(బీము సర్వీసు)

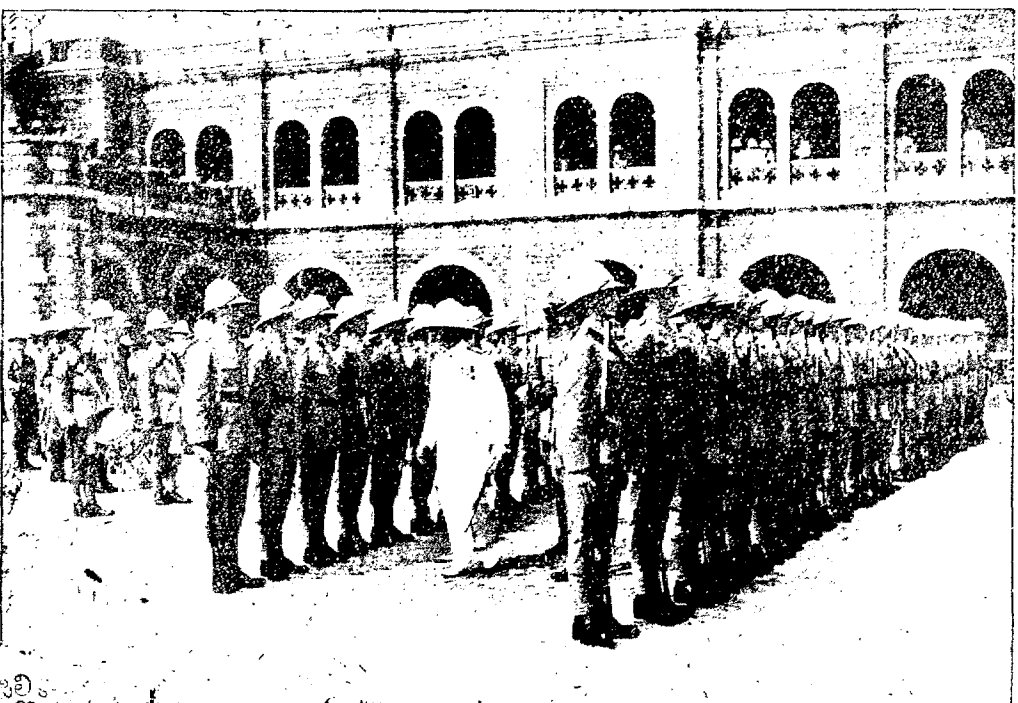
లండన్ ఫిబ్రవరి 4:-యుద్ధ జహిష్కరణము నంగీకరించు మొన్న జరిగిన ప్రాంతో అమెరికను ఒడంబడికలో మన్రో సిద్ధాంతమును గుర్తించిరి. జాతీయమితిపట్ల ప్రాంతుకన్న బాధ్యతను గుర్తించిరి.

వనూలు చమురును గూర్చి ప్రాంతో బ్రిటిషు ఒడంబడిక పరిష్కారమైనది.

లండనులో ప్రతిపత్తిశ్రమలో లాకవుమైనవచ్చును, లేదా సమ్మె అయిన జరుగును. దీనికి కారణము యజమానులకు పని వారంప్రతి రోజీ కుదరవలెనుటయే.

నీలిబాహ్యులను జూడపుసామును దేశాదాయముగ స్వీకరించుచూడదని మన్రో నాల్డుగారు డెక్లరుచున్నారు.

జర్మనులై శ్రేయకం పెనీవారు విదేశములందు ఋణమును బడయ లేనందున తమదేశములో సే 10,000,000 బంగారు డోలరలకు ఋణము జేయుచున్నారు.

కౌకాదళ సేనాధిపతిగారు నేడు మదరాసు హోర్బరనందు దిగిరి. (ప్ర. ఛో. బీ.)

కీ. శ్రీ. మహామహోపాధ్యాయ వేంకటసుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు. మదరాసు సంస్కృతకళాశాల అధ్యక్షులు. (ప్ర. ఛో. బీ.)

గోచరేతి సూర్యపకాశరావు,

మిస్ మేయో దురుశ్చయము

శ్రీకృష్ణాక్షి

మిస్ మేయోగా రాజాజీ అసత్యముల కంటకు గనుపించుట లేదు. గాంధీమహాత్ముని వాక్యములను సందర్శించుచుండి తొలగించి, ఆయనను ఇతరభారతీయులను ఎగతాళించుట కామె సంకల్పించినది. అమెరికా కిచ్చినసందేశములో, రాటమే తన ముఖ్య సందేశముని మహాత్ముడు చెలిసి, రాటము ఆత్మ విశ్వాసమును నెలకొల్పి, భారతీయులలో ఆశను పురికొల్పుననియు, చార్లెస్ మున్ కిది తాపీదనియు, ఇతరులను దోచుకొనుపద్ధతిని మాన్పి మానవసేవను పురికొల్పు ననియు, పాశ్చాత్యవిజృంభణపద్ధతి హిందూదేశమున కక్కరలేదనియు, మున్నగు సంకల్పములను వ్యాఖ్యానపూర్వముగ సూచించెను. మహాత్ముని వాఖ్యానము నంతను వదలి, మొదటి వాక్యమును మాత్రము, మిస్ మేయో తన గ్రంథమునందుదాహరించెను. మహాత్ముడు వట్టిపిచ్చివాడని చూపుటయే యీమెయొద్దేశ్యమై యుంచును. ఇటీవల ఈమె “లిబర్టీ” అను పత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసమునందు మహాత్ముడు అసత్యవంతు డని చూపుటకు పూనుకొనెను. కాని అదృష్టవశమున మహాత్మునియొద్ద మిస్ మేయోతో గావించిన సంభాషణపు ప్రతి యొకటి గలదు. దానిని మహాత్ముడు ఈవారపు “యంగు ఇండియా” పత్రికలో నుదాహరించెను. అమెరికాయందలి ప్రాజ్ఞులు పలువురు మహాత్ముని సిద్ధాంతములను కొనియాడుటచే, ఈమె మహాత్ముని పలుకుబడిని తొలగించుటకై లిబర్టీ పత్రికలో వ్యాసము వ్రాసినను సూహా అసత్యము గాజాలదు. లిబర్టీ పత్రికావ్యాసముబట్టి మిస్ మేయో తనప్రయోజనములను సాధించుటకు సత్యాసత్యవిచక్షణను పాటించదని మహాత్ముడు గ్రహించినవిషయము, అతిశయోక్తి యనుట కేమాత్రము వీలుండదు.

మిస్ మేయో గ్రంథమును నాటకరూపమున ప్రదర్శించుటకు అమెరికాలోని సుప్రసిద్ధ నటురా లొకరు సంకల్పించినటుల, నేటివార్తలు చెలుపుచున్నవి. హిందూదేశముగూర్చి అమెరికాలో విపరీతపు ఫలములను తమూరుజేసి, హైందవుల నవమానపరచుట సామాన్యమయినది. మిస్ మేయో తన అసత్యగ్రంథమువలన డబ్బు సంపాదించినటులనే, యీ నటురాటుగూడ ధనము సంపాదించ నెంచెనుగాబోలు! అమెరికాకు ఏదయో యొక గొప్పదేశము గావించును. అందు సత్యము గలదా, యనత్యము గలదా యని విచారించువా రుండరు. పాశ్చాత్యులచే అన్నివిధముల పరిభవింపబడి భారతీయుల పై తమ యొకరాయ నీరీతిని విసరుట, మూలమునకకపై తాటికాయ పడినటులున్నది. ఇట్టికి చెలగాట, ఎలుకకు ప్రాణసంకటము

వలె నున్నది. ఇట్టిపనులు ధైర్యమును గాక పిరికితనమును, క్రౌర్యమును తెలుపుచున్నవి. హిందూదేశము స్వపరిపాలనమును అనుభవించుచున్నచో, మిస్ మేయో ప్రభృతులకు సరియగు జవాబు చెప్పెడిది. ఫిలిపైను, నికరాగ్యువా మున్నగు దేశములలో అమెరికా ప్రవర్తించుచున్న విధమును ప్రపంచమునకు చెలుపగలిగెడిది. పైకి శాంతిని గోరుచు, లోపల యుద్ధపరికరముల నేయుద్దేశ్యముతో అమెరికా పెంచుచున్నదియు, ప్రకటించగలిగెడిది.

కాని, నేడు గాంధీమహాత్ముడేమి చెలిపినను హిందూదేశ మేమి చెలిపినను, వెలులకిపోదు. మిస్ మేయోబోలువారు ఏచెత్తను ప్రచురించినను ప్రపంచమున కంతకును వెల్లడియగును. అయినను, మిస్ మేయో గ్రంథము గలిగించిన దురభిప్రాయములు వాని యంతట యవియే దొలగిపోవుచున్నవి. వాని యసత్యము దానియంతట యదియే వెల్లడియగుచున్నది. ఇందుకు గినిసి కాబోలు, మిస్ మేయో “లిబర్టీ” పత్రికలో సమాధానము వ్రాయగడంగినది. ఈమె వ్యాసము నొకింత పరికింతము. తనగ్రంథమును వ్రాయుటకు గలకారణమును యీమె తెలిపినది. న్యూయార్క్ లో నొక భారతీయుడు ప్రాచ్యఖండపు వైతిక, ఆధ్యాత్మికాధిక్యమును గూర్చి ముచ్చటించి తూర్పు ప్రపంచమునుండి పాశ్చాత్య ప్రపంచము నేర్వదగిన విశేషములు పెక్కులు గలవని బోధించెనట. అమెరికాకు భారతీయు డొకడు వచ్చి ఇంతధైర్యముగ నిటుల ప్రేలుట గాంచి యీమె సహింపజాలక బోయెనట. అందుచే హిందూదేశపు గుట్టును బయల్పరచుటకు యీమె ఇండియాకు బయలుదేరెనట. భారతీయులపై ప్రేమచేత వెడలలేదని యీమె యొప్పుకొనుచున్నది. అట్టితరి, భారతీయులపై కసి దీర్చుకొనుటకై వెడలిన మేయమ్మ తన గ్రంథమును “ఇండియామాత” అను పేరిడుట, ఎంతవిచిత్రమో యూహింపవచ్చును. కాని యీమె సూచించిన కారణ మొక్కటియే, నిజమగుకారణ మని ఎంచ జాలము. రాజ్యాంగసంస్కరణములగూర్చి యీమె 22 వ అధ్యాయమున వ్రాసిన సంగతుల జూచిన, భారతీయులకు స్వపరిపాలనము లభింపకుండ జేయు నుద్దేశ్యము స్పష్టముగ పాడగట్టును. న్యూఢేల్లీ మెను పత్రిక యీమెగ్రంథమునుగూర్చి వ్రాయుచు, “స్వరాజ్యపు కోర్కె బుద్ధిహీనమనియు దానిని ప్రసాదించుట నేరమనియు నీమె తెలుపుచున్న”దని తెలిపెను. స్వరాజ్యపు కోర్కెను ప్రతిఘటించుట కీగ్రంథమును వ్రాసియుండుటచేతనే, ఇంగ్లండులోని స్వాతంత్ర్యప్రతిపక్షుల కిది ప్రియతమ మయినది. అసలు ఉద్దేశ్యము నీరీతిని కప్పిపెట్టుటలో, మిస్ మేయో తన చమత్కారము సంతను జూపించెను.

ఇండియాకు రాగనే, హిందూదేశపు ఆధ్యాత్మికమతము వట్టిబూటకమనియు, భౌతికభాగముతో నిది నిండియున్నదనియు, క్రౌర్యమునకును అవి నీతికిని యిది పుట్టినిల్లనియు, అజ్ఞానభూయిష్టమనియు, యీమె కనుగొని వెంటనే తెరచి తొలగించి సత్యమును బయటపెట్టెనట. అమెరికాకు నిజము తెలిసిపోయేనే యని, భారతీయులిపుడు విలపించుచున్నారట. ఈమెకన్నను పూర్వ

మే, మిచనరీలు మున్నగువారు హిందూదేశము గూర్చి ప్రచురించిన గ్రంథము లనేకములు గలవు. ఇట్టి దూరగ్రంథమును ప్రాయుటకు, మిస్ మేయోగాకే ప్రథమురాలుగారని ఎరుంగవలయును. ఇట్టి గ్రంథములు హిందూదేశగౌరవమును తగ్గించుటకు మారుగ, వ్రాసినవారి కీర్తినే మలినపరచెను. మిస్ మేయోగారికిని అట్టిగతియే సంప్రాప్తమయినది. భారతీయులకు అమెరికా పౌరస్త్వపు హక్కును నిరాకరించుట, యీమెకిష్టమే. మాంచేస్తరు గాడ్డియను మున్నగు బ్రిటీషు పత్రికలుగూడ తన గ్రంథమును నిరసించినందుకు, ఈమె తూలనాడసాగినది. హిందూదేశమునకు బోవు అమెరికనులకు, స్వాములు, యోగులు, పౌరాణికులు మున్నగువారిదగ్గరకు బోవలదని, యీమె సలహానిచ్చుచున్నది. పాపము, ప్రాచ్యఖండపుక్రేస్తత వీరి మూలమున నితరులకు చెలియునేమో యని యీమెకు భయముగాబోలు! ఎంతకాలమునుండియో పరిశ్రమ సలుపుచున్నవారికే, హిందూమత సిద్ధాంత రహస్యములు తిన్నగ గోచరములు గావు.

అట్టితరి, మిస్ మేయోగారు రెండుమూడు నెలలు ఇండియాలో దిరిగి, అన్వేతసిద్ధాంతమును పరిహసించుట ఎట్టి వింతయో యూహింపవచ్చును. నిర్గుణసిద్ధాంతమును పరిహసించుచు, భారతీయులకు పాపపుణ్యభేదము లేదని యీమె తెలుప సాహసించెను. ఈమె గ్రంథము నొకింత పరికించిన, ఇట్టి అసత్యములును దురభిప్రాయములును ఎన్నియో గనుపించును. హిందువులలో వివాహమొక సంస్కారమనియు, మతవిధులను నెరవేర్చుటకు గృహస్థాశ్రమ మొకసాధన మనియు సామాన్యముగ తెలిసిన విషయములను యీమె గ్రహింపలేదు. స్వల్పసంఖ్యాకులగు బ్రాహ్మణులలో ప్రబలియున్న బాల్యవివాహములను గూర్చి గోరంతలు కొండంతలు నేసి, అధిక సంఖ్యాకులలో నిట్టి యాచారము ప్రబలియుండలేదను సంగతిని యీమె సరకు గొనలేదు. హిందువుల సాంఘికాచారములను దూషించుటలో, నీమె స్త్రీలకు సహజమగు లజ్జనుగూడ విడనాడి ఏవ్యామగు స్త్రీపురుష సంబంధము గు వివరములను ప్రకటించినది. శవములను దహనముజేయు పద్ధతిని యీమె పరిహసించుచున్నది. ఈ పద్ధతియే శ్రేయస్కరమని, పాశ్చాత్యులు పలువురు కొనియాడుచున్న సంగతిని ఈమె చెలుపకున్నది. విచక్షణ లేక, జంతువుల నన్నిటిని వధించి తినచు, వినోదములపేరుతోను ప్రకృతిశాస్త్రముపేరుతోను జంతుహింసను శాహాటముగ జరిపెడివారు, దేవతాబలులను నిరసించుటయు, భారతీయులకు భూతదయ లేదని చెప్పుటయు, కడువంతగ నుండును. ఈవిషయమున “నిన్ను నీవు సంస్కరించుకొను”మని భారతీయులు పాశ్చాత్యులయెదుట ధైర్యముతో బలుకగలరు. బలులు మున్నగునవి పనికిరావని, విద్యాధికులు తరుచుగ బోధించుచునేయున్నారు. గోమాతను హిందువులు పూజించుట, వారికి జంతువుల యెడ గల అత్యంతకరుణకు నిదర్శనము. హిందూ సిద్ధాంతములు కాలక్రమమున ఆచరణలో క్షీణించెననుటకు సందియము లేదు. కాని హిందువుల కన్న ప్రపంచములో క్రూరులు లేరనుటకన్నను ప్రల్లదనము వేరుండదు. ఏదయో యొకభాగమున

నుపించు నంగతులనుబట్టి, హిందూదేశము దంత
టను ఇట్టి చెడుగులే కలవని తలంచవద్దని, కొందరు
బ్రిటీషువారు యీమెను మందలించిరిట. కాని
యీమె మందలించును పాటింక, దేశమునంతను
చెడదిట్టెను. బాల్యవివాహములగూర్చియే యీమె
విశేషముగ వ్రాసెను. కాని ఏడుసంవత్సరముల
బాలికలకు గర్భాధానము జరుగుటయు, తొమ్మిది
సంవత్సరములకు బిడ్డగనుటయు, ఎక్కడను కనివిని
ఎరుగని సంగతులు. ఇట్టి సంగతులను
యీమె జంకులేక వ్రాసెను. బ్రాహ్మ
ణులలో రజస్వలగాక ముందు బాలికకు
పెండ్లిళ్లు చేయుచున్నను, రజస్వలా
నంతరముగాని గర్భాధానము జరుగుటలేదు. మె
క్కిండ్లు జరుగు వయస్సుగూడ రానురాను పెరుగు
చున్నది. ఇట్టిసిద్ధిలో ఆస్పత్రుల రిపోర్టుల గాంచి,
ఏడవసంవత్సరము మొదలు బాలికలకు పునస్సం
ధానము జరుగు నని వ్రాయుటలో యీమె ఘోర
ముగ అసత్యములకు పాల్పడెననుటకు సందియము
లేదు. సాంఘిక సంస్కరణవిషయమున, దేశమున
జరుగుచున్న యభివృద్ధిని, ఈమె బాత్తుగ గమనింప
లేదని, పంజాబ ప్రభుత్వపు ఆర్థిక సభ్యులగు సర్ జాన్
మెయిన్ గూర్చి వ్రాసినపుడు, తదితరు తెలులభా
షింపవలయునో చెలువనక్కరలేదు. భారతీయ
విద్యార్థికులు ఉద్యోగములకొరకు పరితపించు
చున్నారనియు, పాశ్చాత్య దేశములలో నిటుల
జరుగ దనియు, ఈమె అభిప్రాయించుచున్నది. కాని,
భారతీయులకు గలపు విద్య వారి నింకొకవృత్తికి
అర్హుల జేయదను సంగతిని యీమె బుద్ధి పూర్వ
ముగ మరచుచున్నది. ఫిలిప్సెను దీవుల ప్రజలను
హిందూదేశపు ప్రజలను కలిపి యీమె ఎగతాళి
జేసి, వీరు స్వపరిపాలనమున కసర్దులని తెలుపుట
బట్టి, రెండుదేశములకును స్వాతంత్ర్యము లభింప
కుండజేయుటకు, కొంద రిమెద్వారా ప్రచారము
సలుపుచున్నారనుటకు సందియములేదు. గ్రామ
పాఠశాలల యుపాధ్యాయులను ఈమె నిరసించు
చున్నది. కాని వీరి కిచ్చుజీతములగూర్చి యీమె
విచారణ సలిపెనా?

దమూధర్మము హిందువులకు బాత్తుగ లేదని
యీమె చెలుపుటయ గాక, బ్రిటీషువారు వీరికి
భూతిదయను బోధించుటకు సకలప్రయత్నముల
నలిపి, విఫలమనోరథులయిన, వ్రాయ
సాహసించెను. స్త్రీలపట్ల క్రూరుముగ బ్రవర్తించు
భారతీయులు, జంతువులపట్ల దయజూపెదరా
యని ఈమె ప్రశ్నించుచున్నది. కాని, యూర
పునందలి ఎద్దులపోరాటములు, నక్కవేటల వినోద
ముల్కు, తూర్పు ప్రపంచమునందు గానరావు.
“క్రైస్తవమునందెల్ల హిందూదేశము క్రూరమయి
న”దని, మేయమ్మగారికి ప్రాత వెటరినరీ డాక్టరు
గారొకరు చెప్పిరిట. జైన, బౌద్ధ, హిందూమత
ములు అహింసను ప్రధానముగ బోధించుచున్నవి.
ఇట్టి మతములకు పుట్టినిల్లయిన హిందూదేశము
నీరీతిని వర్ణించుట ఎంతన్యాయమో యూహించు
కొనవచ్చును. రాజ్యాంగ సంస్కరణములు రాక
పూర్వము జంతుబాధానివారణమును అధికారవర్గ
మువారునిర్వహించుచుండిరిట. పిమ్మట, దీనిని ట్రాన్సు
ఫర్మ శాఖలలో జేర్చిరిట. ఇది మూగజంతువులదుర
దృష్టమనిఈమె చెలిపెను. రాజ్యాంగసంస్కరణముల

విషయమై వ్రాసినపుడు, యీమె ముద్దేశ్యము స్పష్ట
మయ్యెను. బ్రిటీషువారు భారతీయులకు మాంటుఫర్డు
సంస్కరణముల నొనగట్టలో, అపూర్వముగ
బౌద్ధాధ్యము జూపిరియు, చాల తొందరపడిరియు
యీమె వ్రాసి, సిడెన్ హాం ప్రభుత్వం సిద్ధాంతము
నామోదించెను. ఈసంస్కరణము విలువ భారతీ
యులకు తెలియక, ఏమియు జెలియని బాలుకు
సాగనగు గడియారమును పాడుచేసిన రీతిని పాడు
జేయుచున్నారట. ఫిలిప్సెను ప్రజలెటుల మెలగు
చున్నారో, భారతీయులును అటులనే మెలగుచున్నా
రట. బ్రిటీషు పరిపాలనమును భారతీయులే విమ
ర్శించుచుండురను ప్రశ్నకు, మేయమ్మ వింతసమా
ధాన మిచ్చినది. హిందువులకు అబద్ధమాడుట తప్పు
గాని అవమానముగాని కావట. భారతీయులకును
పాశ్చాత్యులకును రంగు విషయమై ఎట్టి తారత
మ్యము గలదో, నత్యమును వచించుటలోను అట్టి
తారతమ్యమే కలదట. ఇట్టి వాక్యములను వ్రాసిన
నత్యసంధురాలికి గాంధీమహాత్ముడిచ్చిన బిరుదము
సార్థకమే గద! ఆయుర్వేదవైద్యము పైకి వచ్చి
నందులకు ఈమెకు గలిగిన విచారమునకు వింత
లేదు. మేయోగారు తెలిపిన చెడుగులన్నియు హిం
దూదేశమున వ్యాపించియున్న వనుకొనినను, భార
తీయుల కిది ఎంత యవమానకరమో, వారిని చాల
కాలమునుండి పాలించుచున్న ఇంగ్లండుకును అంత
యవమానకరమని యీమె గ్రహింపలేదు గాబోలు!
న్యూస్ పేట్సుమెను ప్రతిక యీసంగతి సంగీకరించు
చున్నది. బ్రిటీషు పరిపాలనపు అపజయమును చాటు
టకును, స్వపరిపాలనావశ్యకతను వెల్లడి జేయుట
కును, మిస్ మేయో గ్రంథము ఎంతేని అక్కరకు
వచ్చుచున్నది. ఇట్టి గ్రంథమును గాంచి, హిందూ
దేశముగాక ఇంగ్లండ్ తల వాల్చవలసియుండును.

నైమనుకమిషనురాక : అనంతరము

నైమనుకమిషనువారు డిల్లీకి బోవునప్పటికి,
వీరిని మరల స్ల జెండాలును, ఇంటికి మరలుడను
కేకలును ఎదుర్కొనెను. ప్రభుత్వసభ్యులును నామి
నే తెడు సభ్యులు దప్ప ప్రజాప్రముఖులు
వీరికి స్వాగత మొనగలేదు. నైమనుకమిషనుతో
హిందూదేశమునకు బని లేదని డిల్లీ ప్రజలు స్పష్ట
ముగ చెలిపిరి. నైమనుగారును బర్హాహం ప్రభువు
గారును ప్రజలకేకల గాంచి, నవ్విరిరి. భారతీయ
నిశ్చయ మీసరికి వీరికి చెలిసియేయుండును. హర
తాళము శాసనవిరుద్ధ మని ప్రకటించుటకు, ప్రోద్బ
లము జరుగుచున్నది. బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు
అడ్డకేటు జనరలుగారి యభిప్రాయమును కోరి
యుండిరిట. స్టేట్సుమెనుప్రతిక యీవిషయమై అట్ట
హాసము జేయుచున్నది. సమ్మెలు అక్రమము లని
అభిప్రాయ మిచ్చి, ప్రేమ యూనియను, పట్టమును
ఇంగ్లండులో శాసనము గావించుటకు హేతుభూతు
లయిన సర్ జాన్ నైమనుగారు యిక్కడికి వచ్చి
యుండుటచే, స్టేట్సుమెను మనోరథ మీడేరవచ్చు
ను. కాని ఇట్టిప్రయత్నములవలన నైమనుకమిషను
పట్ల సదభిప్రాయము ప్రబలునని తలచుటకన్న, వ్యర్థ
పుటాహ వేరుండదు. బ్రిటీషుప్రతికల ఆర్థాటముల
వలన ప్రయోజన ముండదు. రామ్మే మాక్స్ నాల్డు
గారు భారతీయుల ఆత్మగౌరవము నీచ మనియు,
బూటక మనియు, నిరసించుచున్నారు. ఇట్టిసందిగ్ధ

సమయమున ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనగల
భారతీయులెల్లరును ధన్యులు. నైమనుగారు ఇర్విను
ప్రభువుగారి యపన్యాసమును కొనియాడుచు,
పయ్యెనీరు ప్రతికా విలేఖకునితో ముచ్చటించిరిట.
రాజప్రతినిధిగారు జెప్పినసంగతులనే నైమనుగారు
తిరిగి ప్రకటించెద రని, దీనినిబట్టి గ్రహింపవచ్చును.
ఎచడగినమార్పు లుండునని తలచుట కవకాశ
ముండదు. ఈజుత్తు మార్గము ననుసరించినను,
హిందూదేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభింపదని,
నేచునుప్రతిక మందలించుచున్నది. కాని, స్వతంత్ర
వలన స్వరాజ్యము లభించునేని, భారతీయులు
నిరాశ జెందబనిలేదు.

ప్రభు కృష్ణామండల రైతుమహాసభ

నిన్నటిదిన మీసభ బండరులో సమావేశ
మయ్యెను. గూడూరు లక్ష్మణరావు పంతులుగారు
అధ్యక్షతవహించి, రైతులస్థితిని చక్కగ వివరించిరి.
డెల్టాచర్లను చెలిపి, రిసెటిల్ మోటువలన రయి
తులకు జరుగబోవు అన్యాయమును, సూచించిరి.
ఎక్కువపన్నులను వైచుటకు అధికారులు చెప్పెడి
కారణములను వీరు సహేతుకముగ ఖండించిరి. ధా
న్యపు ధరలు రయితుల ఆర్థికసంపదను సూచింప
వనియు, వ్యవసాయపు ఖర్చులు పోను రయితులకు
ఋణమే మిగులుచున్నదనియు, భూములధర పండిన
పంటను బట్టిగాక కృత్రిమముగ బెరుగుచున్న
దనియు, రయితులకు జెందవలసినలాభములు ఇత
రత్ర పోవుచున్న వనియు, శాశ్వతపు సెటిల్ మోటు
నేర్పరవలయు ననియు, వీరు హెచ్చరించిరి. వీరి
యధ్యక్షతక్రింద రయితులసభ జయప్రదముగ జరిగి,
వారి సాభాగ్యమునకు తోడ్పడుగాక యని కోరె
దము.

త్రినేత్రము

ఇంగ్లండులో నొకక్వార్టీ త్రప్రయంకగా
త్రినేత్రముగల యొకజంతువు కనుపించెనట.
ఇయ్యది కోట్లకొలది సంవత్సరములక్రిందటి దని,
శాస్త్రజ్ఞులు నిర్ణయించిరి. తల త్రికోణముగ నుండి,
మూడవనేత్రము తలపై భాగమున నుండెనట.
పూర్వకాలమున ఇట్టి వింతమృగములు కలవనుట
కిది యొకప్రబలనిదర్శనము.

నైమనుగారి ప్రకటన

సాంబాయ వనంతుకు పూర్వము సర్ జాన్ నైమను
గారు ఈక్రిందిప్రకటనను గావించిరి:—
“ఎట్టి అనంతరము తక నేన నామిత్రులు నుఖముగ
భారతదేశము చేరగలిగిరి. మేము పూనికొనిన వని గొప్పబా
ధ్యతో కూడినదని గుర్తొనియున్నాము. ఈ శాసనముతో
పరిపూర్ణములమై ఆపనిని నెరవేర్చుటానకొనియున్నాము.
భారతదేశపు ప్రతినిధుల బ్రిటీషువారి ప్రతినిధులు కలసి వని
చేసినగాని భారతదేశము ఆభివృద్ధిచెందజాలవని మానవ్యకము.
కవిషనువారేమి చేయునదియు, వారి విచారణ విధానము ము
న్నగు విషయములందు దుర్భిప్రాయ మేర్పడినట్లు తెలియుచు
న్నది డిల్లీకి గనే మేరీగు భిప్రాయములను తొలగింపటాను
కొనెనము. మేము విచారణసందర్భమున అవలంబింప దలచిన
విధానముగరించి మేము త్వరలో ఒకప్రకటనను గావించె
దము. దురదృష్టవశాత్తూ ఏర్పడిన ఈదుర్భిప్రాయములు సందే
హములు ఈ ప్రకటనభాగముక అంతమొందగలవని నమ్ముచు
న్నాను ఈవిషయమునకు మేము తిరిగి అట్టోబహులో వచ్చు
సభ్యులు మాతోసంప్రదింపగల భారతప్రతినిధులకు సంపూ
ర్ణావకాశము లొసగ ఉద్దేశించుచున్నాము.”

నీటియందున్న పచ్చిరి.

అమృతాంజనం పిప్, జొలకాయ - మధురగాన.

గాంధీ మహాత్ముడు మేయోకన్యకు ప్రత్యుత్తర మొనగుట

ఈమెకు యుక్తాయుక్త పరిజ్ఞానమే లేదు

2వ తేదీన వెలువడిన ఎంగుయిండియాలో మహాత్ముడు వ్రాసిన యీ వ్యాసము ప్రకటించబడినది.

మరల మేయోకన్య

ఆను క్షి కతో మహాత్ముడి వ్యాసమున వ్రాసెను. మొదట బ్రేయియ యిన్వెక్టరు ఆను క్షి కతో మహాత్ముడు మేయోకన్య వ్రాసిన భారతమాతను గ్రంథమును విమర్శించుచు వ్రాసిన వ్యాసమునకు మేయోకన్య ప్రత్యుత్తరము నొసంగుట చే మహాత్ముడు మరల నీ వ్యాసమున వ్రాయవలసినవాడయ్యెను.

మనము వ్రాయనట్టి విషయములను అమెరికాలో చదివెదవారు కొన్ని వందలమందిమాత్రమే యుండుదురు. మేయోకన్య వ్రాయనట్టి విషయము అమెరికాలో కేలకొలదిమందిచదివెదరు. ఈ విషయము మేయోకన్యకు తెలియునుగాన యీ భాగ్యముపై సాధారణదేయే ఆమె యిప్పుడు యిట్టి వ్రాతలను వ్రాయుచున్నది. కావున ఆమె వ్రాసిన గ్రంథమును విమర్శించుచు భారతీయులను యితరులను వ్రాసినట్టి వ్యాసములనుండి ఆనమ గ్రంథమును ఆమె అసత్యముగను వక్రముగను తన ప్రత్యుత్తరములలో జంతు లేకుండ నడపారించుచున్నది. ఆమె లిబర్టీ అనుపత్రికలో వ్రాయుచు మరల నాపేరును తలపెట్టెను. నేను ఆమె గ్రంథముపై వ్రాసిన విమర్శను నిరసించుటకు ప్రయత్నించెను. అమెరికాలో విజ్ఞానధనులగువారు కొంతమందికి నాయందు కొంతనమ్మకము కలుగుగాన నే నావిమర్శ కామె మరల ప్రత్యుత్తరమిచ్చిన దని నేను తలంచెదను. నావిమర్శవలన వారు తన గ్రంథమును నిరసింతురేమో యను సంశయమువలననే ఆమె యిట్లు చేసినదని నాతలంపు.

సంగతులను సరిగా నెరుంగనివారిని మోసపుచ్చుటకే ఆమె నాకార్యదర్శులనుగూర్చి వ్రాసినది. నా ఆభిప్రాయముని ఆమె తన గ్రంథమున వ్రాసినవిషయములను నేనే ఆమెకు తెలిపితిని మరల నామె సమర్థించినది. ఆమె నిజమును పూర్తిగా మరుగుపరచి గొప్ప అపరాధ మొనరించినదని యిప్పుడు బాగుగా స్పష్టమైనది. ఆమెకును నాకును జరిగిన సంభాషణ యొక్క సరియైన లిఖితప్రతి నాచెంత నుండదని ఆమె భావించినట్లున్నది. అనకలు నావద్దనుండుట ఆమె దురదృష్టమే. "రాట్టప్రమాత ఆను" నాసందేశమును నిషలుగా నీచగువ నడపారించుచున్నాను."

మహాత్ముడు మేయోకన్యకు తెలిపినవిషయము

"అమెరికావారికి నా సం దేశము రాట్ట పు ప్రమాతయే. దౌర్జన్య విరహిత మగు అసహాయోద్యమమువలన భారతదేశమునకు కలిగిన ఫలితమును గూర్చి అమెరికాదేశమును కొందరు అతిశయోక్తులతో పొగడుచున్నారు. మరికొందరు అదిపూర్తిగా నిష్ఫలమైనదని వ్రాయుటయే గాక ఆ యుద్యమముతో సంబంధములేవారిపై నిండులను గూడ మోపియున్నారని నాకు అమెరికానుండి పంపబడిన పత్రికలలోని భాగములవలన తెలియుచున్నది. జరిగినదానిని జరిగినట్లు వ్రాయదగునుగాని అధికఫలము కలిగినదని వ్రాయుటయును అనర్థము కలిగినదని వ్రాయుటయునుగూడ అనుచితమే. అమెరికాదేశీయులు కొందరు నిష్పాక్షికముగను పిర్చులోను అసహాయోద్యమమును పరీక్షించినచో అమెరికావారు దానిని గూర్చి కొంతవరకైన తెలుసు కొనగలుగుట కవకాశ మేర్పడినది. అసహాయోద్యమమునకు నేనే ప్రారంభకుడనైనను అది నిరుపమానమును అపూర్వముననియే నేను భావించెదను. ఆయుద్యమముయొక్క సారమంతయును రాట్టమునందే మూర్తిభవించినది. దానివలన భారతదేశమునందు నివసించుచున్న కొట్లాటలది ప్రజలకు ఆత్మ విశ్వాసమును ఆశయును జరించును. దానిని వారు బాగుగా గ్రహించినచో నెట్టి దౌర్జన్యము అవసరము లేకుండనే స్వరాజ్యమును బడయగలుగుదురు గా ననీ రాట్ట ము ఫిరంగిమందుకు ప్రతినిధియని నేను నమ్మెదను. దీనివలన పరల సాత్తు నపరాధింపవలెనను చున్నట్టి తో ఆగిపోయె నురుగు నేడ చేయనిలైన పద్మద్వజులగును. ఇప్పుడు నాకావ్యక్త కేశియులను యిదిగదికములను దోచుకొనెను ముఖ్యము నాశేషముగా నున్నది. భారతదేశము లిట్టి ఆశేషమును కలిగియుండవలెనని నే నెన్నడును కోరను" అని నేనపుడు మేయోకన్య కెరిగించితిని.

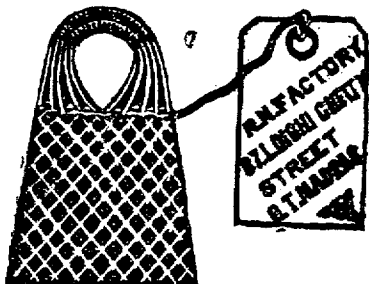
నన్ను పరిహాసపాత్రునిచేయుటకే మేయోకన్య మొదటి వాక్యమునుమాత్రమే తన గ్రంథమున నుడపారించినది. దానికి

ముఖ్యమున వ్యాఖ్యాన మనదగిన తక్కినవాక్యముల నన్నిటికీ వదలివేసినది. ఈ సందేశమును సాంతముగా చదివినచో నాభావము నందరును సరిగా గ్రహింపగలుగుదురని నమ్మెదను. నేను ప్రయాణములోనున్నపుడే ఆమె గ్రంథమును విమర్శించుచు వ్యాసమును వ్రాసితిని. అప్పుడే సందేశముప్రతి నాయెదుట నుండినచో దీనిలో నుండిగూడ నేను వివరించి నా విమర్శను రింత పట్టికముగానుండునట్లుల చేసియుండును. కాని ఆవిమర్శలో నేను వ్రాసిన విషయము లీ సందేశమునందలి విషయముల కెంత మాత్రమును భిన్నములుకావనియే నా నమ్మకము.

నా విమర్శను ఖండించుటకు మేయోకన్యచేసిన ప్రయత్నము పూర్తిగా విఫలమైనది. నావిమర్శ కామె యెట్టి ప్రత్యుత్తరములను యిచ్చుకలిగియుండలేదు. ఒక సాక్షి జంతు లేకుండ సాత్త్వమిచ్చుచున్నపుడు అడ్డు సవాళ్లవలన నాసాక్షిని చలింపజాలకపోయిన న్యాయవాది ఆసాక్షి సాత్త్వము నమ్మదగినదిగాదని సిరపరుచుటకు సాక్షిపై నిండులను మోపుటకు ప్రయత్నించునట్లులే నేను చెప్పని విషయములను నేను చెప్పినట్లుల వ్రాసి నావిమర్శకు తనదేశీయులు విశ్వసంపకుండ చేయుట కామె ప్రయత్నించినది. ఇప్పుడు లిబర్టీ పత్రికలో మేయోకన్య వ్రాసిన వ్యాసమునబట్టి చూడగా ఆమె యుక్తాయుక్త పరిజ్ఞాన శూన్యయనియును సత్యధర్మములను పాటించదనియును అవిశ్వసనీయయనియునుగూడ స్పష్టముగ యున్నది." అని మహాత్ముడు వ్రాసెను.

ఎప్పుడును మేలైన సరకునేకొనుడు

కడచిన 9 సం॥ రములనుండి ప్రజల మెప్పునుబడసిన ఇందులో తెలుపబడినట్టి దారపునంచులను, వలలను కొనుసు. మిక్కిలి నాణ్యమైన, గట్టిదారములతో అల్లబడినవి. వర్తకులకు ప్రత్యేకధరలు గలవు. వివరములకు ఈ దిగువవిలాసమునకు అంగ భాషలో వ్రాయవలెను. ఆర్. ఎన్. వ్యాక్టరి, 87, లింగి శెట్టివీధి, మదరాసు.

1204 4 అశ్రు క భ న్త ము మెరు 1-8 రు 5-0-0
ముక్త్యాల సంస్థానమున 800 పుటములు చేయబడినది. బహుమాత్రము, వేడి, దగ్గు, తుయ, పీట్లను బోగొట్టును. కఫమును తగ్గించును. ఉపయోగించు విధము మందులో పంప జడును. అనేకులు వాడి మెచ్చినారు. కేటలాగు ఉచితము, 2126 ఆర్డరసాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము 1. 2118

ఈగ్రంథములో జర్మనీగారడి, హస్తలాఘవము, అంగ్ల ఇంద్రజాలము, మంత్రశాస్త్రము, ధౌత్యవైద్యము, యంత్రములు, చీట్ల, కేక తమాషాలు, విశోదవిద్యలు మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కేరీరము లేని కలచేత మాట్లాడించుట, గాలిలో మనుష్యుని నిలుపుట మొదలగు విచిత్రము లున్నవి. దీనిచే మేజిక్ చేయగలరు. మెరు 4. Mesmerised Talisman సంకేతి దీనిధరించిన విశ్వవ్యూహము, ఆరోగ్యము, బలము, ధనలాభము, తెలివి, అద్భుతము నిచ్చును వని చెబుదును. వ్యాపారమున లాభమునచ్చును. అనేక మందికి మెచ్చు పొందినది. 688 1-8 రు 1-8, 12-8 రు. 9. పి. ఆర్. జనార్దనసాయుడు, హింగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

Table with market prices for various goods in Chennai. Columns include item names (e.g., 1. ధాన్యములు, 2. ధాన్యముపదార్థాలు), quantities, and prices in rupees and paise.

శ్రీ లక్ష్మీజ్యాయలరీ కంపెనీ, బెజవాడ ఆంధ్రుల లక్ష్మీగృహము. కల్పికాదు. మా ప్రదర్శనశాలలో క్రొత్తకముగాజులు, మెడగొలుసులు, రత్నములు, పచ్చలు, కెంపులు పొదిగిననగలు, ఉంగరములు, కాళ్లగొనులు, బంగారు, వెండిగొనులు, మరచెంబులు, పళ్లెరములు, కాఫీసెట్లు ఎల్లప్పుడు సిద్ధముగా నుండును. నవరసుబంగారునకు. ఛాదీవెండికి, క్రొత్తమోదికలకు, చక్కని పనితనమునకు గ్యారంటీ. నచ్చనివస్తువులను తిరిగి తీసికొందుము. సంపూర్ణ తృప్తినిచ్చుటయే మా యుద్దేశ్యము. 4387 ప్రొఫైటరు-ఎర్చే ని లక్ష్మీనారాయణచౌదరి.

ది. నార్తయిండియన్ జూలరీ మాన్యుఫాక్చరింగ్ కో, బెజవాడ

మా పద్ధతి అన్ని విధములయినా బంగారు, వెండిగలలు, కంకి మరచెయ్యఁగ, నిశ్చలు వగయిరాలు యెల్లప్పుడు విక్రయమునకు స్థాకంఁగా యుండును. పచ్చలూ, కంపులూ, నీలవలూ, పుష్కలగ్రామలూ అనుబంధాలలోను యివి చేరుచులోను విక్రయమునకు దొరకును. విశ్వ బ్రాహ్మణులకు పుష్కయోగించు. ఆహారకు, గాఢాదివృత్తుల వగయిరాలూ అన్ని పని సామానులూ సరసమున్నూ భరిలకు విక్రయించబడును. వకసారి మాతో వ్యాపారము చేసిన మానముకము మీకే తెలియఁను.

ప్రొఫెసరులు, గుంటముక్కల రామమూర్తి, బెజవాడ.

శ్రీబ్రహ్మరీషి వ తేదిన ఈ గ్రామములో వారాళము పూర్తి
గా జరిగెను. గ్రామములో మున్నటి అన్ని కాలములు,
అన్ని స్కాభ్యుమాంకులుడైన, మూర్ఖత్వము లోని విద్యార్థి
అయినను రాతేను. దుకాణములలో ఒక చిన్న వస్త్రపుకూడా
అమ్మలేను. రాయల్ కమిషన్ కారక, దానిని బహిష్కరించుట
విషయములగురించి గ్రామములవరికి బోధించిరి గ్రామములో
ఫలఫలముల కలుజండాలు కట్టబడెను. గ్రామములు నలజండా
లు చేపట్టకొని ఉదయంమొదలు సాయంత్రమునకు తిరుగుచుం
డిరి. ఎత్తైన వృక్షమున స్వరాజ్యదేండా యొక్కబడెను. పలు
పురు దేశమునకు జరుగుచున్న ఆక్రమముగురించి మట్లాడుకొ
నుచుండిరి. సాయంత్రము 6 గంటలకు మార్గదేవర రామాచా
య్యడుగారి అధ్యక్షతన పథి జరుపబడెను. ఆందు సైమన్
కమిషన్ బహిష్కారముగరించి బోధించి ఈదినను తీర్మాన
మును ఏకగ్రీవముగా తీర్మానించిరి.

(1) సైబర్ నంబు నియామకము భారతదేశముల
ప్రయోగ నిర్ణయకారమునకు కంగరెసుగా నున్నదిగా,
ఆ కంబును బహిష్కరించవలెనని ఈ సభ్యులు తీర్మానించు
చున్నారు.

(2) ప్రజల ఓట్లపై నెన్నుకొనబడినవా గందరగ్రాహి ప్రాయమున గనునించి, ఆ సైన్ల సంఘముయందుట తాత్త్వి మిచ్చుట వగైరా విధిమనన ఆ సంఘమునకు తోడ్పడరా దని యీ శభదారు ప్రజాపతిగిడుల గోరయ్య పురు,

సూర్య దేవర సంజీవరాయణం.

కందుకూరు-జయపదమగు హరతాళము

శివ తేదీ ప్రచారకుల లోపమవలన చాల అన్యధాగా తెలిసినను పురజనులు నేటిదినంతయు అంగడులను మూసి యతర పనలన్నిటిని చాలించిరి. పట్టణములోని హైస్కూలును సమాధుక పాతకాల లన్నియును మూయబడెను.

సామంతులము రిక్త గంబలకు అంకమ్యుక్తవేషద్రవ్యజరి
గిన పౌరపథకు సి. వి. నరసింగరావు సామెముగారు అధ్యక్షుర
వసించి విప్రులముగ సభోద్దేశమును ప్రాముఖ్యమును తెలిపిరి.
తరుఫరి ఆనంబు లక్ష్మీనరసింహముగారు యీ దినప తీర్మాన
ములను ప్రతిపాదించిరి.

కందుకూరు నగరవాసులు రాయభఱకమీననువారి సన్మన
హాళములలో ఎప్పుడు ఏ విధముగాను జోక్యము గలగచేసి
కొనరాదని తీర్మానించుచు రాయభఱకమీనను సభ్యుల నియా
మకములో బ్రిటీషువారు భారతీయుల యభిప్రాయమును
కృణోగించినందులకు యీ పట్టా ప్రజలు తమ యసంతృప్తిని
వెల్లెబ్బెత్తుచున్నారు.

ఈ సగరవాసులు తమ ప్రతినిధులుగానున్న అశ్వత్థామ
భృశ్యలు బలిర పెరమాల్లుకాయుడుగారు, మద్రాసు శాసనస
భాసభ్యులు బెజవాడ రామచంద్రాశ్రీగారు, వెంకటగిరి కమా
ండరాజుగారును సైనును కమిషనునతో ఎప్పుడును ఏ విధముగా
ను జోక్యముకలిగించుకొనరా దని శాసించుచున్నారు.

మొదటి తీర్మానము బి. వి. పాపయ్యగారివలనను, రెండవ తీర్మానము కాలిదాసు, మూడో కొండయ్యగారివలనను, బుగదపటి వసంతరావు యొక్క గ్రీనుకుగా నామోదించబడినది. 7-80 సంవత్సరముల అధ్యక్షులకు సంవత్సరములలోను గాంధీ మహాత్మునకు జేయును జనుజనుధార్మికములలోను సమర్పణలు చేయును.

(ఒక విలేజ్)

నారాయణవరం పెద్దమూలవాడ

నారాయణవంశ-2 28 కృష్ణాంశ్చ మహాయోగదేవ
నాదకంఠే యిదియొక గొప్ప గ్రామము. సుమారు 2 వందల
వందల 2 వల ప్రజలుగలరు. మార్కామస్థలకంటే మాలవండ్లు
ముందజుకనీసిరి; పిమ్మట మడకలుగూడకట్టలేదు. బండ్లుకట్టలేదు.
తండ్రిగొమ్మూసిరి. పాతకాలలకు బాటరవు పంపలేదు. భజనలు
కానీ విగ్రహానిగలవి కానీ నీ రాష్ట్రమును యేకగీఃముగా
కానీ నింపిరి.

చిత్తూరులో ఖిదర్ సచారము

నారాయణవరమునం దుండికి సంచార కడ్డర్ వస్త్రాదులు 1928 సం॥ం ఫిబ్రవరి మాసము 7,8,9,10 తారీఖుల యందు చిత్తూరికి మార్చబడును. ఇట్లర్ సంచారముల మూలముగా

సి. వి. రంగ శేషి,

॥ गोरक्षकार्यविधायकः ॥

గుడ్డూరు

3-2-28: శ్రీటిలినమన రాయలకవిమంత్రి బహిష్కరణమునకు యాద్రామనన విక్రీడితత్వానామతో హర్తాశములు జరుపబడెను. అ-గడ్డు మాయబడెను. పురజనలందరు నిత్యకృత్యముల మానుకొనిరి. పాయంత్రము రిగంబలను మ-రా-రా-శ్రీ మస్తేపద్మి రామకృష్ణరావు పంతులుగారి యధిపత్యమున గొప్పపౌరసభ జరుపబడెను. శ్రీమతలి ఆస్పాత్రపు పంతులుగారు కొట్రా ఆంకేవయ్యగారు మొలకువాడవనస్యసినిచిరి. సైనిక సప్తక జపిచ్చురణ తీర్మానము జిక్కుత్యాహపూరితముగా హిందూ మహమ్మదీయ క్రైస్తవ మతములవా రందరిచే నేకగీవముగా నాచూదింపబడెను.

సూ. కోటయ్య,
గ్రా. పాము కార్యదర్శి

గూఢూకు

మా గ్రామమునందు రి-లేడిని సైకనకవిచను బహిష్కరి-
 తార్థమై హారాలు జరుపఁలసినట్లు మాయనిన మే ప్రజలందరికిని
 ప్రముఖపరచియుండినందున సదరు రి లేడికి జబారులో ఆంగ
 శ్చన్నయు అన్నిరక ముల చారును అన్ని మతములవారును,
 అన్యోన్య మై త్రితో మూసివేయఁబడేగాక ఆదినము
 తక్కిన పనిపొలలన్నయు చాలించి యుండిరి. మరియు
 మా గ్రామమునందు విశేషముగా జరుగు మైశా
 వ్యాపారులు అందఱు వారివారి డిపోలు మూయుటయే
 గాక ప్రత్యేకవ్యాపార సంబంధమున వుత్తరప్రత్యుత్తరవ్యవహార
 ములను పయితము మానకొని మా గ్రామమునకు మరలంక
 యను గల్గించిరి. పనిపొలలయేము మాల్తీజములము కిందివు
 మాడిమైనను వెనకంజవేయక కిఘలెట నిగుచు అన్ని
 కార్యకారములను మూసివేయఁటచే వారే క్షుణ్ణముగా
 పురకక్షణమువర్జుమండిరి. ఇట్టి గాఢమున మైత్రో హిందూ
 మహమ్మదీయసోదరులు అన్యోన్యములను శ్రద్ధాభిము
 తోచు ఏకాంతయంతేక రాయలకమిషను బహిష్కరియును
 జయప్రదముగా సాగించి నిల్లలరిడి నల్ల జైడూను స్వేచ్ఛగా
 యెగిరించి జిల్లకంజికిని తేమనికమైన మా గ్రామపు జను
 లందరికిని మహాతూణ్యకవందనము ల్గింపించుచున్నాము.

గూడూరు బహిష్కారనామకవర్ణనలు

సామర కోట

8 వ తేదీ శుక్రవారంనాడు సామర్లకోటలో హరతా
మ జయప్రథమగా జరిగెను. బహారతయు మానివేయ
బడినది. మూలమూలలోనున్న దాకా యుల్నియు కట్టివేయ
బడినది. బియ్యపుమిల్లులు మూయబడినవి. కాశీహోటల్లు తెరవ
బడలేదు. స్కూళ్లు కట్టివేయబడినవి. బండ్లకార్లు బండ్లుట్ట
లేదు. యూనియన్లలోను ఆఫీసు మూయబడినది. ప్రయాణికు
ల తమ ప్రయాణములు ఆపివేసిరి. ఇంత జయప్రథమగా యా
గానుకులలో తెనుగును నానకాదరమున గుర్తించెను.

[illegible]

(ဇန်နဝါရီလ)

ఆత్మకూరు (నల్గొండజిల్లా)

సైమన్ కమిషన్ బహిష్కరణం వ్యతిరేకము. కేల్లాశ
 నంది నచ్చిన శ్రీయుత వాణిశా జ్యోతిశాము కృపారీతి
 కై ఈ గ్రామములోని బాంధవుల కింప తేజసి పూర్తిగా తమ
 పరిశ్రమ జన్మియ్య మునిరి.

సాక్షాత్తును రిక్తంగా అభ్యర్థించి, తాము కాదని
అభ్యర్థించిన శ్రీమంత్రి పి. చెంచయ్య నామధుగారి అభ్యర్థన
పట్టికైన నామధుగారిని 100 రూపాయల వరకు నష్టపరిచి
శ్రీ పాశ్చాత్య బ్రాహ్మణ వ్యవస్థాపక సంఘం కాంగ్రెస్
సమితియే కాంగ్రెస్ వ్యవస్థాపక సంఘం పాలించిన
యొక్కయు అందుకు అనుగుణ్యముగా అనుగుణ్యముగా అనుగుణ్యముగా
అనుగుణ్యముగా అనుగుణ్యముగా అనుగుణ్యముగా అనుగుణ్యముగా

కొత్తపల్లి, (పితాపురం)

“ది 8 ఏప్రిల్ 1928 వ సం॥నుంచి ఈరోజునూ, కొత్త
 కల్లి గ్రామములో సర్వజనలవలనను సైనుకుమీచును బహి
 స్కారం గు వార్తాశ్రమ జయప్రథముగ జరుపబడినది. సా
 యంత్రము నాల్గుంటలకు గ్రామములందరును నల్ల జండాబతో
 గ్రామప్రదక్షిణమును చేసి శ్రీరావు రామరావుపురములదిగ
 మున బ్రహ్మశ్రీ వైద్యరాజ అల్లంరాజు శే.రాజశర్మగారి
 అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై సైనుకుమీచును బహిస్కార
 తీర్మానము శేక గ్రీవముగా సామోదించిరి.” (గ్రామవాసి)

పెదనందిపాడు

హర్తాశము జయప్రదముగా జరిగినది. నల్ల జెండా వూరేగించినారు. గ్రామవాసులందఱు వుత్సాహముతో వూరేగింపున పాల్గొనిరి. గ్రామమంతయు బహిష్కారస్వరూపితో నిండినది. దుశాణులన్నియు మాయబడినవి. బాజరు పోవునీరాకరెంచుచే పాతకాల లన్నియు మాయబడినవి. బహిరంగపథలో నైనుక కమినుక తీర్మానముతో బాటు బ్రిటిష్వస్తు బహిష్కరమున సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానమున్న ఏకగ్రీవముగా ఆచరింపబడెను.

(గామవాసి.)

గురువారోదయం

ఒంగోలు తాలూకా గురువారెడ్డిపాతెరి గ్రామంలో
 నైవేళ కమిషన్ బహిష్కరణార్థం నిన్నటిరోజున పాఠశా
 లు, అంగళ్లు మూసుబడినవి. సామంతం నల్లజండాలో
 పూరేగింపున్న రి గంటలకు పోలేరమ్మగోపీనాథ బహిరంగసభ
 యున్నది జరిగినది. రాయల్ కమిషనుకు బహిష్కరించుచూ
 ప్రజాప్రతినిధులను అవధులు పెట్టినదయ్యును చేయవలసిని
 కోరూ లీత్యానింపబడినవి. ఇదే యాషిమి శక్తివ్యవస్థాపక
 రావు

అమ్మ తల్లూరు

విప్రబరి 4:—నిన్న మా గ్రామంలో దేశీయ సోదరుల
అభిమానం నైపుణ్య పంపు బహిష్కరణ మార్గాలం బాగుగా
జరిగింది. దుకాణములన్ని మూసివేశారు. బోర్డు స్కూలుకు గైరా
లన్నిటియందూ పంతుళ్లు జల్లలను చదువు చెప్పాల్సివచ్చింది.
ఉదయం నిషేధనానికమన్నా విషయ సూచకమన్నా విక
ల జండాలతోనూ అన్యోన్య సహకారం అలవడచేసి జాతీ
య పతాకముతోనూ దేశభక్తిని ప్రకటించుటకు జాతీయ తీర్థస్థల
గాముడేస్తూ జయజయధ్వజములు మిక్కిముట్ట ఊరేగింపు
ముగిసింది. తరువాత సాయం తం 5 గంటలకు ప్రాతర్పణ బుద్ధి
య్యచాదరిగారి ఆధ్వర్యతక్రింద ఒక బహిరంగసభ సమావేశమ
యింది. యలమంచిలి వెంకటప్పయ్యచాదరి, వెలమోలు సీతా
రామయ్యచాదరిగిద్దరూటి వెంకటప్పయ్యచాదరి మొదలైన
వాంతా బహిష్కరణోద్యమాన్ని గూర్చి విశ్రుతముగా ఉపన్య
సించారు. ప్రత్యేక అహ్వానములతో వచ్చిన సందమసోదరుల
గూడా ఒకరు ఉపన్యసించారు. చివరకు నైపుణ్య పంపుమును
బహిష్కరించుటననే తీర్మానమును ఏకగ్రీవముగా అంగీకరిం
చారు. మా సమితి గ్రామములకు తాత్పర్యము, వామనగం
టపాలెం బోరు స్కూళ్లకు గూడా మా వూరు
నుగూర్చి గతే పట్టింది. తల్లిసంక్రమణ వధూ
త్వం పిల్లలను స్కూళ్లకు పంపటముగా తెలుస్తుంది మా తెవా
తాలూకాబోగు ఆధ్వర్యములకు గూర్చి యునుమెల్ల నై
పుణ్యం విద్యార్థులందరూ చాలామంది బహిష్కరించారు.
మా తాలూకాబోర్డువాన శివభయ్యయ్య నైపుణ్య పంపుము
నుసంప్రదింపగా అది గుడిటిపల్లిదేవా, ప్రజల యుద్ధేశ్యము
లబాగుగా గ్రహించి, తమ సత్సత్వమును గ్రహించి, బహి
ష్కరణ తీర్మానం చేసి స్కూళ్లకున్నీకి వెలమోలుకి, మా
తాలూకాకు అపఖ్యతి కలుగజేయుకుండా ఉంటున్నది నిశ్చ
యము.

(സ്കീയോമി-തേജ)

రాయల్ కమిషన్ బహిష్కరణ-సందూరు

కాకినగఱలో చేసిన తీర్మానానుసారముగ, 1928 సం. 3 వ ఫిబ్రవరి తేదీన, రాయల్ కమిషన్ ను బహిష్కరించుచు హతాశము జరుపబడెను. ఇంగ్లీషు బడిలోని, 32 లు పాఠశాలలోని విద్యార్థులు గాఢపటుతో గ్రామము కడకు పారిపోయి తూర్పు జయప్రకాశం కొనసాగించిరి. యింగ్లీషు పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు హతాశముతో జాన చేసిన కృత్రిమ ఎంపికలను కొనియోచియున్నది. తరువాత, ఇంగ్లీషు మూల చేసినందును ఫ్యాక్టరీవారు ఎంపికను ప్రశంస పడియున్నారు.

తరువాత సాయంకాలమున కొందఱు రాములవారి నూతనముగా నిర్మించబడుచున్న ప్రత్యేక ఆవరణములో 5 గంటలకు పరీక్ష జరుపబడి, నేతి చలపతిరావుగారిచే రాయల్ కమిషన్ బహిష్కరణముపై సాక్షాత్తుగా ఉపన్యాసములియ్యబడినవి. ఈ క్రిందితీర్మానము ఏకగ్రీవముగ సభితులందరిచే ఆమోదింపబడినది.

తీర్మానము

రెవెన్యూ కమిషన్, స్వయంనిర్ణయసూత్రమునకు, వ్యతిరేకముగాన, సందూకుగ్రామవాసులు, దీనిని ఏకగ్రీవముగ బహిష్కరించుచున్నారు.

తాజేపల్లి లక్ష్మీనారాయణ వ్రాలు.

* * *

సమస్తకమిషన్ బహిష్కరణము

సంపూర్ణ హతాశము

మైసూరు (నెల్లూరుజిల్లా) ఫిబ్రవరి 4 తేదీ:—నిన్నటి దినము (3-2-28) మా గ్రామములో సమస్త కమిషన్ నందు ఆసమృతి చూపుటకై గాను సంపూర్ణ హతాశము జరుపబడినది. అంగీకృత అన్నియు ఉండు ముఖ్య సాయంత్రము నరకు ముగియబడినది. తాదాగతు తిరుగు తెలుగుబిడ్డలు ఆగిపోయిరి. రామేశ్వరంపల్లి పట్టణము విక్రయింపబడినట్లును బాడుగకు తోలు పోవలసిన ధాన్యముగూడా తోలు పోవలసిన మానవై దివస. ధాన్యమును దుండు పెరిముగించి మూతపెట్టబడినది. మా యూరిలో హతాశముతో జాన పంచాయితీకర్తకు మొంట్ల యొక్క జతపబడుటగా నెల్లూరుతాలూకా తహశీలుదారుగారు పూర్వ హతాశమువలన మైసూరు గంగపల్లిం మజరాల కొరవూరు సోమరాజుపల్లి యీ గ్రామములవారు యెవరు ఎక్కికలకు హాజరుకానందున సాయంత్రము పనియేమియు జరుగలేదు వెడలిపోయిరి. సాయంకాలము నల జెండాలుతో కొరవూరు భజన జరిగి బహిరంగపథ శ్రీయతి చేరూరు చివరికి రెడ్డి (ప్రచార తీర్థ ప్రెసిడెంట్) గారి అధ్యక్షతన జరుపబడినది. వాదాపు 500 ప్రజలకు హాజరైరి. శ్రీమతులు గంధవరపు హనుమరెడ్డి కొప్పల ముప్పారెడ్డి నెల్లూరుజిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీ కె.ఎల్.ఆర్. కొమండూరు పార్లమెంటు అయ్యంగారు ఇక్కడికి వచ్చియుండినందున వారును సమస్త కమిషన్ బహిష్కరణమును గురించియు విదేశీవిప్రబహిష్కరణమును గురించియు విపులముగా చుపనగించిరి. కాకిలో సర్వపత్త సమావేశము వారు ఆమోదించిన తీర్మానము శ్రీయతి కాకు రామచంద్రారెడ్డిగారిచే సుపాదించబడి సభివారిచే నేకగ్రీవముగా ఆమోదింపబడినది. ఈ బహిష్కరణసభ మైసూరు గంగపల్లిం కొరవూరు నర్సాపురం గ్రామములచే జయప్రకాశం జరుపబడినది.

“గ్రామవాసి”

* * *

చీరాల

2-2-28 వ తేదీన సాయంత్రం 6 1/2 గంటలకు చీరాలలో నూతనముగా నిర్మించబడుచున్న ప్రత్యేక ఆవరణమునకు సమస్త కమిషన్ బహిష్కరించుటగాను నొకమహాసభ జరిగి పాఠశాలలోని విద్యార్థులు గాఢపటుతో గ్రామము కడకు పారిపోయి తూర్పు జయప్రకాశం కొనసాగించిరి. యింగ్లీషు పాఠశాల ఉపాధ్యాయుడు హతాశముతో జాన చేసిన కృత్రిమ ఎంపికలను కొనియోచియున్నది. తరువాత, ఇంగ్లీషు మూల చేసినందును ఫ్యాక్టరీవారు ఎంపికను ప్రశంస పడియున్నారు.

“ఈ చీరాల గ్రామవాసులు రాయల్ కమిషన్ వ్యవహారములలో ఎప్పుడును, ఏవిధముగాను జోక్యము కలగజేసి కొనరాదని తీర్మానించుచు, రాయల్ కమిషన్ నియమించుటలో బ్రటిష్ వారు భారతీయుల యభిప్రాయమును తృణీకరించినందులకు ఈ గ్రామప్రజలు తమయభిప్రాయము వెల్లెబ్బుచున్నారు” (ఇ.తే.ఖి.)

జగ్గయ్య పేటలో హతాశము

2-2-28 తేదీన నందిగామలో హతాశమునకు తగు

వీర్యాలు చేసి శ్రీ జయంతిపురం రాజాగారు ఇచ్చిన దము చేసి వెలుపడ హతాశము వీర్యాలు చేసి వెలుపడగా ఇంగ్లీషు జయంతిపురం చెల్లి ఈ గ్రామమును బహిష్కరింపబడినట్లుగా గారు స్వయముగా బయలుదేరి దుకాణము లన్నిటిని, కిల్లర దుకాణములు సహా మూయులాగిన వీర్యాలు చేసిరి. బట్టలకు రకు లందరు తమదుకాణములను మూయుటకు తీర్మానించుకొనిరి.

3-2-28 ఉదయము కల్లు దుకాణములన్నియు మూయబడినది. ఒక కూరగాయల అంగడివానిని అంగడిని తెగవలసి నదిగా పోలీసువారు ఎంతనిర్బంధించినను నిరుపయోగ మయ్యెను. ఉదయమున నల్ల జెండాలుతోను, స్వరాజ్యసత్కములతోను ఒక భజనపాఠీ బయలుదేరి పూరంతయు తిరిగిరి. ప్రతిచోటన ను ఆగి నైకు కమిషన్ బహిష్కరింపుడు, దానియందు మాకు విశ్వాసములేదని ప్రజలచే చెప్పింపబడినది.

సాయంకాలము గంటలకు బోర్డు మైసూరు విద్యార్థులు కొందరు నైకు కమిషన్ బహిష్కరింపుడు అని ఒక బోర్డుమీద వ్రాసి దానిని చేబూని జయజయధ్వనములతో పూరంతయు తిరిగిరి. సాయంత్రం గంటలకు శ్రీ జయంతిపురం రాజాగారు శ్రీ దుర్గా సదాశివేశ్వర బహదర్ మిస్సెనువ్రాక్ వారి అధ్యక్షతన బహిరంగపథ జరిగెను. అంగు అధ్యక్షులును సాధు రామకృష్ణయ్య, ఈశ్వరప్రకాశ జగన్నాథరావు, ఎమ్ బసవరాజు, ఎ. మహాదేవశాస్త్రి, గిరీయ్యగారలు నైకు కమిషన్ బహిష్కరణనుగరించి విపులముగ యుపన్యాసించిన విషయ ఈ క్రిందితీర్మానము ఏకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడినది.

తీర్మానము

“ఈ జగ్గయ్య పేటలో హతాశము రాయల్ కమిషన్ వారి వ్యవహారములలో ఎప్పుడును ఏవిధముగాను జోక్యముకలగజేసికొనరాదని తీర్మానించుచు రాయల్ కమిషన్ సభ్యుల నియమించుటలో బ్రటిష్ వారు భారతీయుల యభిప్రాయమును స్వయం నిర్ణయసూత్రమును తృణీకరించినందులకు ఈ పట్టణప్రజలు తమయభిప్రాయము వెల్లెబ్బుచున్నారు.”

అధ్యక్షుని అంత్యోపన్యాసమునందు దేశవర్తమానము రాయల్ కమిషన్ బహిష్కరణనుగరించి విపులముగ చెప్పిరి. అధ్యక్షునిని హతాశమును జయప్రకాశముగా జరిగిన ప్రజలకు ప్రోత్సహించిన సంబరయ్యగారకు వందలములతో సభ ముగింపబడినది.

అధ్యక్షులకు శ్రీ జయంతిపురం రావుగారి సంతకములతో యున్న తీర్మానమును రాడ జతపరచడ మయినది.

లండను ప్రతినిధి శ్రీమ. విమయములో యజమానులకు పనివాండ్రకు కుదిరలేదు. సమ్మెగట్టుటకు పనివాండ్రు ఆలోచించుచున్నారు. క్రేడ్ యూనియను కవునియతో ఆలోచించెదరట.

(ప్రత్యేక తేలి)

ది నాగపూర్ పైసీరు ఇన్స్ట్రుక్షన్స్

కంపెనీ, లిమిటెడ్

హెడ్ క్వార్టర్స్:—నాగపూరు సిటీ.

మేనేజింగు డైరెక్టరు:—రాధేపీయమ్ వాహి,

అభివృద్ధిలో నున్న ఇండియన్ థియేటర్స్ లో మొదటి వాల్వోయేషన్ నందే బోనస్ యివ్వగలిగినది.

మద్రాసు రాజధానియం దంతలను, నైజాం రాష్ట్ర మందంతలను, సామర్లముగల ఫిఫ్ వీ జెంట్లు కావలెను.

నిపుణులైన నవరాలకు ఎక్కువ లాభసౌకర్యములు యివ్వబడును.

వివరములకు,

4870

బ్రాంచి మేనేజర్లు:—

సుజీవా అండు కో,

కమలాపురం పోస్టు కడపజిల్లా,

ఆయాసవడవద్దు

శూలనాప్తి తగ్గిపోవును

చాంబర్లెన్ శూలనాప్తి నివారిణి ఉపయోగించిన ఉత్తరక్షణముననే బాధనుండి విముక్తిపొంది శాఖ్యము ననుభవింపగలవు. ఇది చాలా నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుండి అనేక ఘననైపులచే ఆమోదింపబడు చున్నది. మందులంగల్ల న్నిటిలోను దొరకును ప్రపంచమందంతలను శూలనాప్తి లకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొత్తికడుపున బంధమైన వ్యాధులన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెంటనే దాని ముగుణమును పొందుచున్నారు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర. నుంచు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చేంబర్లెన్ శూలనాప్తి నివారిణి

కలరామాత్రలు

డబ్బీ 1-కి 12 మాత్రలు. పెలరు. 0-కి-0

ఈ కలరామాత్రలు లోపల ఇమిడిన వెంటనే విషపురుగుల జంప ప్రారంభించి వాంతి భేదుల తగ్గించి మూత్రము వెడలించి నాడికి పుష్టికలుగజేయును. తగ్గిన వెంటనే మందును తినుట అవశ్యకము. కలరా యున్నచోట నీటిని కాచి త్రాగుట యుక్తము.

అన్నతాంబవంగిబో, బొంబాయి - మదరాసు.

తెలిగ్రామ్ ఉమ్మడియార్ వెండి తెలిఫోను. నెం. 2802

శుభమైనది, ఆరోగ్యవంతమైనది, మరియు మిక్కిలి చలనములేని ఉమ్మడియార్ వెండి వస్తువులు తయారుచేయబడుచున్నట్లుగా చూడవలెను. వెండి వస్తువులు తయారుచేయబడుచున్న కొన్ని సంవత్సరములనుండి స్వచ్ఛమైన వెండినే యుపయోగించుచుండుటయే చాలా సంతోషదాయకమైన సంగతి.

వాషింగ్టన్ నచ్చిన మరల రొఖ్ఖము యిచ్చెదమని చెప్పచు వస్తువులకు గ్యారంటీనిచ్చుచున్నాము. కాని రొఖ్ఖము తిరిగి ఇమ్మనమని కోరినవారెవరిని కానము. వేనక వేలు ముప్పు ఆదరించుటయే మానముకమునకు సేతువు.

వెండి వస్తువులను ఎక్కువగా ఉపయోగింపుడు. మంచివ్యాపారస్తులును, మంచివస్తువు లిచ్చు వారునకు ఉమ్మడియార్ వద్దనే కొనుడు.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి, 25, వైనాబజారు మద్రాసు.

వనోపధి శబ్దారనిధుంటువు.

మూలకలయొక్క 85000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాలికోలెడు పెలరు 3-4-0 లు.

భక్తవ్రదీసిక ఇందు సమస్తఖనిజములు కుగ్గచేసి భస్మములుచేయు యానాని ఆయుర్వేదవిధానములకులకు 1-కి 500 కిన్నెరు కుగ్గ భస్మము కూడ గలవు. క్యాలికోలెడు పెలరు 2-0-0

2454-1323 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

మైసూరు గవర్న మెంటు సోపు ప్యాక్టరీ

బెంగుళూరు

మిక్సి తి నాణ్య మైన

పలురకముల పరిమళ నబ్బులు

ఉతుకుట కుపయోగించు నబ్బులు, చందనపు నబ్బులు

మైసూరు గవర్న మెంటువారిచే తయారుకాబడుచున్నటువంటి

చందనపు నబ్బు ననుకరించుటకు; విదేశీయ పరిశ్రమలవారు

చాల ప్రయత్నించిరి, కాని, నాణ్యములోను, పరిమళమునందును

దీనికి సమానముగా చేయజాలకపోయిరి.

వివరములు గోరువారు, క్రింద చూపిన విలాసమునకు వ్రాయవచ్చును.

Best & Co., Ltd.,

P. O. Box 63,

Madras.

Sole Agents for the Madras Presidency,

MYSORE, TRAVANCORE & COCHIN.

బలహీనము, నరముల బలహీనము

రక్త హావి

మొదలన వాటి.

Deschiens' syrup

కిరణము ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నియంత్రణపరుచు, 30,000 వైద్యులు ఒకప్పుడొప్పును. దెప్పిచ్చు, కాచి
అను మార్పును, గమనించుము. ఎక్కడను చిక్కను.

To be had of all Chemists (Wholesale **C. T. HARI & Co., 174 Broadway Madras**

మీ సౌందర్యము

సహజముగా మీ ఆరోగ్యము ననుసరించియుండును. ఆరోగ్యము పరిగణనచేసిన సౌందర్యము హెచ్చుగా ఉండును. మీకు కలదా? తేనియెడల నేడే మాలెవిస్కొను ఉపయోగించుట. మీలో గలగుమార్పులను గమనించుదు
గ్యారంటీగా నయమగును. ఆజీర్తి, మలబద్ధకము, తలనొప్పి, లివర్ స్ట్రీక్ యందు అవకతవకలు, మొదలైనవన్నియు నయమగును.
కొత్తరక్తమును గడిగించి మాతనక్రిస్టినిచ్చి బలహీనతను పోగొట్టును.

వెల 1 రూ 1-14-0 (బిడ్డలకు).

వెల 1 రూ 2 12-0 పెద్దవారికి.

LEVISCO INDIA CO.,

Green Villa, Grant Road,

BOMBAY.

శిశు సంరక్షణి.

4260

సామాన్యముగా చిన్న బిడ్డలకు గలగు వ్యాధులన్నిటిని తప్పక కుదుర్చును. 50 మాత్రల సీసా ఒక రూపాయ.

క్యాటలాగు ఉచితము.

రామమోహనపార్త్సీ, బెజవాడ.

Price Annas 10 only.

**AMRUTANJAN DEPO
BOMBAY & MADRAS**

మాన సోల్గా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వలకులభము! (పోస్తుఖర్మలప్రత్యేకము) గుణమధికము!
కిరణములో ఉష్ణధర్మముచే కలిగిడి పైత్యకాంతి
కిమూత్రలుడివ్యాప్తము. అత్యధును, అరుచి, ఆపురింతలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, పర్వాంగముల
యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పూర్వములు, కిరణము,
ప్రేక్ష్య, అగ్నిలు మొదలగువానియందు గలిగిడి నొప్పులను
బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.
ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పులను వెంటనేమృదును.
ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల కొవడ
నుగులచేతను వరమహాంపక్రియ యని చెప్పవచ్చును.
పిక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:—

(1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్తు నిడుమోలు, ఎలకురు, కృష్ణాజిల్లా.

కృష్ణాపార్త్సీ-బెజవాడ

ఇందు డాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారిచే
సమస్తాయుర్వేద ఔషధములు తయారుచేయబడుచున్నవి. అతి
చాక. శోరివనో పి. పి. గ పంపబడును. కేటలాగు
ఉచితము 2046 (ప్ర. సం 8)

పక్షవాతిం, మూతివంకర, వణుకు, కీరిండుది
యగుట, మూర్ఛ, పుంపుకత్తియు, ఇంద్రియస్వాధీనం
తప్పట, కీళ్ళనొప్పులు, నరములబలహీనం, మొదలగు పాత
రోగములు వెంటనే కుదురుటకు (1) పి. జి. టాస్కో
రూ. 5 (2) పి. యస్. టాస్కో రూ. 5 (3) పి. జి.
ఆయిల్ రూ. 5 మొత్తము సెట్టు రూ. 15. పుట్టు
చెముడు, కర్ణరోగములకు తెలం రూ. 8. నెగలకు
ముందు రూ. 4. వివరములకు 1 అజాబిల్ల పంపవలెను.
డాక్టరు యాయవరం అగస్త్యశర్మరావు,
4446 బాపట్ల (గుంటూరు జిల్లా.)